לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

על המשמר

יום א', כ"ו בכסלו תשמ"ז, 28 בדצמבר 1986 / שנת מ"ד מס' 13228 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

פרג' קורא להפסקת־אש בין ישראל לפלשתינים

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג', פירסם הודעה של רצון טוב לכבוד השנה החדשה וכה קרא להפסקת־אש והפסקת מעשי האלימות כדי לקדם השלמה ופיוס בין ישראל לפלשתינים. פרייג' אומר, כי גורל שני העמים לחיות יחדיו בארץ הקדושה ולפיכך עלינו ללמוד כיצד לחיות זה עם זה כשכנים טובים ושווי־זכויות.

הוא הביע תקווה, שהשנה הבאה תהיה ללא שום התקפות, לא מן הים, לא מן האוויר ולא מן האדמה. פרג' קרא גם לישראל להקפיא את כל מעשי ההתנחלות כמחווה של רצון־טוב.

מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר אמש, כי ישראל מקבלת בברכה את קריאתו של פרג'.

ההסתדרות מושיטה יד לעבר ממלא מקום רה"מ, שמעון פרס

פשרה: הסדר־כולל כחלופה לתוכנית

דורשת ועדה ציבורית לבדיקת הרפורמה במיסוי ■ האוצר מתנגד בתוקף ■ היום ייפגש קיסר עם פרס ונסים ■ קשיים בעבודת ועדת התקציב ■ פרופ' ברונו מכחיש נגיעה אישית לגיבוש הרפורמה

מאת כתבנו לענייני עבודה, כתבנו הכלכלי בירושלים, כתבנו לענייני חינוך, ולוי מורב, כתב „על המשמר"

צמרת ההסתדרות, בראשות המזכ"ל ישראל קיסר, דנה ביום ו' האחרון בדרכים להגיע להסדר כולל במשק במקום התוכנית הכלכלית החדשה של השר ניסים, ההולכת ונגנזת.

צמרת ההסתדרות דנה וגיבשה מספר קווים ארומים מבחינתה לתוכנית חרשה והועלו מספר הצעות בתחומים שונים. בהסתדרות רווחת הרעה, כי עם היכנסו של מ"מ ראש־הממשלה, שמעון פרס, לתמונה, עליה יהיה להגיע בהקדם האפשרי לפשרה ולכן מעתה תחליף תוכנית אלטרנטיבית חיובית את מגמת ההתנגדות לתוכנית של ניסים.

שלושת תחומי ההסדר, לרעת ההסתדרות, יהיו: רפורמה במיסוי הישיר, נושא שההסתדרות מחייבת בעיקרון באמצעות ועדה ציבורית ומבלי לבטל פטורים והנחות לקבוצות עובדים המעוגנים בהסכמים והסדרים קיימים; רפורמה בשוק ההון כדי לעורר השקעות פיתוח והורדת עלות העבודה (להבדיל מהורדת שכר) וכן הקיצוצים בתקציב המדינה, שיש להם השלכות משמעותיות על מערך התעסוקה בארץ ובייחוד על מערכת הבריאות שכל קיצוץ בה, לדעת ההסתדרות, עלול למוטטה.

האוצר לקח בחשבון

משרד־האוצר מתנגד לדרישה ההולכת וגוברת, למינוי ועדת מומחים אשר תכין את הרפורמה במערכת המס במסגרת התוכנית הכלכלית החדשה.

(המשך בעמוד 2)

דיון כלכלי בלשכת ראש־הממשלה, ביום ו' (צילום: רחמים ישראלי)

שמיר לשריד: אתה נשאר ב„משפטים" ● עמוד 20

במשה"ח זועמים: קרדינל ניו־יורק לא ייוועד עם ראשי המדינה ● עמוד 18

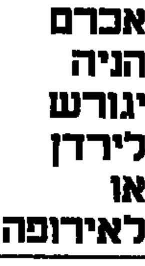

אברהם הניה יגורש לירדן או לאירופה ● עמוד 4

יועץ מיוחד לרייגן לענייני „פרשת איראן" ● עמוד 3

„בריטיש איירווייס": וענונו ברשימת הנוסעים

רומא. — חברת התעופה „בריטיש איירווייס" הודיעה לחוקרים האיטלקים, כי נוסע ששמו וענונו מופיע ברשימת הנוסעים בטיסה 504 מלונדון לרומא ב־30 לספטמבר — על כך נמסר בשבת ממקורות משפטיים.

וענונו ביקש לשמור לו מקום בטיסה „בי.אי.־504" עם כרטיס „פתוח" בטיסה מרומא ללונדון. הוא שילם תמורת הכרטיס והתייצב ליד הדלפק יחד עם מטענו. על כך מסרה חברת התעופה הבריטית לסגן התובע דומיניקו סיקה, שעליו הוטל לברוק אם יש אמת בטענתו.

סיקה סבור עם זאת, שהנתונים שסופקו על־ידי „בריטיש איירווייס" לא צריכים להחשב כסוף פסוק. ייתכן, אמר סיקה, כי הצערים שננקטו בלונדון לא היו אלא תמרון־הסחה של השירותים המעוניינים בפרשה ו„חטיפתו" של וענונו בוצעה במקום אחר. איש מערכת המשפט האיטלקית מעוניין לחקור את צוות המטוס, אך הוא אינו תולה תקוות גדולות בחקירה זו, זאת מפני שבמטוס היו באותו יום 153 נוסעים. הביקור שערך ביום ד' בפיומיצ'ינו לא הניב כל פרי.

(המשך בעמוד 2)

משבר חמור פוקד את סוריה לאחר גילויי שחיתות בצמרת

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

את סוריה פוקד בימים אלה משבר גדול עקב חשיפת מקרה שחיתות גדול בצמרת הצבא הסורי. השלטונות חוששים מנסיונות הפיכה מקומיות ומגל התפרעויות. מוסר העיתון „אלטליעה אלערביה" היוצא אור בפאריס.

מפי משקיפים בדמשק, מדווח העיתון כי „המשבר הכלכלי והמדיני בסוריה החל לתת אותותיו בצבא מזה זמן. המצב הגיע לנקודת חמורה ביותר ורבים חוששים משפיכות דמים מזוינות בכל רגע" — כותב השבועון, המשקיפים רואים בדאגה רבה את המהלכים.

(המשך בעמוד 2)

שמיר בבואו להעיד בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. (צילום: יונתן סלינגר/ישראל סאן)

לראשונה מעיד ראש־ממשלה במשפט פלילי

שמיר: לא עסקתי בתרומות אך אינני רואה בכך טעם לפגם

מאת ורד לוי, כתבת „על המשמר"

„לא הייתי על התרומות לליכוד בפגישה עם סוחרי היקעות, יזמים והבלנים בריש לפני הבחירות לכנסת. מאידך לא ראיתי פסול בכך שנושא התרומות הועלה במגישות מסוג זה" — אמר ראש הממשלה, יצחק שמיר, בעדותו ביום ו' בבית־המשפט המחוזי

(המשך בעמוד 11)

קריאתו של פרייג'

הצהרתו והצעתו של ראש עיריית בית לחם, אליאס פרייג', להכריז על 1987 כשנת אי־אלימות ביחסים ישראליים־פלשתינאיים ראויה לתגובה חיובית מידית. אצל חלק נכבד מדעת הקהל הישראלית קיים הדימוי החד־צדדי של פלשתינאי כיוזם אלימות והישראלי המגיב עליה. איננו מודעים לכך, שמעללי המימשל הצבאי והמתנחלים נראים בעיני הפלשתינאים, אף בעיני המתונים ביניהם, כסוג של התגרות, אלימות ממלכתית ואף תוקפנות פעילה. לכן, כאשר מדבר אליאס פרייג' על הפסקת הלוחמה, הוא מתכוון בין היתר גם להמנעות מאקטים ישראליים, שהשתרשו עמוק מאוד בדפוסי הכיבוש היומיומיים, שלא יהיה פשוט לסלקם לאלתר. מנגד, שרויה האוכלוסיה הפלשתינית בתחושה שמרבית מעשיהם של אירגוני־הטרור, להוציא שוליים קיצוניים ומטורפים ממש, מצויים בסך הכל תגובה לגיטימית למצב של חיים תחת כיבוש, ולניסיון הישראלי מתמשך לסיפוח; לפיכך, הימנעות מטרור כמוהה כהשלמה עם השליטה הישראלית בנדח וברצועה. מכאן שלמנהיגות הפלשתינית בשטחים יהיה קשה שבעתיים לקבל כפשוטה את קריאתו של פרייג', במיוחד מול הקנאות החדשה של החוגים המוסלמים האדוקים, החודרים לכל סדק של התמתנות.

אך למרות קשיים אלו, ולמרות עוצמתה של ברית־הקיצוניים משני הצדדים, אשר כל הבנה והסכמה ישראלית־פלשתינאית הוא כפשע בל יסולח בעיניהם, זוהי נקודת המוצא הטובה ביותר להמשך הדיאלוג, שרק שמו תצמח ההשלמה המדינית. השאיפות הלאומיות הפלשתינאיות לא יעלמו מעצמן יום בהיר אחד, רק מפני שיוקצבו עוד כספים להתנחלויות חדשות, או בגירושו של עוד מנהיג המזוהה עם אש"ף. מדינת ישראל בודאי תתמוטט אם עוד יהודי ייזקר בסימטה אפלה בירושלים או אירגון ביטחוני כלשהו יקבל החלטה בגנות מדיניותה. הישראליות והפלשתינאיות חן כיום שתי עובדות־מצוקות מוצקות. הכרת כל צד בכנות שאיפותיו של זולתו עשויה לחולל את המפנה, משלילה הדדית לחיוב הדדי, אפילו מצומצם וחלקי.

בשבוע שחלף ראינו את ראש הממשלה יצחק שמיר בחגיגות חג המולד בבית לחם, לוחץ ידיים ומנהל דו־שיח ורב־שיח פתוח עם מנהיגים פלשתינאים מובהקים, המזוהים עם האופציה הירדנית, כפי שמקובל עדיין לומר בישראל, כאילו אותה אופציה אין פירושה ויתור על מרבית שטחי יהודה ושומרון תמורת שלום. ראינו את השר עזר ויצמן מכריז על נכונותו להידבר עם אירגונים פלשתינאים שיסתייגו מן הטרור, אמש, פרס על הצעותיו של אליאס פרייג' וקראנו את דברי שר החוץ שמעון פרס גם, חוצבת תנאים לפתרון הבעיה הפלשתינאית. כל הסתנויות חלקו הקיצוניות בטרור עדיין רחוקות מלבשר. בואו של אביב אך ציונו אם חן, הראשונה מסוגה של אנשי־רוח פלשתינאים, נגד מוררות, אנא שני העמים, תקוות ואתוהלים לעתיד טוב יותר.

על המשמר

כל מעונות ויצ"ו יהיו סגורים היום

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

היום היו כל מעונות ויצ"ו סגורים. ועד ההורים נפגש עם נציגות משרד העבודה והרווחה, איכט סעדון, וביקש ממנה לפנות לשר שיצא בקריאה למעסיקי הורים, שלא יפטרו אותם בגלל ההעדרויות התכופות עקב השבתת המעונות.

תתקיים ביום ב' בשעה 10 בבוקר מול בית ויצ"ו הפגנה ברשיון המשטרה של הורי הילדים ממעונות ויצ"ו, במחאה על התנערות ויצ"ו מההסכם עם ההורים. ועד ההורים מבטיח שזו תהיה הפגנה סוערת.

האחיות יפסיקו לתת שירותי בית בגלל „תעריף מביש"

מאת כתב „על המשמר"

כל האחיות בארץ המקיימות ביקורי־בית וטיפולים אצל חולים כרוניים בביתם, יפסיקו לתת שירות זה החל מה־10 בינואר — בשל סירוב ועדת המעקב לקבוע שכר הוגן יותר בעד טיפול זה.

אחיות מבתי־חולים ומהקהילה, עורכות ביקורים אצל חולים כרוניים בביתם ונותנות את הטיפולים הדרושים — אחרי שעות העבודה. התעריף הנוכחי 6.44 ש"ח לביקור.

הסתדרות האחיות פנתה אל ועדת המעקב, המורכבת מנציגי האוצר (בראשותו של הלל דוראי), המעסיקים האחרים ונציגי ההסתדרות, בדרישה לערכן את התעריף. מ"מ מזכירת הסתדרות האחיות, שולה ברקן, כינתה תעריף זה כ„תעריף מביש".

נציגי האוצר בוערת המעקב סרבו להסכים לתיקון התעריף ולכן הודיעה ברקן, כי החל מ־10 בינואר יפסיקו כל האחיות הנותנות שירות זה את טיפולי הבית לחולים הכרוניים. „והאחריות על כך תפול על האוצר ומשרד הבריאות", הודיעה ברקן.

„משק המים כבר לא עם הלשון בחוץ"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חברת „מקורות" הפסיקה להלוטין את שאיבת המים מכל בארותיה, בעקבות הגשמים האחרונים.

דובר חברת „מקורות" מרדכי יעקובוביץ' מסר אתמול, כי כך כבר עם הפסקת השאיבה הופסקה השקיית השדות בכל רחבי הארץ.

דובר מקורות אמר, כי עד כה ירדו כ־50 אחוזים גשמים מהממוצע הרב־שנתי, ובמקומות מסויימים כגון רצועת חצור־אשרור, ירדה כבר כל כמות המים השנתית.

לדברי מרדכי יעקובוביץ', עלה מפלס הכנסת כ־50 ס"מ וכעת חסרים עוד 3 מטר מים בכנרת.

לדבריו, מצפה החברה לשיפור משמעותי נוסף במצב משק המים, החל מתחילת חודש ינואר ועד מארס. „כמות המים שירדה וזו שעוד תרד, תביא אותנו לקיץ ברגל ימין, לאחר שסיימנו את השנה עם הלשון בחוץ."

מלונאי ירושלים נגד ה„סילבסטר" של הרבנות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

התאחדות המלונות בירושלים רוחה איום המועצה הדתית, שתיטול אשרות הכשרות ממלונות המקיימים נשפי סילבסטר.

יו"ר התאחדות המלונות בבירה יהודה גרינבאום אומר, כי התגבלות השירותיות שמטילים הרבנים הם בין הגורמים למשבר בתיירות.

מבדיקות שערכה ההתאחדות נובע, כי התיירות הצליינית נפגעת בשל העלבון שחשים התיירים הנוצרים בעת שהם נתקלים בהגבלות שמקורן בגזירות הרבנות.

רשת מת"ם תיפתח בשינוי שם ע"י בעלים חדשים

טוביה נדב, יבואן מוצרי חשמל ובעל „סלון מרכזי", עמד לחתום אמש על הסכם לרכישת רשת מת"ם.

כראיון ביומן גלי צה"ל הביע תקווה, כי הרשת תיפתח ביום א' בשינוי שם ובשינוי בעלים, והשיווק יתבצע בשיתוף פעולה של כל היבואנים והיצרנים.

הדובר הבטיח לספק תוך שבוע לכל הלקוחות של מת"ם את המוצרים שרכשו ברשת. כל העובדים יקבלו פיצויי פיטורים ומשכורת אחרונה, והם יפוטרו עד תאריך מסוים. מ־1 לינואר ייקלטו חזרה עובדים בצורה מסודרת, בהתאם לצרכים של החברה.

כן אמר, שיימצא הסדר של הפרשה מידי חודש לכיסוי חובות הרשת, בעיקר לבנקים. (עתי"ם)

שחמטאי הגוש המזרחי לא הגיעו לתחרות בחולון

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

פסטיבל שחמט בינלאומי החל אמש בחולון בהשתתפות 78 שחמטאים מעשר מדינות. המפורסם בין האורחים הוא רב האמן שמואל רשבסקי, בן 75, מארה"ב מטובי השחמטאים היהודים בכל הזמנים. מארה"ב משתתף גם רב־האמן ליאוניד שמקוביץ'.

מישראל משתתפים כל ארבעת רבי־האמנים שלנו, יהודה גרינפלד, לב גוטמן, ולדימיר ליברזון, ויאיר קריידמן. כן משתתף אלוף ישראל בשחמט האמן הבינלאומי נתן בירנבוים.

הנציג היחיד מהגוש המזרחי הוא רב האמן ארם קוליגובסקי, בן 31, מפולין, זאת לאחר שבוטל בואם של שחמטאים נודעים מהונגריה, יוגוסלביה ורומניה, שהודיעו קודם על בואם.

מוטי ששון, יו"ר עמותת השחמט בחולון, מסר כי בשבוע האחרון נעשו מאמצים גדולים להביא שחמטאים אלה לארץ, אך ללא הצלחה. עם המשתתפים גם סגן אלוף סמרך בשחמט י. אילפקאס ועוד עשרה אמנים בינלאומיים. כן מתמודדים בתחרות שני שחמטאים צעירים מישראל, אלי אלשווילי ודוד ביבס.

ביום ראשון תחל התחרות המשנית ומארגני התחרות מקווים להשתתפות של יותר מ־200 שחמטאים בכל אירועי הפסטיבל, הנערך במסגרת חגיגות 50 שנה לעיר חולון.

האחיות החלו במאבק למימוש ההסכם; יעבדו שבוע מקוצר

יתכנסו ביום ראשון כדי לדון בהמשך צעדיהן ● קיצור שבוע העבודה ל־36 שעות יגרום למחסור באחיות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אחיות בבתי־החולים יעברו ב־1 בינואר לשבוע עבודה מקוצר בן 36 שעות, במקום 40 שעות עד כה. על כך החליטה אתמול מזכירות חטיבת האחיות, לאחר שמשרד־האוצר לא מימש, לדבריה, חלק נכבד מסעיפי ההסכם שנחתם עימן.

המזכירות מסרה, כי זהו צעד ראשון במאבק האחיות למימוש ההסכם. ביום ראשון הקרוב יתכנסו אחיות בתי־החולים כדי לדון בהמשך צעדיהן. ויומיים לאחר מכן יתקיים כנס חירום של הוועדים בבתי־החולים כדי לדון בדרכי פעולה למימוש ההסכם.

המזכירות עומדת להציע לוועדים שיתכנסו בשבוע הבא נקיטת צעדים חריפים כאמצעי לחץ על המעבידים לעמוד בהסכמים הנוגעים לתנאים פיזיים — מעונות לילדים, הסעה לעבודה, ביגוד ועוד.

החל מה־1 בינואר יעברו האחיות, כאמור, לשבוע עבודה של 36 שעות במקום 40 עד כה, דבר שיגרור בעקבותיו מחסור באחיות.

האחיות גם הודיעו, כי אלה שלא יקבלו הסעה, כמובטח בהסכם, לא יופיעו לעבודה.

האחיות זועמות על ההחלטה בדבר חישוב זכויות היוצאות לפנסיה לפי 36 שעות עבודה בשבוע, במקום 40 שעות. החישוב הזה נעשה לגבי הפורשות הנה וגם לגבי אלה שיפרשו בשלוש השנים הבאות.

בהסכם שנחתם התחייבו המעבידים לתת כיסוי להוצאות רכב לאחיות בתפקיד ולמעשה נותנים המעבידים 8 ש"ח בחודש בלבד, טוענות האחיות.

שריר הורה לפרסם הדו"ח על „שיפוץ" פס"ד של חריש

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

שר־המשפטים, אברהם שריר, הורה אמש למנהלת בתי־המשפט אריה הגר, לפרסם במלואו את הדו"ח שהכין שמואל אפורי, מנהל המחלקה לביקורת פנימית במשרד המשפטים, בנושא „התיק המשופץ".

כזכור מונה אפורי לחקור את הפרשה על רקע פרסומים והודעות סותרות על טעות טכנית או הזזת תאריך לאחור בפסיקת הדין לשעבר חריש, בקביעה אזרחית של האחים בכור, קבלני בניין נודעים, נגד עיריית רמת־גן.

פסק־הדין ניתן בעל־פה כשלושה חודשים לפני שמונה חריש ליועץ משפטי. ביום בו קיבל את המינוי מטעם הממשלה הכתיב חריש את פסק־הדין. אולם הפסיקה נמסרה רק תשעה ימים לאחר מכן, ועתה התעוררו ספקות אם חריש חתם כדיעבד או לאו.

היועץ המשפטי של הממשלה אמר, כי לגבי דידו מקובל עליו שכל מעשה שיש בו לחשוף את האמת בכל פרט ופרט יש לעשותו. „מעשי עומדים לביקורת", אמר.

בין חריש לבין שר־המשפטים התגלעה מחלוקת בנושא תעלומת הפרוטוקול וחריש חש עצמו מקופח וחשוף להדלפות שבאו מהמשרד.

לאחר בירור מקיף בין השניים הוחלט, כאמור, להיעתר לבקשת חריש ולפרסם במלואו את דו"ח אפורי, ובכך לגלות לציבור את הפרשה במלואה. עד כה סרב משרד המשפטים למסור את הדו"ח לעיתונאים וחריש סבר כי פרטיו הודלפו להם במכוון.

פקיד דואר נרצח במהלך שוד

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

עובד סניף דואר ברחוב ירושלים 15 בקרית־ביאליק נדקר אמש למוות במהלך שוד.

המקרה אירע בשעות הערב כשלסניף הדואר פרצו שני אנשים רעולי פנים. הם הפתיעו את אחד העובדים שהיו עדיין בסניף ופצעו אותו בסכין בנסיון לבצע שוד.

לסניף הדואר הוזעקו כוחות משטרת מחתנת זבולון ושני רעולי הפנים נמלטו מהמקום. מייד התארגן במקום כוח משטרה גדול ממרחב חיפה שפתח בסריקות באיזור במטרה לאתר את שני השודדים.

עובד הדואר הפצוע פונה לבית החולים רמב"ם בחיפה שם מת מפצעיו.

שחל: נעשו כל ההכנות להפעלת טורבינות הגז

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

נעשו כל ההכנות התקינות המתחייבות מהתקנת טורבינות המופעלות ע"י גז ברידינג ג', עם קבלת חוות הדעת של משרד־הבריאות לגבי רמת הרעש והזיהום המותרות ע"י החוק. זאת אמר שר־האנרגיה־והתשתית, משה שחל, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול במכון הנסט בתל־אביב.

מסיבת העיתונאים כונסה בעקבות הביקורת הציבורית שנמתחה על משרד־האנרגיה בנושא התקנת טורבינות הגז בתל־אביב.

השר הבטיח, שהטורבינות הנחוצות למתן גיבוי בתחנת הכוח רידינג ד' בשעת חירום יפעלו מקסימום 20 שעות בשנה, כמו־כן הבטיח, שכל ההנחיות והכללים לשמירת איכות הסביבה שתקבע ועדה מטעם משרד־הבריאות יישמרו. שני מפקחים מטעם משרד הבריאות ומשרד הפנים יפקחו על שמירת הכללים.

נוכח טענת ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, שהארובה תכער את העיר, מוכן שחל לעצב את הארובה לפי המלצת ארכיטקט שתמנה עיריית תל־אביב.

עוד הבטיח השר, שלא תהיה בעיית „רעש" — משרד־האנרגיה יקנוש מפלט מיוחד שמשתמשים בו להנמכת רעש במנועי סילון.

אם יוגשו מסקנות ועדת משרד הבריאות בתוך חודש כפי שצפוי, יוקמו כנראה טורבינות הגז בתל־אביב תוך שנה לאחר מכן.

ראש עיריית תל־אביב אמר בתגובה להבטחות השר שחל, כי „הבטחות שמענו גם כאשר הוקמה „רידינג ד'" והיום כולם נושמים את התוצאות. מפלט אינו פתרון כי הבעיה היא לא רעש. הטורבינות מופעלות על סולר, וברגע שיפעלו ייצא הרבה עשן. גם אם יצפו את ארובת „רידינג ג'" בזהב, עדיין ייצא ממנו עשן שחור".

מטען חבלה התפוצץ בירושלים

מטען חבלה קטן התפוצץ אתמול בשכונת תלפיות בירושלים. איש לא נפגע ונגרם נזק קל ביותר למתקן לבלוני גאז. המשטרה עצרה 4 חשודים.

המטען התפוצץ סמוך לשעה 7.30 בערב בין בלוני גאז השייכים לבית מגורים בדרך חברון 2 בדרומה של ירושלים. (עתי"ם)

מזג אוויר

היום אחה"צ מזג האוויר יעשה מעונן חלקית וגשם יתחיל לרדת בלילה, תשקיף לשבת סוער וגשום.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 7־17; רמת הגולן 7־16; נהריה 9־18; צפת 6־15; נמל חיפה 9־18; נצרת 8־18; עפולה 8־21; השומרון 8־19; תל־אביב 9־20; נתב"ג 8־21; עזה 10־22; באר־שבע 9־22; אילת 12־14. (עתי"ם)

מחלקת האריזה של מרכז תנובה עברה

מהשוק הסיטונאי בתל־אביב למשרדי מרכז תנובה במגדל "רסקו" רחוב דניאל פריש 3 (פינת דובנוב)

מספרי הטלפון החדשים: 03-430524, 430555

מרכז תנובה

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

לרגל ספירת המלאי יהיו המחסנים בכל סניפי המשביר המרכזי סגורים

בימים רביעי וחמישי 30 בדצמבר 1986 ו־1 בינואר 1987 המשרדים יהיו פתוחים כרגיל

הנהלת המשביר המרכזי

מכונות תספורת Oster אוסטר

המפורסמות בעולם

* לתספורת אנשים ביתיות
* לתספורת כלבים מקצועיות וביתיות
* לתספורת סוסים ופרות
* לעבודות מעילים ויישור שטיחים
* לגזיזת צאן
* למעבדות ווטרינריות

היבואנים: פרקו חברה לשיווק והפצה בע"מ

רח' ביאליק 9, תל אביב טל. 03-660745, 03-660239

A5 GOLDEN 626 96 | STEWART 510 311 EW

24.12.86

טלקס

● **„יש גבול" הפיצה כרוזים בין החיילים בגדה**

אנשי „יש גבול" חילקו אתמול כרוזים בקרב חיילי צה"ל המוצבים בגדה המערבית ובהם נאמר, כי המשך הכיבוש גורם נזק לא רק לפלשתינים אלא גם לחברה הישראלית.

הם הפנו את תשומת לבם, כי במשפט כפר־קאסם אסר בג"ץ על אנשי הביטחון למלא הוראות בלתי־חוקיות. (שע"ה)

● **הפסדים לחקלאים מ„גשמי הברכה"**

הפסדים הנאמדים בעשרות אלפי דולר נגרמו לחקלאי הגליל התחתון מנזקי הגשמים העזים שירדו באיזור מוקדם מהצפוי ופגעו בשדות הפלפל והבצל.

„הסובל" העיקרי ממזג האוויר היה הפלפל. רק 20 טונות נשלחו ליצוא השנה לעומת 2,000 בשנה רגילה. בקרב החקלאים קיים חשש שגם גידולי החסה, שאיזור הגליל התחתון הוא מרכז הגידול שלה בארץ, ייפגעו ממזג האוויר.

סגן שר־החקלאות, חה"כ כץ־עוז, שביקר לאחרונה באיזור, הבטיח לנציגי המגדלים כי בעיותיהם יועלו לדיון במשרד החקלאות. **שלמה גלזר**

ישראל מייצאת נשק ב־1.2 מיליארד דולר לשנה

ניו־יורק. — ה„ניו יורק טיימס" מוסר במאמר ראשי, **כי יצוא הנשק של ישראל מסתכם עתה ב־1.2 מיליארד דולר לשנה. ישראל תופסת עתה את המקום ה־9 בין המדינות הסוחרות בנשק ברחבי תבל.**

העתון מציין, כי הבעיות המוסריות המתעוררות נוכח חימוש מדינות כגון איראן ודרום־אפריקה, מתעוררות לא רק בישראל אלא גם בארה"ב.

ה„ניו יורק טיימס" קובע: „אין ספק בכך שישראל מבינה מה המחיר והתועלת של הסחר בנשק. במוקדם או במאוחר חייבות ישראל וארה"ב כאחד לקיים דיונים ביניהן בשאלה – מה יהיו הצעדים הבאים בנושא זה".

● **הרוגים ופצועים בהתפוצצות באתר סקי בגרמניה**

גארמיש־פארטנקירשן. — התפוצצות שאירעה בשבת אחרי הצהריים במלון פאר באתר הסקי גארמיש פארטנקירשן בדרומה של מערב־גרמניה גרמה למותם של 3 אנשים ולפציעתם של 16 אחדים מהם פצועים קשה.

דובר המשטרה אמר כי היתה זו כנראה תוצאה של התפוצצות מיכל גז וכי יש חשש שמספר ההרוגים יעלה. (ע"צ וע"ר)

● **גורבאצ'וב צמצם צריכת המשקאות החריפים**

מוסקבה. – מכירת המשקאות האלכוהוליים בברית מ הצטמצמה בכ־40 אחוז במהלך 11 החודשים הראשונים של שנת 1986. בעקבות המיבצע שבו פתח מנהיג הקרמלין מיכאיל גורבאצ'וב מתוך מגמה לצמצם את השתייה המופרזת. (ע"ר)

תחת הסיסמה „אנו סוחטים אך לא נסחט", חגגו אתמול מאות עובדי „פרי זה" ומשפחותיהם את הדלקת נר שני של חנוכה. המסיבה אורגנה על־ידי מפ"ם מטעמה דיבר יוסי סלומון („האדום") שאמר, כי מפ"ם נמצאת בכל מקום בו מצויים העובדים במצוקה אך גם בשמחה, כפי שמעידה מסיבה זו. יוסי בארי, יו"ר ועד העובדים, הביא את תודת העובדים למפ"ם וצעיריה. כן נשאו דברים מנכ"ל המפעל יהודה טל ויגאל תבורי, המפעיל אותו מטעם כונס הנכסים. במהלך המסיבה הודלקו עשרות נרות לכבוד חירות האדם העובד. בתמונה: שניים מעובדי „פרי זה" ונרות בידיהם (כתב: שלמה גלזר / צילם: מאיר פרטוש)

פשרה: הסדר־כולל כחלופה

(סוף מעמוד ראשון)

דרישה להקמת ועדה כזו הועלתה עד עתה על־ידי מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, שרים במפלגת העבודה ופקידים בכירים בבנק ישראל, כולל נגיד הבנק, מתוך חשש שפרטי הרפורמה שמר־צעים על־ידי משרד־האוצר לא יתקבלו על־ידי ההסתדרות והמעסיקים.

הממונה על הכנסות המדינה, ישראל בראון, אמר ביום שישי, ש אין שום צורך בוועדה נוספת שכן האוצר כבר לקח בחשבון את המלצות הוועדה לשינוי בשיטת המס אשר פעלה ב־1984, ברשות רואה החשבון עוזי שטיינברג.

מזכיר ההסתדרות ייפגש היום עם מ"מ רה"מ, שמעון פרס, ושר־האוצר, משה ניסים, לדון איתם ברפורמות בשוק ההון ובמערכת המיסוי. פרס וניסים מונו בתחילת שבוע שעבר ע"י הממשלה לשאת ולתת עם ההסתדרות והמעסיקים על רפורמות בשוק ההון ובמס־ההכנסה.

לא מיסוי בורסה

התביעה למינוי ועדת מומחים באה, לאחר שהתברר שבהצעת האוצר יש הקלה נרחבת לשכבות בעלות הכנסה גבוהה לצד ביטול פטורים לשכירים, עובדי משמרות, תושבי עיירות פיתוח, גימלאים, אלמנות, נכים ומקבלי קיצבאות ילדים. מנתונים שפירסם האוצר ביום שישי עולה, שההטבה שתינתן למאון העליון באוכלוסייה — אחוז אחד מהאוכלוסייה הגבוה ביותר — תגיע ליותר מ־10 אחוז מהכנסתה החודשית. מהנתונים עולה, שאחוז של האוכלוסייה עם ההכנסה החודשית הגבוהה ביותר, מקבלת כ־13,900 שקל לחודש. על־פי חישובים של כתבנו הכלכלי, תגיע ההפחתה מתשלומי מס ההכנסה לקבוצה זו ל־1,500 ש"ח.

ניסים ובראון ממשיכים להתנגד למיסוי כלשהו על רווחי הון בבורסה או על מס הון על ניירות ערך. לדברי בראון, מיסוי זה אינו אפשרי שכן הוא יחייב מילוי דו"חות למס־ההכנסה מצד כל האוכלוסייה. יצוין, שהממונה על הכנסות המדינה הציע לפני כשנה, שכל תושב בישראל ימלא דו"ח מקוצר לשלטונות המס על מצב רכושו.

בנם חירום

ועדת השרים שמונתה לדון בקיצוץ בתקציב המדינה, נפגשה ביום שישי עם שר החינוך יצחק נבון, ושמעה ממנו שקיצוץ של 30 מיליון שקלים בתקציב החינוך יביא לסגירת כיתות ולפיטורי אלפי מורים, ביטול במקצועות ולקיצוץ במספר שעות הוראה.

מועצת הסתדרות המורים תתכנס היום בתל־אביב לכינוס חירום, כדי לדון בסכנת פיטוריהם של 7500 מורים.

הכינוס נערך בעקבות הודעת שר החינוך, כי האוצר תובע קיצוץ נוסף של 30 מיליון שקלים. כל הקיצוצים עלולים לגרום לפיטורים המוניים. ולכן לא מתכוונת הסתדרות המורים להבטיח „שקט תעשייתי". מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר אמר, כי אם הממשלה תאשר את הקיצוץ שמציע האוצר, ישקלו המורים נקיטת עיצומים אחרי חנוכה.

כמה שעות לפני־כן שמעה ועדת השרים משר התיירות והמשפטים, אברהם שריר, התנגדות לקיצוץ בתקציב משרדיו. היום אמורה ועדת התקציב להיפגש עם שר־הפנים, יצחק פרץ, ועם שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, וצפוי ששניהם יביעו התנגדות נמרצת לקיצוצים המוצעים.

לנוכח הקשיים בה נתקלת ועדת התקציב, צופים בירושלים, שבסופו־של־דבר יסתכם הקיצוץ בכ־250 מיליון שקל מתוך 486 מיליון שקל אותם ביקש משרד־האוצר לקצץ.

עיסקת־חבילה

נגיד בנק־ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, מציע לחתום על עיסקת־החבילה בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, כדי להגיע להסדר מוסכם בנושאי השכר והמחירים במשק.

בראיון למוסף הכלכלי השנתי של על־המשמר והראיון המלא יופיע בסוף החודש) מתח הנגיד ביקורת על הרפורמה המוצעת בתחום המיסוי. הוא ציין, שיש ברפורמה — שהוכנה, לדבריו, על־ידי אדם אחד או לכל היותר על־ידי שלושה פקידים — מישגים טכניים ואי־הבנה יסודית הקשורה בעובדה שמדובר בנושא הקשור לגורמים מחוץ לממשלה — ההסתדרות ומעסיקים.

פרופ' מיכאל ברונו מציע הקמת ועדת מומחים ציבורית שתלמד את הנושא ותגיש את המלצותיה שתהיינה מוסכמות על דעת הצדדים. נגיד בנק־ישראל גילה,ש לא הייתה לו נגיעה אישית בשום שלב של גיבוש הרפורמה המוצעת בתחום המיסים.

פרופ' ברונו הבהיר עם זאת, שהממשלה יכולה וחייבת לקבל החלטות ברורות בשני הנושאים האחרים העומדים על הפרק — הרפורמה בשוק ההון והקיצוץ בתקציב. לדבריו, בשני נושאים אלה אין ההסתדרות והמעסיקים צד, שלא כמו בנושא הרפורמה במיסים הנוגעת להסכמי השכר הקשורים גם להסתדרות וגם למעסיקים.

פרופ' ברונו מתח ביקורת על התעשיינים וטען שהריבית הממוצעת בתעשייה מגיעה, במונחים ריאליים, לאחוז אחד בלבד. לדבריו, תביא הרפורמה בשוק ההון לירידת הריבית על סך האשראי הכולל במשק.

משבר חמור בסוריה

(סוף מעמוד ראשון)

והתנועות שבמחלכם מנסה כל קצין בכיר לשפר את מעמדו על חשבון האחר. בעוד „שהתחאחדויות והפילוגים הבסיסים המוכרים בתוך הצבא הסורי מבלבלים את היוצרות באופן אינטנסיבי".

העיתון מדווח על הפעלת לחצים בהיקף נרחב בשורות הקצונה הסורית הבכירה. להטיל את האחריות על „לווא" (אלוף) מחמד אל חיזלי ועל סגנו חית'ם סעיד, לכך שהמוניטין של המשטר הסורי במישור הבין־לאומי נפגע כתוצאה מחלקם במעולות הטרור ותוצאות המשפטים בלונדון ובברלין.

„הגיוני הוא שיפקירו את שני הקצינים הללו כשעירים לעזאזל, עם כל ההשלכות שיש לכך על נתוני האיזון של המערכת הצבאית הנוכחית. עליהם מבוסס שלטונו של אסד" – מוסר „אלטליעה אלערביה".

העיתון יודע לספר גם על מה שכונה „שערוריית הברזל". מדובר באלוף אלבהלול (מפקד המוסד הצבאי הסורי לבנייה ושיכון), שקיבל אישור משר ההגנה, מוצטפא טלאס, ליובא אוניות ברזל עבור הצבא. האיש הזמין ארבע אוניות ומכר שלוש מהן בשוק השחור. האיש וסגנו נחקרו ונכלאו אולם השלטונות הסורים מדווחים, כי „השניים נמצאים כעת בתפקיד בירדן".

ארה"ב: פולארד לא אסף מידע על איראן

מאת כתב „על המשמר" בניו־יורק

משרד־המשפטים האמריקני הכחיש בסוף השבוע מכל וכל את הפירסומים, לפיהם ג'ונתן פולארד, שפעל בשירותה של ישראל בוושינגטון, אסף עבורה מידע על צרכיה הצבאיים של איראן ועל מידת נחיצותה לנשק מתוצרת ארה"ב. זאת כדי להכין את הקרקע לעסקות הנשק האמריקניות/ישראליות עם איראן.

ה„לוס אנג'לס טיימס", שפירסם אתמול הכחשה זו, התייחס לידיעה שהתפרסמה ב„ג'רוסלם פוסט" וב„על המשמר". לפיה יש בידי משרד המשפטים האמריקני, מסמכים המורים על כך, שבשנת 1985 נתבקש פולארד ע"י מפעיליו הישראלים למצוא כל מה שהוא יכול על מכירות נשק לאיראן.

ה„לוס אנג'לס טיימס" מצטט בדבר זה את דובר משרד־המשפטים האמריקני, פטריק קורטן, שאמר שאין שום קשר בין פרשת הריגול של ג'ונתן פולארד לבין עסקות הנשק עם איראן. פקידים אחרים במשרד המשפטים האמריקני אמרו, כי במידה ואנשי התביעה שעסקו בהכנת התיק נגד פולארד היו חושפים בחקירתם חשדות ברוח זו, הם היו יכולים לקשור כבר אז על עסקות הנשק תמורת בני הערובה, שנעשו על־ידי אנשי הממשל עם איראן.

ועננו ברשימת הנוסעים

(סוף מעמוד ראשון)

אגב, סגן התובע מבקש מענה לשתי שאלות: מה היתה הסיבה לבואו של ועננו לרומא וכיצד המשיך בדרך לתל־אביב. עיתוני איטליה, הממשיכים להקדיש תשומת־לב רבה לפרשת ועננו — ביניהם „קורייריה דלה סרה" ו„לה סטמפה" — מפרסמים בשבת מאמרים גדולים על פרשה זו בעמוד א'. עיתונים אלה שואלים. היכן שהה ועננו בלילה של ה־30 בספטמבר, אם אכן נכונה הגירסה שיצא מרומא לישראל בטיסת „אל על" בשעה 13.20 למחרת חטיפתו.

לא ברור עדיין אם יצא ועננו משדה התעופה. שם הפיקוח הוא חמור ביותר. שום בית מלון ברומא לא אירח לקוח העונה על השם ועננו בלילה מה־30 לספטמבר ל־1 באוקטובר. המשטרה העלתה את ההשערה, כי החטיפה בוצעה באיזור שדה התעופה. אם אכן גירסה זו נכונה, לא היה צורך שוענונו ייפגש עם אנשי המכס ומשטרת הגבולות. 250 אנשי ביטחון ניצבים דרך קבע בשדה־התעופה פיומיצ'ינו. (ע"צ)

● „מי שהמסגין בבית־המשפט חולשה בזכרונו וזכרון סלקטיבי, ולמרות זאת הותיר את הרושם שבהשראתו עסקו מקורביו בהתרמת סוחרי קרקעות בשטחים לקרן הבחירות — מן הראוי שיסיק מסקנות ויתפטר" —אומרים צעירי מפ"ם.

● המשבר בעיריית רחובות שפרץ בשבוע שעבר, על רקע חילוקי דעות בין ראש העירייה לבין חברי המועצה על תוספת מיסים, מחריף והולך. בסוף השבוע, העלה ראש העירייה יחזקאל הרמלך את האפשרות שיפנה למשרד הפנים ויבקש הקמת ועדה קרואה לעירו.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה
שרה טור (טורצ'ינסקי)
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון כ"ו כסלו תשמ"ז 28.12.86 בשעה 2.00 אחה"צ בבית־העלמין הדרום בגבול חולון–בת־ים
נפגשים ליד השער החדש בשעה 1.45 אחה"צ
התכורה תצא מבית המנוחה שדרות הצנחנים 18 רמת־גן בשעה 1.00 בצהרים
המתאבלים:
ילדיה יאיר, זיוה, יצחק וב"ב

במלאת שלושים
למותו של
מיכאל הררי
נעלה לקברו
ביום ב' 29.12.86 בשעה 15.30
מיד לאחר מכן תערך אזכרה לזכרו במועדון לחבר
המשפחה
וקיבוץ עין־שמר

במלאת שלושים
לפטירת חברתנו היקרה
רות זלשינסקי ז"ל
לבית הירשמן
יתקיים טקס גילוי המצבה
ביום ג' 30.12.86 בשעה 15.00 בקיבוץ עברון
מוקירי זכרה מוזמנים
המשפחה
וקיבוץ עברון

ביתנו שרוי באבל
חברנו היקר
יעקב דורי
איננו
ההלוויה תתקיים היום, יום א' 28.12.86 בשעה 15.30
המשפחה
ובית רמת־השופט

„על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 6–225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

השיטה של רייגן: אם המשבר לא חולף – פשוט ממסדים אותו

דיוויד אבשייר, יועץ מיוחד במעמד של שר, יבדוק ממושכות את פרשת הנשק לאיראן וידווח לנשיא ● „רפובליקני, פרגמטי מהימין"

מאת דליה רפאל וזאב בליצר, „כתבי על המשמר" בארה"ב

וואשינגטון. — לפני צאתו מוושינגטון לחופשת חג המולד בקליפורניה, הודיע הנשיא רייגן על מינוי יועץ מיוחד לפרשת איראן, שיהיה חבר בקבינט של הנשיא וידווח ישירות אליו ולא לראש הצוות בבית הלבן דונאלד רייגן.

לתפקיד נבחר דייויד אבשייר, המסיים תפקידו כשגריר ארה"ב בנאט"ו. תפקידו יהיה תיאום פעולות הבית הלבן בכל ההיבטים הקשורים לפרשת איראן, כולל העברות הכספים למורדים בניקרגואה. הוא ישיענה לבקשותיהם של התובע המיוחד וועדות הקונגרס החוקרים בפרשה, והוועדה המיוחדת שמינה הנשיא לבדיקת עבודתה של המועצה לבטחון לאומי. לרשותו יעמוד צוות מומחים בנושאי חוק, תקשורת ויחסים עם הקונגרס.

חברים במפלגה הרפובליקנית ובממשלה לחצו לנקיטת צעד זה, ומינוי יועץ מיוחד מצביע על כך, שהנשיא רייגן אינו רואה עוד את הפרשה כמשבר חולף, אלא מכיר בצורך להתייחס למצב ברצינות וליצור כלים לטיפול בו למשך תקופה ארוכה. ברוח קלה יותר הביע משקיף מדיני בוושינגטון דעה, כי לאחר שהבין הממשל שלא יוכל להשאיר את המשבר מאחוריו, נעשה הניסיון לקבוע לו מקום בצד.

דייויד אבשייר נחשב לרפובליקני פרגמטי מהימין ומקובל על חוגים רחבים בשתי המפלגות ב־1960 היה ממקימי אחד ממוסדות המחקר היוקרתיים ביותר בוושינגטון — המכון למחקר אסטרטגי ובינלאומי. ממארס 1983 הוא מכהן כשגריר ארה"ב בנאט"ו. את תפקידו כיועץ המיוחד לנשיא יחל ב־5 בינואר 1987.

יועץ רה"מ למלחמה בטרור עמירם ניר, ניסה לסייע למתווכים האיראנים והסעודים לממן את עסקות הנשק לאיראן השנה.

„וושינגטון פוסט" אומר, כי תפקידו של ניר בפרשה חרג מעבר ל„לוגיסטיקה", ובדצמבר שעבר הוא החליף את דוד קמחי כאיש הקשר הישראלי עם איראן ועם המועצה לבטחון לאומי בבית הלבן.

היה זה ניר שאמר לאמריקנים — בניגוד למה שטוענים כמה נציגים ישראליים — שכל 7 בני הערובה האמריקנים שנותרו בלבנון יוכלו להשתחרר תמורת 4000 טילי טאו נגד טנקים נוספים שיתווספו לאיראן.

ביקורות בממשל אמרו ל„ג'ורנל", שיתכן שהנשיא רייגן, דונלד רגן, קייסי ופקידים בכירים אחרים, לא ידעו שנורת השתמש בכספי העסקות עם איראן לסייע לקונטראס, אולם הם ידעו בברור שהוא מסייע בפיקוח על מערכת של תורמים פרטיים לעניין המורדים בניקרגואה.

סוכנות הסי.איי.אי. עצמה עומדת בפני תקופה של אי בהירות, מוסרים המקורות. לדבריהם, נראה שקייסי אינו מחלים כצפוי בהחלמות שעבר. עקב כך הוחל כבר בהכנת רשימה (קצרה) למחליפים אפשריים. ביניהם סגנו של קייסי, גייטס, וגורל אודום (העומד כיום בראש הסוכנות לבטחון לאומי) וכנן ראש הסי.איי.אי. לשעבר אדמירל אינמן.

● דיוויד אבשייר, יועץ מיוחד (צילום: אי פי)

שלג כבד בחרמון, כבישים בגולן נסגרו

מאת יהודה צור ושלמה גלזר, כתבי „על המשמר"

מזג־אוויר סוער שרר אתמול בצפון־הגולן ובחרמון. שלג כבד כיסה את האיזור, ונגרמו שיבושי תנועה. כוחות צה"ל נאלצו לחלץ חמישה אוטובוסים של מטיילים שנקלעו לסערה ולא יכלו להמשיך בדרכם.

בעקבות הקשיים חסם צה"ל את הכבישים בגולן למטיילים ומבקרים. אתר החרמון נסגר אתמול למבקרים משעות הבוקר, לאחר שהשלג כבר ירד בליל־שישי והמשיך לרדת אתמול, עד שעות אחר־הצהריים.

בכבישי הגליל העליון שרר ערפל כבד רוב שעות היום. סביב צפת היתה הראות לקויה והתנועה התנהלה בעצלתיים. הגשמים העזים גרמו שיבושים.

מזג־אוויר „אירופי" שרר בסוף השבוע בעמק יזרעאל ובית־שאן, ברמותם של שמיים אפורים „מבשרי שלג" וקור עז. באיזור צמח במזרח הכנרת ירד בשעות הבוקר שלג קל שנמס מיד עם הגיעו לקרקע.

רוחות עזות, מלוות ענני חול, פוקדות את איזור הדרום והנגב הצפוני מאז יום ו' בצהריים.

בעקבות סערת הרוחות התנהלה התנועה הלילה ככביש בעצלתיים. נמסר על ענפי עץ שנשברו ונפלו על כבישי גישה ליישובים. לאורך החופים בדרום, השתוללו גלי ים גבוהים ששטפו את החוף וגרמו נזקים לחופי רחצה ולמיתקנים.

לא היו גשמים בכל המרחב בשני ימי סוף השבוע. (עתים)

התנכלויות כהניסטיות לכנסיה אשורית בי"ם

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

הבישוף האשורי במזרח־ירושלים, דיוניסוס, התלונן באוזני כתב „על המשמר", כי קיצונים יהודים מרחוב חב"ד ברובע היהודי בעיר מתנכלים באופן שיטתי לכנסיה.

לדברי הבישוף, נחתכים בשיטתיות קווי הטלפון, ווה חודשיים שהטלפון מנותק. באישון לילה נתלות מודעות של „כך" על דלת הכנסיה.

הוגשה תלונה למשטרה, אך עד עתה ללא תוצאות. בעיריית ירושלים נמסר, כי „הבעיה תטופל".

מנהל בתי־המשפט: אין דופי בחריש בפרשת השיפוץ

מנהל בתי־המשפט, השופט אריה הגר, סבור כי לא היה כל פגם בפעולותיו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בפרשת „פסק־הדין המשופץ", ולדעתו, גם אין דופי משום בחינה שהיא. כך עולה ממכתב ששיגר השופט הגר לנשיא בית־המשפט העליון באוגוסט השנה, ואשר נמסר לפירסום שלשום על־ידי משרד המשפטים.

המכתב כלול בחומר נוסף שהורה שר המשפטים, אברהם שריר, לפרסם בקשר ל„שיפוץ". פסק הדין.

השופט הגר כותב עוד במכתבו, כי יש לדחות כל מסקנה שעלולה היתה להטיל דופי במר חריש או במתמחה שלו. לדבריו, מבחינת תקפותו של פסק־הדין אין רלבנטיות באשר לתאריכים המופיעים בעותקים של פסק־הדין, ולדעתו, רישום התאריכים השונים הוא שגגה טכנית בלבד. (עתים)

16 מכוניות חובלו בעיר העתיקה

16 מכוניות של ערבים חובלו ביום ה' בלילה בעיר העתיקה בירושלים.

אלמונים חתכו את צמיגי המכוניות, שחנו באיזור רחוב הלאטינים בשער החדש.

משטרת ירושלים פתחה בחקירה. (עתים)

האלוף גזית: הפרשיות אינן מקרה, משהו פגום!

„פחות מקצוענות, פחות זהירות ופחות מחשבה – בשירות החשאי"

רפי איתן: אם לא נמצא כלים חדשים למציאות החדשה – נהיה בצרות

אלוף (מיל.) שלמה גזית, מי שהיה ראש אגף המודיעין בצה"ל אמר בראיון לגלי צה"ל ביום ו' בבוקר, בהתייחסו לפרשיות האחרונות בהן מעורב השב"כ, כי „יכול להיות שאין כאן מקרה. ויש משהו פגום. משהו שנדמה לי כי היה פחות בעבר".

גזית הבהיר, כי להערכתו, יש היום פחות מקצוענות בדרגים המייעצים ובדרגים האחראים על הביצוע, פחות זהירות ושיקול־דעת בתהליך קבלת ההחלטות, ודברים, שעם קצת מחשבה מוקדמת אפשר היה למנוע — היום הם אולי לא־נמנעים.

רפאל איתן, שהיה יועץ ראש הממשלה לטרור, אמר בהמשך השידור, כי המערכת הבטחונית הישראלית חייבת להכיר בעובדות ההרשות שנוצרו בשטח. המציאות למעשה השתנתה, ואל לנו לנסות לחזור לכלים הישנים אלא להתאים את הכלים, או נכון יותר, למצוא כלים חדשים למציאות החדשה. „אם לא נעשה זאת — נהיה בצרות" — הזהיר.

בשידור צויין, כי בעת האחרונה בלטו בפירסומן פרשיות כמו השב"כ, פרשת פולארד, פרשת ועננו ופרשת הנשק לאיראן, המטילות צל על שירותי הבטחון הישראליים. ואולם, עם זאת, על הצלחות אי־אפשר לדבר בפומבי. יש דברים כי היו כהנה וכהנה, טבק ניקים. נאמר: כשהו קורה בשירותים החשאיים של ישראל, שירותים הנחשבים לטובים בעולם. (עתים)

לחצי איתן על פולארד — השבוע לדיון בכנסת

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בהצעה דחופה לסדר היום תעלה השבוע חייקה גרוסמן (מפ"ם), לדיון בכנסת את נושא הידיעה שפורסמה „בעל המשמר" ביום שישי, לפיה רפי איתן בהיותו יועצו של בגין ושמיר לענייני טרור, לחץ על פולארד להשיג מידע מבין מתיקי הביון האמריקני על שרים וח"כים בישראל.

גרוסמן דורשת לחקור את הנושא, ואם יתבררו העובדות בנכונות יש להסיק את כל המסקנות המתאימות נגד איתן.

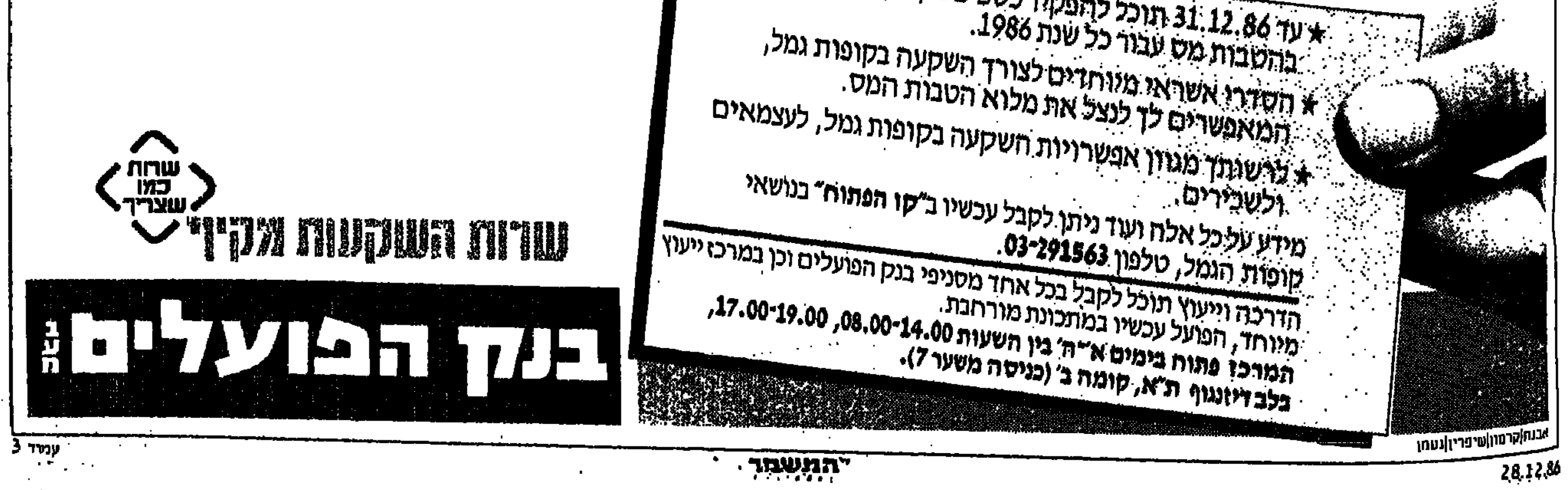

אנשים ואירועים

● בניגוד לפירסומים על קיצור ביקורם בארץ, שהו ויקטוריה פרינסיפל (ממלה יואינג מ"דאלאס") ובעלה, הרי גלסמן, בסוף השבוע במלון פלאזה בטבריה ונטלו חלק בהדלקת נר ראשון של חנוכה יחד עם ילדי בית־הספר "ארליך" בעיר ואורחי המלון. אתמול ביקרו בני הזוג במקומות הקדושים סביב הכינרת ועוררו התרגשות ועניין בכל מקום אליו הגיעו. הסיור שתוכנן לבני הזוג ברמת־הגולן בוטל בשל מזג־האוויר הסוער.
(כתב: שלמה גלזר; צילם: ליאון מינסטר)

פרס ישראל בכלכלה לפרופ' מנחם יערי

פרופ' מנחם יערי הוא חתן פרס ישראל בכלכלה לשנת תשמ"ט — הודיע במוצאי־שבת משרד החינוך והתרבות בירושלים.

ועדת שופטים, שכללה את הפרופ' דן פטנקין (יו"ר), פרופ' שלמה אקשטיין ופרופ' איתן ברגלס המליצה לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, על הענקת הפרס לפרופ' מנחם יערי. השר אישר את המלצת השופטים ובירך את חתן הפרס.

פרופ' יערי יקבל את הפרס על תרומתו לפיתוח יסודות התיאוריה הכלכלית, בעיקר בתחומים של התנהגות הצרכן, הקצאת משאבים על פני זמן, החלטות בתנאי אי־ודאות ועקרונות של צדק חברתי וכן על תרומתו הייחודית בהכשרת חוקרים צעירים בשטחים אלה.

יערי נולד בירושלים בשנת 1935. לאחר שהשלים את לימודי התואר הראשון בכלכלה ופילוסופיה באוניברסיטה העברית, קיבל תואר דוקטור באוניברסיטת סטנפורד בארצות־הברית וכיהן כפרופסור לכלכלה באוניברסיטת ייל. מאז 1967 נמנה פרופסור יערי עם סגל מורי האוניברסיטה העברית בירושלים. הוא כיהן כראש החוג לכלכלה וכראש המכון לכלכלה מתימטית ומכהן בקתדרא על שם שונברון לכלכלה מתימטית. פרופ' יערי שימש כפרופסור־אורח במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס ובאוניברסיטאות של קליפורניה, פנסילבניה, לונדון, ואוקספורד. הוא עמית החברה האקונומטרית ושימש עורך של כתב־העת שלה. (עשי"ת)

תושבי ערב אל־חוואלד יפגינו מול הכנסת נגד הריסת הבתים בכפרם

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

כינוס־מחאה על הריסת הבתים בשבט ערב אל־חוואלד, בהשתתפות חברי־הכנסת נחמן רז, עבד אל־והב דראושה, תופיק זיאד ותופיק טובי — נערך אתמול בכפר.

"זו בושה וחרפה למדינת ישראל שתהיה לה תדמית של הורסת בתים", אמר ח"כ נחמן רז. "יש לחסל את החרפה הזאת, איך אפשר להשאיר 60 ילדים בלי קורת גג?"

הדוברים גינו בחריפות את הריסת הבתים וסוכם כי ביום ג' תערך הפגנה מול הכנסת.

ח"כ דראושה התבקש לארגן פגישה עם מ"מ רה"מ, שמעון פרס, שהבטיח כי לא ייהרסו עוד בתים.

כתבנו קאסם זייד מוסר, כי ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, אמר בכינוס: "בושה וחרפה לראות במדינה דמוקרטית כמו מדינת ישראל ילדים, נשים וקשישים ישנים בתוך מכוניות עזובות, כאוהלים מתחת לכיפת השמיים במזג־אוויר חורפי קשה, לאחר שבתיהם נהרסו, אנו נשמיע קול זעקה ובעבודה משותפת של יהודים וערבים נגמור עם החרפה הזו."

המתכנסים החליטו על מבצע התרמה במטרה לסייע למשפחות שבתיהן נהרסו.

משלחת מטעם מרכז מפ"ם ביקרה אמש בכפר כדי להביע הזדהות עם תושבים שבתיהם נהרסו.

חברי המשלחת — חוסיין פארס, מחמוד יונס, ג'מאל מנעאן ועבד חמוה — הביעו מורת־רוחם מהריסת בתיהם של שמונה משפחות והבטיחו בשם מפ"ם לפתוח במאבק עיקש נגד הריסת הבתים ביישובים הערביים.

הגמל הרץ גרר למוות ילד בן 9

מאת שלי יחזמוביץ', כתבת "על המשמר"

ילד בן 9 נהרג ביום שישי, כאשר הגמל בו טיפל, גרר אותו בחבל לאורך 100 מטרים.

הילד, המתגורר בשבט בדואי סמוך לבית קמה, יצא ביום ו' בשעות הצהריים להשקות את שני גמלי המשפחה. הוא ניסה להתיר גמל שהיה קשור ליתד, ואז החל הגמל לרוץ כשהוא גורר את הילד.

אימו של הילד הביאה אותו לחדר המיון לבית"ח סורוקה כשהוא ללא רוח־חיים.

אחרי שהסיר את ערעורו — אכרם הנייה יגורש לירדן או אירופה

עורכי־הדין הנדהמים ניסו לשכנע את עורך "אל־שעב" לחזור בו — אך הנייה עמד על דעתו: השופטים בעד גירוש

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

מערכת הבטחון איתנה בדעתה לגרש את עורך "אל־שעב", אכרם הנייה, לאחר שהסיר את ערעורו לבג"ץ על החלטת הגירוש.

הנייה נימק את ויתורו בכך שאין מאפשרים לו להתגונן מכיוון שאין מראים לו את חומר הראיות נגדו. בית־המשפט החליט לחשוף רק מקצת החומר הסודי שהוגש לעיונו בידי הפרקליטות. עיקר החומר נשאר חסוי.

הצלב האדום הבינלאומי ביקש מישראל לא לגרש את הנייה לירדן, שם קרוב לוודאי שייעצר.

ח"כ מתי פלד ביקש מראש הממשלה ומשר הבטחון לא לגרש את הנייה. הוא אמר כי הדיון המשפטי שם ללעג ולקלס את מושגי הצדק האלמנטרי ומשפטים שבהם אין אדם יכול להתגונן מפני האשמות נגדו אופייניים למשטרים טוטליטאריים.

מקור המקורב לפרקליטיו של הנייה אמר אתמול כי הנייה יגורש היום כפי הנראה לאירופה.

ביום ו' הזעיק הנייה את פרקליטיו, עו"ד פליציה לנגר ועו"ד אביגדור פלדמן לבית־הכלא המרכזי ביהודה ושומרון. שם הודיע להם על החלטתו. עורכי־הדין הנדהמים ניסו לשכנעו לא לבטל את העתירה. אך הוא לא שעה לבקשתם והסביר כי לאחר שבית־המשפט העליון סירב לחשוף את החומר הסודי שהציגה הפרקליטות בעניינו, הוא הגיע למסקנה כי בכך הביעו השופטים את דעתם בעד הגירוש ולכן לא ראה טעם בהמשך הדיונים.

בהודעה שפירסם הנייה באמצעות עו"ד לנגר, אמר כי ההחלטה לא לאפשר לו לעיין בחומר החסוי ולבדוק אותו הותירה אותו ואת פרקליטיו חסרי־אונים בהגנה עליו. לדבריו, הוא קורבן של רדיפה פוליטית על מאבקו כאדם פלסטיני, סופר ועיתונאי [illegible] הזכויות הלגיטימיות של עמו. אלה שחושבים שמדיניות [illegible] את מאבקו של העם הפלסטיני לעצמאות ולשלום — טועים — סתם הנייה בהודעתו. (עתים)

שביתה כללית בג'וליס — מהיום במחאה על אפליית משרד הפנים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

החל מהיום יושבתו כל השירותים של מועצת ג'וליס בגליל המערבי במחאה על אפליה כלפי הכפר הדרוזי מצד משרד הפנים. לא יונהגו שירותים מוניציפאליים, תושבת מערכת החינוך והמרפאה המקומית תיסגר.

ראש המועצה המקומית סאלח טריף אמר, כי השביתה נועדה למחות על אפליה מעמיקה והולכת בין היישובים היהודיים לבין היישובים הדרוזיים. סאלח טריף מסר שהגיעו לידיו פרטים על התקציבים שמעניק משרד הפנים, ומהם מתברר היקף האפליה כלפי היישובים הדרוזיים. לטענתו, יישובים יהודיים במרכז הארץ, כגון קדימה, בעל מספר תושבים זהה לזה של ג'וליס, מקבלים פי־שישה יותר תקציבים. קדימה מקבל מטעם משרד הפנים 2.7 מיליון שקל, לעומת 400 אלף שקל לג'וליס.

לדברי סאלח טריף, בקדימה מקבלים 750 שקל לנפש לעומת 150 בכפר ג'וליס. "ואצלנו יש כמאה קצינים ואנשי כוחות הבטחון המשרתים בקבע", אמר עוד טריף. הוא הוסיף, כי לפני חודשיים הבטיח שר הפנים לראשי היישובים הדרוזיים לשקול מתן מענקים מיוחדים כדי לגשר על הפער, במטרה לחסל את הגרעונות. אולם עד עתה לא נעשה דבר.

לג'וליס גרעון מצטבר של 750 אלף שקל. בעוד שבשבועות האחרונים קוצצו תקציבים ליישובים הדרוזיים.

בג"ץ נגד שר הפנים

במועצת ג'וליס מכינים בימים האחרונים את כל הפרטים הדרושים כדי להגיש בג"ץ נגד שר הפנים ומשרדו, נגד מה שראש מועצת ג'וליס מכנה "אפליה הולכת וגוברת ופגיעה בשיוויון כלפי החוק".

הפגנה מול הכנסת

ביום ד' יפגינו תושבי ג'וליס מול בניין הכנסת בירושלים ומול משרד ראש הממשלה.

סאלח טריף הבהיר כי לא תוטה כל פנייה לשר משה ארנס. "לא פנינו ולא נפנה לשר ארנס כי לא מכירים בו כממונה על היישוב הדרוזי. היישוב הדרוזי לא ישקע עוד לפטרונים ולמתווכים בינו לבין מוסדות ממלכתיים."

לחברנו
יוסף בן יהונתן
בהגיעך לגבורות
עשיר במעש ובפעילות ציבורית ותנועתית
תלווה אותך ברכתם הנאמנה
של פועלי חולון
משה רינת — מזכיר מועצת הפועלים
עובדי המועצה, נבחריה ומוסדותיה

עיריית חולון
ליוסף בן יהונתן
רב הפעלים
וחבר מועצת העירייה לשעבר
הנהלת עיריית חולון ומועצתה
מברכים אותך בהגיעך לגבורות
מנחם אילון — ראש העיר

ליקירנו
יוסף בן יהונתן
בהגיעך לגבורות
אנו מאחלים לך אריכות ימים תוך בריאות טובה
והמשך פעילות ציבורית ברוכה
עד מאה ועשרים
בן יהונתן ברכה
בן יהונתן אורי ויפה
בן יהונתן נירה
אינקס מיכאל וזמירה
בן יהונתן יצחק ולאה
בן יהונתן שמעון וחוה
בן יהונתן אפרים וסימונה
בן יהושע שלמה ודבורה
בגדדלי נתן ושושנה
בגדדלי סימה ומלכה
שטיינברג יעקב וטובה
הנה רבקה
זיכרמן יהושע וחניה
פוטשניק יפה
קליינגר שרה
רוזנבג ברכה

ליוסף בן יהונתן חברנו היקר
בהגיעך לגבורות
אנו מאחלים לך הרבה שנות בריאות,
אושר והמשך פעילות ברוכה למען הציבור
אבני שמואל וכרמלה
אברמוביץ אהרון ופרנקה
און'ן אריה וחנה
אורן חיים ולבנה
איצקוביץ חנה
איתמרי משה וחנה
אלתרלוי יהודה וחסיה
אפשטיין משה ואיטה
אקרמן אפרים ופולה
אריון משה וחנה
בוקלמן פנחס ומרים
בלטמן פנחס ובת־עמי
בנאי ציפי
בן חמו מאיר
ברגיל יוסף ורחל
ברטנשטיין יוסף ואיטה
גבעוני צ'רנה
גבאי יוסף והלה
גוטליב מרים
גוטמן מרדכי וברוריה
גולן הדסה
גלברד מאיר ורחל
גלילי מרדכי ורחל
גנות בטי
גנני יוסף ודורקה
דבי דוד ויננט
דימנט נחום ורחל
הוניג יוסף וזילקה
הוניגמן שמעון ופנינה
ולדמן יעקב ושושנה
זאן ויקטור וגני
זיידל דוד וקלרה
זליכובסקי ישראל וברוניה
זכריה ניסן
זמלר יצחק ומרים
זרצינסקי יוסף ורחל
חזום לילי
חזום יחזקאל ואסתר
טורביץ יעקב ורבקה
יוגב עדי ואמירה
ינאי צבי ודורים
יעקבי פנחס וכרמלה
יצחקי מרדכי ושושנה
ישראלי צבי ודינה
כהן ברוך ושרונה
כהן בנימין ולילי
כהן יוסף וברוריה
כלב שלום ומרים
לברון מלך ופנינה
לוי מיכאל ויהודית
לוין נחום ועליזה
ליכטר דוד וגיטה
מאיר גד ואסתר
מאירי מאיר ורחל
מייטק יחזקאל ואסתר
ד"ר מיימון אריה
מירון מרדכי ורבקה
מירן משה ורוחמה
מנור יוסף ומיכאלה
מרוביץ צבי וסעודה
סחר משה ופנינה
עובדיה מורד ובדוריה
עובדיה שבת וזלמה
עזורי משה ועזיזה
פארי טובה
פדר אריה ושושנה
פולישוק צבי ואסתר
פרידמן אברהם ופסיה
צור שלום וחיה
קדוש רוברט ודבורה
קורן אפרים ודינה
קניגסברג יהודה
קסלר בלה
קפל שמואל ואסתר
קפלינקוב צבי וחנה
רוזנטל יהודה ויוסטה
רונקו עזרא ורוזה
רייף קורט וחנה
שושני הלל ושרה
שילוני אשר וברכה
שינפלד יעקב ואסתר
שלו עוזיאל
שורץ דוד ובתיה
ששון יעקב ודבורה
תקומה אלי ולאה

פסול לחו"ל

לא מחמירים, אוכפים!

"ישראל לא אוכלת כל בוקר כתב־חוץ ולא מגרשת כל יום כתב", דבר הצנזור הראשי ■ האם הגשת התלונה נגד כתב ה"איבנינג סטנדארט" מסמנת שינוי בגישה? דוברים במערכת הביטחון טוענים שלא.

מאת אבי בניתו

קשה לקבוע מהי מידת ההפתעה של קהילת הכתבים הזרים בישראל בעקבות צעדי הצנזור נגד הכתב של ה"איבנינג־סטנדארט" הלונדוני בישראל. אולם בלי שום ספק, הגשת תלונה במשטרה נגד כתב זה, שהפר לכאורה את תוקי הצנזורה, היא נדירה ביותר.

את המדינה הסעירו בשנה שחלפה מספר אירועים שהוגדרו "כביטחוניים" (פרשת פולארד השב"כ, וענונו, מכירת נשק לאיראן וכו'). על פרשות אלו נשפכו כמויות גדולות של דיו בעיתונות היומית העולמית. לא מעט מפי כתבים זרים השוהים בישראל או מעמיתיהם בחו"ל. מי שבקיא במערכת היחסים בין השלטונות לעיתונות וברזי הפוליטיקה בישראל, יכול להבחין בקלות כי רבו המקרים בהם פוליטיקאים ואנשי מערכת הביטחון לזרועותיה הדליפו חומר שרצו שיפורסם לידיהם של הכתבים הזרים. ביודעם כי הצנזורה תפסול אותו אם יוגש לצנזורה לשם אישור.

מדליפים

הנושא אינו חדש. מדי פעם מופיעות בכותרות העיתונות העולמית ידיעות מהימנות בנושאים ביטחוניים ואחרים, שמקורן כאן בישראל. גם חברות שונות המייצרות נשק או מערכות שונות עבור מערכת הביטחון נוהגות מעת לעת להדליף את פרי פיתוחן לעיתונות המקצועית בעולם. הם יודעים כי הצנזורה המקומית היתה פוסלת ידיעה כזו ברין. אולם הרצון להתגאות ולייצא לחו"ל מניעה אותם "לעבור" עם העיתונות הזרה.

כתבים ישראלים רבים הביעו פליאה ותרעומת נוכח שאננות מערכת הבטחון והממשלה בדרך הטיפול בכתבים זרים בארץ ובחו"ל, המפרסמים ידיעות ביטחוניות בחופש מלא, בלי שיינזפו או שיינקטו צעדים כלשהם נגדם. כמה מהם פנו אף בתלונות רשמיות לצה"ל, למערכת הבטחון ולממשלה.

טופס החתמה על חוק הצנזורה. 300 הכתבים הזרים חתומים

לפני פחות מחודש התכנסו קברניטי ההסברה של ישראל ומערכת הבטחון ודנו מחדש בנושא הפרות חוק הצנזורה על־ידי כתבים זרים. בפגישה הזו נטלו חלק אבי פזנר יועץ התקשורת של שמיר, אורי סביר יועצו של פרס, איתן הבר עוזר שר הבטחון, תא"ל יצחק שני הצנזור הראשי, תא"ל אפרים לפיד דובר צה"ל וישראל פלג מנהל לישכת העיתונות הממשלתית. במגישה זו החליט הפורום לערכן כל כתב זר השוהה בישראל כי על פי חוק המדינה הוא מחוייב להגיש לאישור מוקדם של הצנזורה כל חומר שהוא בנושא בטחוני/צבאי.

"יש דרכים חוקיות"

אתר כי החליט הצנזור הצבאי הראשי תא"ל שני להפעיל את סמכותו והגיש תלונה במשטרה נגד כתב ה"איבנינג סטנדארט" בישראל ברנארד ג'וזף. בטענו כי העביר לעיתונו בבריטניה את הכתבה שכתב מרדכי וענונו על ידו וידיעה זו נפסלה לפרסום על־ידי הצנזורה והותרה לאחר הפרסום בחו"ל א.ב.).

תא"ל יצחק שני: "בעיני הם לא כתבים זרים"

בראיון מיוחד שהעניק הצנזור הראשי תא"ל שני ל"על המשמר" השנה, אמר כאשר נדרש גם לנושא הכתבים הזרים בישראל: "בעיני הם לא כתבים זרים, אלו כתבים המייצגים עיתונות־חוץ. כל כתב המגיע לישראל מתייצב בלישכת העיתונות הממשלתית כדי לקבל את כתב אמנתו. הוא מקבל דף המסביר כי בישראל נהוגה צנזורה ופירוט חובותיו על פי החוק. אני חייב לומר שבדרך כלל כתבי החוץ אינם מעוניינים לגרום נזק למדינו והם מגישים חומר לצנזור כמו כולם. אני לא יכול לומר שהם בדיוק כמו עיתונאים ישראלים, וכתוצאה מכך יש לפעמים תקלות הווכות לטיפול".

מוסיף שני: "ישראל לא אוכלת כל בוקר עיתונאי־חוץ ולא מגרשת כל יום כתב. אך כאשר הוא עובר עבירה חמורה יש דרכים חוקיות לטפל בו". מאז קום המדינה רק ארבעה כתבי־חוץ התבקשו על־ידי השלטונות שלא לשוב לישראל בגלל עבירות צנזורה שעשו.

כדוגמא לדרך טיפול הצנזורה הצבאית בכתב זר שעבר עבירה, הביא הצנזור הראשי באותו ראיון את איסור השימוש בלוויין לרשת אי.בי.סי כמהלך מלחמת לבנון: "במלחמה העבירה סוכנות אי.בי.סי דרך הלוויין ראיון מוקלט עם יאסר ערפאת לאחר שפסלנו אותו. פניתי לשר התקשורת ונאסר על אי.בי.סי להשתמש בלוויין. אתה יכול לתאר לך מה זאת אומרת שאשר הרשתות משודרות במלחמה והם לא. רק כשהגיע מברק מסגן נשיא הסוכנות, עם הבטחה לקיים את חוקי המדינה, הוסרה הסנקציה. כשיש פגיעה אמיתית ואנו יודעים מי העבריין, אנחנו מטפלים", אומר שני.

בדרך הקשה

במדינת ישראל שוהים בדרך כלל כ־300 כתבים זרים, שמייצגים מאות כלי תקשורת ברחבי העולם. ישראל היא יעד תקשורתי חשוב עבור התקשורת העולמית. האם צעדו של הצנזור הראשי מעיד על גישה חדשה לעברייני צנזורה?

מקורות ביטחוניים טוענים, כי "יש חוק וצריך לקיים אותו. בעבר היו התרופפות באכיפת החוק וכעת לא מחמירים, אלא פשוט מקיימים את החוק".

והפירסומים ברשתות התקשורת בעולם על ישראל בפרשות האחרונות הסבו נזק לא קטן למדינה ולזרועות הבטחון. אכיפת החוק והבהרתו לכתבים הזרים היא בדרך של מדינה הנמצאת עדיין במצב של מלחמה עם חלק ממדינות האזור. אם הבעיה (והאיום) הזה בראי שיבינו הכתבים הזרים, אפילו בדרך הקשה. אולם הבעיה היא בקרשי של הצנזורה. מדי פעם נראה פרשה (וענונו) להסביר את הפסילות שלה אולם על כך חובו כבר די.

סותמים את הפה הלא־נכון

"...במקום להגביל את העיתונאים — שיגבילו את השרים, במקום לפקוח עין עלינו — שיפקחו עין על וענונו" ■ רות רמבאום, כתבת חוץ, נציגת סוכנות ידיעות גרמנית

מאת רונית מורגנשטרן

תלונת הצנזור הישראלי נגד כתב "איבנינג סטנדרד", ברנרד גזוף, על הפרת תקנות הצנזורה בהעבירו את הדברים שכתב וענונו על [illegible] בלי למסור את הכתבה לאישור הצנזורה, היא שיא בתהליך מידרדר של יחסי הצנזורה עם כתבי־החוץ בישראל" — טוענת העיתונאית רות רמבאום, נציגת סוכנות הידיעות הגרמנית ב.פ.א.

[illegible] מורת־הרוח שעוררה התקרית בתא העיתונאים הזרים בישראל, קשה היה לאתר עיתונאים זרים שיספרו על יחסי עבודתם עם הצנזורה. תגובה אופיינית היתה, למשל, לתום פרידמן, נציג "ניו־יורק טיימס", שאמר: "אני על יחסי עם הצנזור לא מדבר בפומבי". מה [illegible] על מצב העדין אליו נקלעו [illegible] כתבי־החוץ בישראל, שנתקלים [illegible] גם בידיעות שקודם לא צונזרו.

רות רמבאום, נציגת סוכנות הידיעות [illegible], ב.פ.א, מוכנה להגיד בפומבי [illegible] הצנזורה הפכה בשנתיים האחרונות בעיקר [illegible] רמבאום תולה את המצב בשתי [illegible]: האחת אובייקטיבית והשניה מכוונת. [illegible] האובייקטיבית היא ההתפתחות [illegible] רמבאום:

"[illegible] הטכנולוגיה הן, בדרך־כלל, [illegible] הידיעות העוברות עם הטלקס. [illegible] ידיעות לחו"ל באמצעות הטלקס. [illegible] יושב עם הטלקסים, רואה את [illegible], וכשמשהו לא מוצא־חן בעיניו הוא [illegible] מוצא את הפלג, זה משבש לנו את [illegible] ואז אנחנו מתקשרים לצנזורה [illegible] את העניין. את הכתבים היומיים [illegible] יושבים בבית עם מחשב ושולחים תוך [illegible] לוושינגטון או לבון. אין לצנזור [illegible] לעצור. מקסימום, הוא עובר על זה [illegible] לאחר מכן כשהוא מקבל דיווחים [illegible] הצנזורה הפכה להיות לא הוגנת בכלל [illegible]. את סוכנויות הידיעות קל יותר [illegible] לשבש להן את העברת האינפורמציה לחו"ל. אותי אישית, זה מרגיז כשמצנזרים אותי ואת אחרים לא".

הסיבה השניה לתיפקוד הלא־הוגן של הצנזורה כלפי כתבי־החוץ היא, לדעת רות, התערבות פוליטית בצנזורה שהתגברה מאוד בשנתיים האחרונות בהן גם אירעו בזו אחר זו פרשיות מסעירות: — פולארד, שב"כ מבצע משה, ביקור פרס במארוקו, וענונו. "יש נושאים, כמו בתחום הבטחון, שאנחנו יודעים מראש שעלינו להעבירם לצנזורה, אבל היום, לאור תיפקוד הצנזורה, אנחנו מבולבלים לגמרי. נושאים רבים הופכים להיות הימור אם חייבים צנזורה, או לא. מדוע אני צריכה לשאול את דעת הצנזורה על רשימות שלי? אני צריכה להכניס לצנזור רעיונות לגבי מה רגיש ומה לא? בדרך־כלל, אנחנו עושים מראש צינזור עצמי. מנסים למצוא את הניסוח שכן יעבור. פעם היינו מתווכחים עם הצנזור על אפשרות ניסוח אחר, אבל בשנתיים האחרונות פסילות הצנזורה יצאו מגדר כל פרופורציה. לדעתי, הצנזורה עברה את הגבול הדק שצריך להיות קיים במדינות דמוקראטיות בהן יש עיתונות חופשית. כל עוד יכולנו להסביר לעיתונים שאנחנו מייצגים, שידיעות עברו צנזורה בגלל רגישות בטחונית, היתה הבנה שהצינזור מוצדק, אבל ברגע שמגלים שיש צנזורה פוליטית, כלומר, שזה לא נוח לממשלה שתתפרסם ידיעה כל שהיא — זה חמור מאוד".

"מה שעוד יותר חמור — טוענת רות רמבאום — שגם הצינזור הפוליטי אינו אחיד אלא מתוחכם ופוגע רק בחלק מעיתונאי־החוץ לא בכולם. נוצר מצב, שעיתונאים מסוימים יכולים להעביר ידיעות, כביכול הדלפות, והצנזור לא אומר להם כלום. ובמקביל, עיתונאים שהשיגו אותן ידיעות בכוחות עצמם, אינם יכולים להעביר אותן. הצנזורה הפכה לכלי פוליטי. כשנוח לממשלה להעביר ידיעה לעיתון מסוים בחו"ל, אז מפנים את הדרך לאותו עיתונאי — ואת השאר מגבילים. לדוגמה: בפרשת פולארד או במכירת הנשק לאיראן, היו הדלפות של פקידים בכירים לעיתון ספציפי, ואילו עיתונאים אחרים לא יכלו לכתוב על זה. אם כתבו — קיבלו נזיפות. לדעתי, כל מערכת הצנזורה התפרקה לגמרי. הצנזור איבד שליטה הוא לא יודע מה לצנזר ומה לא לצנזר, וכתוצאה מכך, מרגישים העיתונאים מבולבלים לגמרי. אני בכלל נגד צנזורה, אבל אם מצנזרים — שהצנזורה תפעל נגד כולם. עלפי אותו קנה מידה. אין לנו הרבה מה לעשות. אנחנו חייבים לעבוד כאן לפי החוק הישראלי. נצטרך לנהל דו־שיח כלשהו עם הצנזור, אף כי אינני יודעת אם חתא כגוף יעשה זאת או העיתונאים בשם עצמם. לגבי סיפור כף היד של וענונו — אני מאשימה את השלטונות".

"אם אתה לא רוצה שדברים ייצאו החוצה, מדוע אתה מביא את וענונו במכונית פתוחה? מתפקידם של עיתונאים להגיע לכל מקור מידע. התקרית עם הצנזורה מזכירה לי כיצד הוציאו אותנו מחצר משרד ראש הממשלה לפני כשנה בגלל התנהגות לא הולמת. טענו שאנחנו רצים אחרי השרים. זה נכון, אבל זה קורה כי השרים רוצים לשפוך את ליבם. במקום להגביל את העיתונאים — שיגבילו את השרים. אותו דבר עם וענונו. אל תפקחו עין על העיתונאים, אלא על וענונו".

הצנזור בציפורני הטכנולוגיה

מאת דוריה גפן

[illegible]

„משהו משובש בשלטון החוק"

שר האנרגיה, משה שחל, אינו חוסך שיבטו משר המשפטים: „בפרשת נקש הופיע שריר כמונע על־ידי שיקול פוליטי"

מאת בצלאל עמיקם

ליבו של שר האנרגיה, משה שחל, מר עליו. שנתיים חלפו מאז הגיע לשורה הנכבדת, מישאת נפשו של כל פוליטיקאי, ואף־על־פי־כן אין האיש נשמע מאושר. „אני מאוכזב. יש בליבי חרדה עמוקה לעתידה של הדמוקרטיה הישראלית. זוהי חרדה אמיתית שלי כאזרח המביט על תהליכי קבלת החלטות וחוזה אותם מראש", דברי השר.

שחל רואה את התפוררות שלטון החוק במובן הערכי שלו והוא שופט זאת על סמך השתלשלות האירועים האחרונים, כגון פרשת השב"כ, החלפה חפוזה של היועץ המשפטי לממשלה, מתן חנינות בסיטונות על־ידי נשיא המדינה ולאחרונה, הפרשה הקשורה באי־הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת. אין המדובר בתרעומת אישית נגד נושא תפקיד זה או אחר במערכת, אלא חרדה מפני זעזוע של יסודות חוק ומשפט, שנחשבו חזקים דיים כדי לעמוד בסערת הרוחות.

כאשר לוחצים אותו, לא קשה להשיג מכנו נימה אישית של ביקורת. שחל, שמן הסתם נשא נפשו לכהונה הרמה של שר המשפטים ויועץ סתרים לראש הממשלה, אינו חוסך את שבט הביקורת שלו מעמיתו לממשלה, השר אברהם שריר: „בכל פרשת נקש הופיע שריר כמונע על־ידי שיקול פוליטי. הוא פעל כדי להגביר את הפופולאריות שלו. שר המשפטים אמור לסמל את ההקפדה על שמירת החוק במדינה וכאן, כפי שגם הביעו שופטי בית המשפט העליון, הוא מקבל החלטה של שיקול־דעת על יסוד הערכה. ללא בדיקה יסודית. דבר זה מוכיח, כי משהו משובש בשלטון החוק".

הכנסת לא ממלאת חובתה

למשה שחל ביקורת חריפה על הכנסת, שאיננה ממלאת את חובתה בכלב השמירה של זכויות האזרח. הפתרון הדחוף והמיידי לעצור את ההידרדרות הוא, לדעתו, קבלת שני חוקים: חוק יסוד האדם והאזרח וחוק יסוד החקירה. חוקים אלה יניחו יסוד ויזרזו קבלת חוקה. האזרח המאוכזב נאלץ להישען היום רק על בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ. הערכאה השיפוטית העליונה שלנו עוסקת כיום בסוגיות שקודם לא הטרידו אותה. כגון: סמכות יו"ר הכנסת, שעון קיץ, חלוקת זמני שידור בבחירות ועוד.

באחרונה גדל מספר אישי הציבור שנדרשו לחקירה משטרתית. האם מעיד הדבר על פגם מוסרי בנבחרים או על חשיפת־יתר שלהם?

„איש ציבור צריך לדעת שהוא חשוף יותר מכל איש אחר לביקורת. אולם הייתי תובע, לגבי אנשי ציבור, הליכים מהירים יותר ובעקבותיהם הכרעה. הודעה רשמית והנמקה".

היועץ המשפטי לממשלה מפעיל באחרונה את סמכותו לסגירת תיקים. האם אין כאן שימוש מופרז בסמכות זו?

— „סגירת תיק בנימוק שמדובר באיש טוב — אין זו הנמקה מספקת. חוסנו של המימשל הוא בשיוויון של הכל כלפי החוק.

בזמן האחרון נשמעים איומים על עיתונאים שהפרשות הגלויות בהעמדה לדין. מה עמדתך?

— „אני מתחלחל מיוזמת הבדיקה הזו. נושא זה יזכה בודאי להכנס לקריאה ראשונה. אין להטיל עונש מאסר על עיתונאי כדי למצוא את המדליף".

בפרישת נציב שירות בתי הסוהר לשעבר, רפי סויסה, התייצבו שרי המערך, ובראשם שר המשטרה, לימינו לאורך כל הדרך. הם התעלמו הן מדו"ח החקירה הפנימי והן מפסיקתו של בית המשפט העליון. האין בכך טעם לפגם?

— „אני משייך את תופעת ההגנה לה זכה סויסה, בעיקר מצידו של חיים בר־לב, להעדר רגישות להקפדה על קיום החוק המוטל עליו. זהו מקרה של חוסר הבנה יסודי של שיוויון בפני החוק. אם היה השר מגלה רגישות מספקת, היה מתחיל למסור את הפרשה לבדיקת גורם עצמאי ולקבל על עצמו את מימצאיו. סויסה לא תופס שעשה משהו לא בסדר. שוחחתי על כך עם בר־לב בשיחות פרטיות והעמדתי אותו על החומרה שבדבר".

מרבים לתלות אצלנו את הקולר בעיתונות, היא האשמה בשחיתויות. היא האשמה בהשמצות והיא האחראית לפרשות.

„אם מתנהלת חקירה, זכות העיתונות לפרסם זאת. להאשים את העיתונות זה כמו לשבור את הראי. העיתונות חייבת למסור ידיעות מדוייקות ואמינות. יש התרופפות ברמת הקפדנות בחלק מהעיתונים. אך יחד עם זאת עלינו להיזהר מפגיעה בחופש הביטוי שהוא אבן היסוד של שלטון החוק.

— „אנו מנסים להשפיע על הליכוד, שבידיו המנדט למשרד המשפטים. הצענו להם את שר התחבורה חיים קורפו, שהוא משפטן מקצועי. מעולם לא היה שר משפטים שאיננו משפטן. יש לייצב את המשרד החשוב הזה מול הזעזועים שפקדו אותו בזמן האחרון וזאת מתוך הערכה לחשיבותו הרבה."

ג'יס חרדי

ההחלטה המפורשת בצה"ל, כי „חוזרים בתשובה" אינם רשאים להרצות בבסיסים — אינה מתגשמת.

מאת ישראל זמיר

באחרונה אנו קוראים ויודעים, כי צה"ל הוא היעד והמטרה המועדפת והנכספת של המתחרדים, כדי להגדיל את שורותיהם. בימים אלה קראנו על אותו סמל־דת־כמיבה, שלא היה ולא נברא, שמתוך „דאגה" לאלוהי ישראל, שלא יקופח חלילה, החליט ביוזמתו להעמיד דוכן בלבו של מחנה צבאי ולשכנע את חיילי הבסיס שיניחו תפילין. ישנם הרואים בכך מקרה חריג של „משוגע־ילדבר". אולם אם תחבר מקרה למקרה — תגיע עד מהרה למסקנה העגומה, שיש שיטה בשגעון הזה ששמה התרדת צה"ל, תרתי משמע; להחרידו מחילוניותו ולהחרידו שייהפוך עורו, יחבוש כיפה, ילך לישיבה וייפרד לעולמים מצה"ל.

והמקרים הם רבים וקשים. אם תרצה, תוכל לתת לכל „מקרה" תירוץ כזה או אחר. ההחלטה המפורשת בצה"ל, כי „חוזרים בתשובה" אינם רשאים להרצות בבסיסיו — מסתבר שאינה מתגשמת. „פופיק" ארנון, החוזר־בתשובה המפורסם, הופיע באחרונה בהרצאה בבסיס צבאי בלב הארץ במסגרת „לימודי היהדות". והסיפורים מן הסוג הזה הם רבים. אם סוגרים בעדם שער אחד — הללו מתגנבים למחנות דרך הפישפש, כשלנגד עיניהם מטרה קדושה: להחזיר חיילים בתשובה. קשה ללחום בכלי־קודש אלה, כאשר הם מקבלים סיוע בתוך המחנה. אם זה באמצעות קציני או סמלי דת. ולעיתים אפילו קציני חינוך.

לעיתים אף מציעים לבסיס „עיסקה": „אתם תתנו את החיילים ואנחנו כבר נדאג לשלושה ימי חינוך מעולים, כולל טיול" ומפי אחד החיילים שטייל אני שומע, שכאשר הם ניצבו ליד הקארנטאל ולמרגלותיהם פרושה לה יריחו ובנותיה — כל שהמרצה מצא לנכון לספר הוא על ארץ־ישראל מימי רחב הזונה ועל יהושע המתנחל האמיץ, תוך התעלמות מודעת ממראה העיניים: יריחו הערבית, מחנות הפליטים וכל מה שקרה שם במאה השנים האחרונות. דבריו לא נגעו כלל לקראנטאל, לכנסיות הנוצריות באיזור, כי כל זה הוא בבחינת סרח עודף, המוקצה מחמת מיאוס להיסטוריה היהודית. העיקר ביריחו נוגע ליהושע, למרגלים, לכיבוש העיר, לתקיעת השופרות וכל השאר. ובאמת, מי אתם תושבי יריחו הנוכחיים מול „ושבעה כוהנים ישאו שבעה שופרות... וביום השביעי תסובו את העיר שבע פעמים והכוהנים יתקעו בשופרות... ונפלה חומת העיר תחתיה"?

אין בליבי דבר חלילה נגד ספרי התנ"ך. אך להתעלם במודע מן הפלשתינים שלרגליך בבחינת הם אינם קיימים — זאת יכולה להיות רק הסברה של אנשים שהדת העבירה אותם על דעתם. מכל מקום, אין אלו דרכי הסברה של צה"ל, צבאו של כל העם.

לא הייתי נדרש לעניין, אילולא תשובה נכונה שקבלתי מפי קצין בצה"ל: „אתם רוצים להשפיע על החינוך, אתם רוצים למנוע את התחרדותו של צה"ל — אדרבא, גם אנו רוצים בכך, אז בואו ותסייעו לנו. כאשר בן־קיבוץ יצטרף לצבא־קבע ויתפוס עמדות צבאיות־חינוכיות במערכת — הוא ידאג ויבטיח שממרומי הקראנטאל ייספרו גם על ההיסטוריה היהודית ולא יתעלמו מן העם הפלשתיני, ממחנות־הפליטים ומכל השאר".

מתרוששים

צה"ל מתרושש מכוח־אדם איכותי. המשכורות, הקשיים הכלכליים, הקיצוצים, האווירה — כל אלה כידוע אינם מסייעים. „הטובים הולכים", אומרים לנו בצה"ל, ובמקומם מגיעים אחרים, ש„בתנאים אחרים לא היינו לוקחים אותם לקבע. ואז אתם, הקיבוצניקים והמושבניקים ודומיכם באים לצבא, רואים את החומר האנושי הזה ומגיבים: מה? עם אלה לשרת? והתשובה היא — אם לא תבואו, הם־הם שישפיעו על צה"ל מרוחם, מאמונתם ומרמתם הנמוכה.

כאשר מגזר איכותי באוכלוסיה אינו רואה בצה"ל אתגר לאומי ממדרגה ראשונה ובניו אינם נלהבים לחתום קבע — נוצר ואקום שאותו ממלאים כל מיני אנשים וביניהם: חררניים, כהניסטיים, אלמנטים הנמנים עם השוליים המטורפים של החברה הישראלית והמחיר — החדרת רוכבי תפילין למחנות צה"ל, הסברים „מאלפים" על ארץ־ישראל השלימה והמעגל הזה אט אט נסגר עלינו וחונק אותנו חניקה גדולה ומרה.

עד כה ידעתי כי ביישוב הארץ קיימת אצלם שיטה ברוקה: אתה קונה בתים בשכונות־ספר, צובע אותן בשחור, מחניק את התחבורה אליהן ומהן, עושה הכל שהשבת תהיה „עוצר", יום־שבתון והתוצאה: בריחה חילונית מן העיר. כך קורה לה, לירושלים, בשנים האחרונות, שרבים וטובים יורדים ממנה לאיזור דן ובמקומם משתכנים המתחרדים.

לא קנוניה מתוחכמת

אם תרצה, כך עלול גם לקרות לצה"ל. כאמור אין זו קנונייה מתוחכמת מלמעלה של כמה עסקני דת מטורפים, שהסתודדו בצוותא ובעזרת מפות ודרכים החליטו: כיצד משתלטים על בסיסי צה"ל; אך מי שמכיר את סיפורו של חיל־האוויר, שכמה וכמה מטייסיו ונווטיו המעולים חובשים היום את ישיבות ירושלים יודעים גם יודעים שהעסק הוא יותר מדי רציני מכדי שנתייחס לכל מקרה לבדו, ננוד בראשינו ונעבור לסדר־היום.

צה"ל בעצם צודק. טענתו: אתם רוצים צה"ל אחר, יותר איכותי, יוצר ערכי — אדרבא בואו, תנו יד. ואז יהיה יותר קל לסלק מן הבסיסים את המתחרדים למיניהם ולהשתית את צה"ל על יסודות יותר דמוקרטיים וליבראליים. אני יודע כי אי־פה אי־שם ישנה היענות מצד קיבוצים וגופים אחרים, אך לטענת הצבא — לא די.

צה"ל הוא מטרה גדולה ונעלה. הייתי אומר שזהו כמעט יעד חברתי־לאומי והשאלה הגדולה היא: מי יעלה על יעד זה וישפיע עליו מערכיו ומרוחו — ההתיישבות־העובדת, היהדות החילונית, האינטליגנציה הישראלית השפויה או שמא נשאיר זאת לקציני דת, לסמלי כשרות, לשליחי „אור־שמח" שידאגו „לצוץ" בבסיסים, להרצות בקנאות אלוהית ולקורא תיגר על קוממיות של מדינת־ישראל.

אין עלייה בלי תודעה

עשור לסימפוזיון הראשון לחקר התרבות היהודית, ההיסטוריה והשפה העברית שאמור היה להתקיים במוסקבה ואשר הוכשל על־ידי השלטונות הסובייטיים ■ אף־על־פי־כן הושגו המטרות שהציבו לעצמם המארגנים

מאת יוסף גלילי

המאבק של יהודי בריה"מ להישרדות לבש ופשט צורה בהתאם למטוטלת המדיניות הבינלאומית ולמשחק הכוחות הפנימיים בחברה ובחוגי השלטון ברוסיה. הללו השפיעו על עיצוב פעילותן של קבוצות, ארגונים וזרמים שונים ביהדות הרוסית. חוקרים וסובייטולוגים מתקשים עדיין להסביר את „נס התחייה" מבחינה חברתית ולאומית. כל זרם, קבוצה ובודדים, תורמים להבהרת המושגים ותופעת החייאת השפה העברית וחזרה לשורשים, ליהדות ולתרבות העברית. אין ספק שקבוצת הפעילים שיזמה את

(המשך בעמוד 15)

הכרזה רשמית על הסימפוזיון לחקר התרבות היהודית, במסיבת עיתונאים, ב־1976. מימין: פרופ' בנימין פיין, יו"ר הוועד המארגן, ולדימיר לזריס, פרופ' מרק אזבל, מרצה לפיסיקה באוניברסיטה העברית, ויקטור ברילובסקי, מסורב עלייה, יוסף רוויטברג שעלה לישראל וייבגני ליברמן. השניים היושבים משמאל: כתב רויטר ולשמאלו אנטולי שצ'רנסקי

חברה חדשה

מאת גדי יציב

כמה אצבעות ימינה מן השמאל?

מראות מעניינים למדי עשויים היו להתגלות בשבועיים האחרונים לעיני מי שהתבונן בקפידה במערכת המפלגתית שלנו. עם פירסום התוכנית הכלכלית של השר נסים ניצבו אבני־דרך לסימון בהיר וחד־משמעי של הימין והשמאל.

התוכנית הכלכלית עצמה היא ימין קלאסי. יותר ימין מפופוליזם, יותר ארליך מארידור, יותר ציונים־כלליים מ„חרות". ריאקציה ימנית בוטה כמו שכתוב בספרי הלימוד. כיוון שכך — היתה התנגדות לתוכנית ביטוי חד־משמעי של השמאל. אמנם לא שמאל־חדש, לא שמאל מתחדש, לא שמאל־בימינו, אבל „שמאל" פשוט כמשמעו. מן הסיבה הזאת לא היתה שום הפתעה בעמדותיהם של רובינשטיין, הורוביץ והעתון שלהם „הארץ" מכאן — ושל מפ"ם ועתונה „על המשמר" מכאן.

ההתפתחות המעניינת ביותר היתה במפלגת העבודה. אינני בטוח אם הדבר זכור לכל — אף כי מדובר במה שקרה רק לפני כשבועיים־שלושה. מכל מקום, ראוי לזכור, כי תגובתם הראשונה של שרי „העבודה", ביחוד של פרס ויעקבי, לא היתה נמרצת כל־כך. ואפילו ניתן היה להניח שהם עתידים להצביע בעד התוכנית, לכשתובא לישיבת הממשלה. גם בקרב חברי הכנסת של מפלגת העבודה לא נשמעה התנגדות כלשהי. לעומת זה — בקרב ראשי ההסתדרות, ועוד יותר בקרב חברים מן השורה ופעילים בשטח, החלו להשמע דיבורים תקיפים מאד ובוטים מאד נגד התוכנית. ראשי ההסתדרות והפעילים בשורה השלישית והרביעית החלו להטות, בהדרגה, את דעת ההנהגה. מי שיחזור ויעקוב אחר העתונות, יום אחר יום, ייווכח לדעת כיצד מנצחת „מפלגת ההסתדרות" בתוך מפלגת העבודה את „מפלגת הכנסת", וגוברת עליה. יכול להיות שתופעה זו מוסברת, לפחות בחלקה, על־ידי העובדה שאנשי ההסתדרות באים במגע יום־יומי עם העובדים בשטח ואילו הסיעה בכנסת היא תוצר מובהק ואופייני של ועדה מסדרת. ועל כל פנים כשהתקרב מועד ישיבת הממשלה כבר ברור היה שהנהגת המפלגה איננה יכולה עוד להתכחש פומבית לעמדת רוב חבריה. תחילה דיברו שרי המפלגה רק על התנגדות לקיצוץ בתקציב הביטחון. אבל בהדרגה גברה והלכה כמות הביקורת שלהם וגם חריפותה. שמעון פרס דיבר אמנם רק במושגים טקטיים („אסור להסתכסך עם כולם, צריך לשתף פעולה, כולנו עם אחד" — כאילו הוא שופט כדורגל ולא מנהיג תנועת העבודה), אבל אחרים לעומתו דיברו על עקרונות, על פער חברתי, ועל צדק חברתי — כפי שמצופים סוציאל־דמוקרטים לדבר. ביחוד הרחיק לכת יצחק רבין שאמר את האמת, שגם אנחנו היינו צריכים להדגיש יותר: כל פולחן הקיצוצים בתקציב הוא בלתי אפשרי היום, מיותר ומזיק. אין לדעת כמובן מה יקרה מחר, ואולי תוך

אמנון רובינשטיין
ליד הכסף הגדול

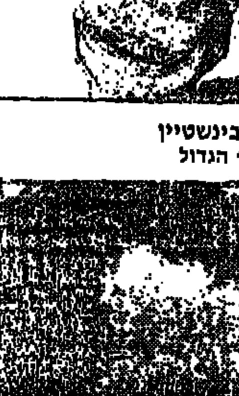

דדי צוקר
איגוף מימין

ימים ספורים יחול כתף בעמדת מפלגת העבודה, הרי כבר ראינו דברים כאלה, וככל זאת צריך לרשום לפנינו את מה שמתרחש עם היום.

ניתן איפוא להשתמש בהתנגדות לתוכנית הכלכלית כאל נקודת־ציון אשר ביחס אליה מתמקמים ומוזזים אישים וגופים ציבוריים לאורך הציר שמאל־ימין. בערך משהו כמו זה: אתה רואה התנגדות לתוכנית הכלכלית? זה השמאל, וגם אתה מבחין במפ"ם ובמזכ"ל ההסתדרות. עכשיו קח אצבע אחת ימינה — הנה שוכנה ארבלי־אלמוזלינו ויצחק רבין; עוד שלוש אצבעות ימינה לשמאל ואתה יכול לזהות את דויד לוי ואנשיו ב„חרות", וזהו כדרך־כלל המיקום שבו ניצבים, בשלבי התפתחות אלה, הכוחות הפופוליסטיים. עכשיו קח חמש אצבעות ימינה — ואת מי אתה רואה אם לא את יעקבי ופרס; עשר אצבעות פסוקות לרווחה, על־יד ערימת הכסף הגדול, ויש לך את מודעי, רובינשטיין והורביץ.

בערך ששבע אצבעות ימינה לשמאל ניתן לראות, מה חבל, גם את ידידנו, חבר הכנסת החדש של ר"ץ, ונציגה בוועדת הכספים, דדי צוקר. הוא איננו מייצג את הרוב הגדול של מפלגת העבודה, למורת רוחנו ולמורת רוחו של רן כהן. אין לנו טענות לר"ץ. אבל יש לנו בקשה ידידותית: הזהרו רא למעננו כמובן. אפילו לא למען הבוחרים שלכם — אלא למען עצמכם. השקפה המסכנת את השטח הטרשי שבו אנחנו הולכים יחדיו היא רבת־קואורדינטות. ואחת מהן, אולי החשובה שבהן, היא זו המעידה על עמדתנו כלפי אופי החברה שצריכה להיות כאן. החברה שצריכה להיות כאן איננה מתעצבת רק על־ידי זכויות הפרט לחופש דיבור או לחופש פולחן. במידה מכרעת מתעצבת החברה על־ידי סוג התוכניות הכלכליות שקובעות את היחסים בין הון לעבודה, בין עשירים לעניים, בין סולידריות חברתית לבין דארוויניזם חברתי, בין תכנון חברתי לבין תחרות פרועה. היכן אתם עומדים לגבי כל אלה — כמה אצבעות ימינה לשמאל ניתן לזהות אתכם?

הרפורמה והעליה; הקיצוצים והירידה

אחת השטויות הרווחות ביותר אצלנו בזמן האחרון היא הטענה שתכלית הרפורמה במס היא לעודד את העליה. יהודי באמריקה שמטילים עליו מס קטן, אומרת השטות הזאת, לא יעלה לארץ משום שכאן מטילים עליו מס גדול. באמת: יהודי באמריקה שמחליט לעלות לארץ יצטרך לוותר על רמת חייו האמריקנית בכל רמה של מס שתקבע לו כאן לפני ואחרי הרפורמה. וכל עניין הרפורמה לא יכול להיות רלוואנטי לעניין זה. אילו חשב מישהו שיש קשר בין שיעור העליה לבין רמת השכר המקובלת בארץ, היה לבטח עושה כבר משהו לשיחרור ישראל ממעמדה כארץ עלובי השכר. לעומת זה, יהודי שעולה מאמריקה מצפה למצוא כאן חברה בעלת טעם. משהו שאיננו אמריקה, חברה שיש בה פחות תחושת קיפוח, יותר סולידריות חברתית, יותר ערבות הדדית, ושיעורים קטנים יותר של אי־שוויון כלכלי. את היהודי הזה עתידה הרפורמה במס להבריח חזרה אל ביתו האמריקני.

הרפורמה במס עשויה להיות רלוואנטית לשיקולי ההגבלה של היורדים־הפוטנציאליים. אלה בדרך כלל סטודנטים שסיימו את חוק לימודיהם, והם מבקשים לחזור הביתה, ולהשתלב במערכות הייצור כאן כמהנדסים־מתמחים, או כרופאים־מתמחים, או כמרצים צעירים באחת האוניברסיטאות, או בכל עיסוק חיוני באחד המקצועות שלמדו בארצות המערב. אני מכיר מספר צעירים כאלה. כל אחד מהם מהווה תרומה נפלאה לעצמה ברוחנית שמימא ימיננו להתהולל כאן, כל אחד מאלה. וביחד. הקיצוצים העתידים בתקציב. הרפורמה לא תביא איפוא אף עולה אחד, והקיצוצים יוסיפו להגדיל יורדים — וכאן אצלנו. בעתונים. בטלוויזיה. ומעל כל במה ציבורית. יוסיפו נכבדי ציבור לטעון באוזנינו בטענות שאיוולתן עוברת את כל הבושה.

נגד קיצוץ בתקציב הבטחון

לקצין בתקציב משרד הבטחון אין שאיפה יותר כנה יותר משובבת־לב ויותר נחוצה להגשמה במצבנו הנוכחי. הקיצוץ בתקציב הבטחון הוא הכרח — כדי שניתן יהיה להתחיל לבנות כאן סוף־סוף כלכלה עצמאית, וחברה מתוקנת כלבבנו, והקיצוץ הזה גם עשוי להיות קשת־בענן המבטיחה לנו כי כלו המים מעל הארץ — ופעמי שלום הגיעו. עם זאת, אבוי, עדיין לא כלו המים, ואנחנו ניצבים היום בפני שאלה אקטואלית, המחייבת הכרעה בשנה זו, בתנאים השוררים היום, ובמסגרת התקציב המסויים המוגש לנו.

באמת קשה מאד להשיב על השאלה האם יש לקצץ השנה בתקציב הבטחון. אבל בכל זאת חובה לקבוע עמדה. תשובה של כמוני חייבת להיות מבוססת על נתונים בדוקים מאד, ונתונים כאלה קשה להשיג. כל אחד מאיתנו מסוגל להצביע פה ושם, בייחוד בזמן שרות המילואים, על בזבוזים מרגיזים — אבל הכל יודעים כי בסדרי־הגודל שבהם מדובר — לא הבזבוזים הללו, מרגיזים ככל שיהיו, הם הקובעים. בהיעדר מנגנון בקרה מקצועי מחוץ למערכת הבטחון — עלינו לסמוך על שיקול דעתם של האחראים למערכת, ועד שלא יכון מנגנון בקרה חיצוני כזה אין לנו כל דרך אחרת. כאשר הדברים אמורים בדיני נפשות.

במסגרת המגבילה והבלתי־רצויה של אילוצים אלה, אני נוטה לתמוך בהתנגדותם של ראשי מערכת הבטחון לכל קיצוץ נוסף של התקציב מן הטעמים הבאים:

ראשית, אינני מאמין שקיצוץ תקציב הבטחון עשוי להוות צעד כלשהו בכיוון של שלום. מצטער מאד. אבל הקשר הסיבתי הוא הפוך. שלום גורר פחות תקציב בטחון, אבל לא להפך. קיצוץ בתקציב הבטחון כהיעדר כל התקדמות לשלום עשוי אולי לטעת בנו אשליה של מעשים למען השלום, ועלול גם לטפח אשליות מסוכנות מעבר לגבול — אבל את השלום הוא לא יקרב. כל עוד יש בוץ צריך ללכת במגפיים — ומי שעובר לסנדלים במקום לנקז את המים ולייבש את הקרקע איננו מפחית מעומק הבוץ.

שנית, תקציב הבטחון הוא לא רק אינדיקציה למצב הבטחוני אלא גם עדות לכיוון המאמץ הבטחוני ולאיכותו.

עקרונית ניצבות לפנינו שלוש אופציות בטחוניות: האופציה ההתנהלותית, האופציה הגרעינית והאופציה הצה"לית־קונבנציונלית. עלינו להיות מודעים לכך שבסבירות ראש הממשלה הנוכחי, יצחק שמיר, מסתובבים גורמים שונים אשר גם הסיבות כלכליות מצדדים בהקטנת תקציב הבטחון — כדי להתמודד עם המצב הבטחוני בעזרת האופציות האלטרנטיביות לאופציה הצה"לית. דהיינו בעזרת ההנחלות מסיבית או בעזרת גרעין מערכת הבטחון. כל עוד אין התקדמות לקראת שלום, מוטב לכן שלא ניפול בנולדות־פתאום: מיטעני חיכבון אנחנו עלולים לזרוק דרך החלון להקים מטוסים אחד ושתי אוגדות חי"ר. ולהכל דרך הלכה הראשית סיפוח טוטאלי ופתי או כרגיות גרעין חדשה המבוססת על מאזן אימה גרעיני תיכוני.

שלישית, באופן כללי אינני מייחס לקיצוצים בתקציב, לגבי כל סעיף ... אותה משמעות מכרעת לגבי שיפור מצבנו — כפי שנוטים לייחס לה אצלנו. איתנו לטעמו. היה מצבנו הבטחוני מאפשר לנו להיצע בתקציב הבטחון, הייתי מעדיף להעיר את הפסים המקוצץ לסעיף ייצור אזרחיים או לסעיף הרווחה על פני קיצוץ של כל התקציב בריוח בסכום המוקדי. השיטה הזאת שכל־כך מקובלת אצלנו של „פינוי מקורות לסקטור הפרטי כדי לקדם צמיחה". לא זו בלבד שאין היא מתאימה לכל משק, בכל תנאי, אלא אפילו היתה מצליחה — לא ברור אם תיכון האמיתה היה כלבבנו, וגם לכך נודעת חשיבות.

רביעית, לעצם העובדה, שאנשים רבים במדינה מבינים כי יש גבול לאפשרות הקיצוץ בתקציב הבטחון נודעת חשיבות חינוכית. אם בכלל ניתן לדבר על חינוך בהקשר זה. כבר זמן רב מאד אני שואל מעל דפים אלה האם יש בכלל גבול תחתון לקיצוץ בתקציב, ואם יש גבול כזה — מהו, כיצד אומרים אותו וכיצד מעריכים את כושר הסיבולת והכבל של האנשים הנזוקקים לשרותי המישרדים שתקציבם מקוצץ. על פי הכושלים הליברלים נוהג תמיד להגיד „אין לנו ברירה ולכן מוכרחים לקצץ". אבל אף פעם אין אומרים „אין לנו ברירה — ולכן אסור לקצץ". רק בשאלות בטחון ניתן לשכנע אנשים כי יש גבול לקיצוץ. אם יש גבול לקיצוץ בתחום הבטחון, עשויים אנשים להבין וללמוד — שכנראה יש גם גבול לאפשרות הקיצוצים בחינוך, בבריאות, ברווחה. אם לגבי הבטחון ניתן לומר — „הבה נחשוב על פתרון כלכלי על יסוד ההנחה ששוב אי אפשר לקצץ כאן" — פירוש הדבר שניתן לומר בריוק אותו דבר עצמו גם לגבי תחומי־הוצאה אחרים. נדמה לי שזהו בהחלט לקח שלומדים אותו עכשיו חלקים חשובים בציבור, וביחוד האנשים הניצבים בראש מערכת הבטחון.

שירותי הממשלה — חלק מהשכר

נציגי ההסתדרות אינם חברים בוועדה אשר עתידה לדון בקיצוץ בתקציב המדינה. שאלת קיצוץ התקציב, כך מודיעים לנו, היא עניין ממשלתי־פוליטי, ואילו הרפורמות במס ובשוק ההון הן עניין לדיון משותף. לא ידעתי עדיין לסוף כוונתם של הטוענים כך. מה ההבדל? הרי גם אלה וגם אלה נתונים לסמכותה להכרעה ממשלתית כלבדית, אבל לא זה העיקר.

העיקר הוא, שצריך להיות ברור כי תוצאות ויתנה של ועדת הקיצוצים חשובות מאד לעניין הרפורמה במס, ולכל שאלת השכר — ולכן ההסתדרות היא בעלת עניין מיוחד גם בדיוניה של ועדה זו. בכלל, לאמיתו של דבר יש זיקה מהותית וקשר אמיץ בין הנושאים הנידונים בשתי הוועדות. השירותים הממשלתיים, אשר אותם רוצים לקצץ, הם מעין „שכר חברתי", חלק מרמת החיים של האזרח. חישוב חלק אחד מקובע: רמת־החיים שכר העבודה, עשה לפי צורך. ומי שקובע של חישוב החלק האחר הקובע על יסוד רמת השירותים שמעניקה הממשלה לאזרחיה, או לפחות מן הדין שיחושב כך. אזרחים החייבים להקדיש חלקים ניכרים משכרם לרפואה, חינוך ושירותי רווחה, אזרחים, וכאים לשכר גבוה יותר מן האזרחים המסוגלים מתשלומים אלה. אין איגוד מקצועי ראוי לשמו שאיננו מתייחס לעניין זה כאשר הוא קובע את עמדתו לגבי השכר הראוי לחבריו.

הקשר בין הקיצוצים בתקציב לבין הרפורמה במס אפילו אמיץ יותר ובולט יותר במשך למזימות משרד האוצר בשנה זו. השירותים הממשלתיים מיועדים בידוע בעיקר לבעלי הכנסה הבינונית והמטה. העשירים אינם נזקקים לשירותיה של הממשלה. הם יכולים להרשות לעצמם לקנות שירותים אלה בכספם. אם אכן עתידה הרפורמה במס להעשיר את העשירים מן הראוי והזה. לקנות, וכפיצוי, להעביר את היקף שירותי הבריאות והחינוך, למען השכבות אשר אינן נהנות מן הרפורמה במס, תקונה לקצץ בשירותים, הנעים לבינוני ההכנסה ולנמוכי ההכנסה ובה בשעה גם להגדיל ולנפח את ארנקיהם של מי שאינם זקוקים כלל לשירותים האלה — לא זו בלבד שהיא מצביעה על הקשר בין שני התחומים הללו, אלא היא גם מהווה עדות לחוצפה ולעוות המצח של מנסחי התוכנית הכלכלית.

השורה הקורא

טעות (?) במחיר

שלום אברך נדרש לשלם עבור 240 טבליות 24 ש"ח בבית־מרקחת של קופת־חולים. בסניף קופת־חולים שלי בירושלים יש מודעה: „מנת תרופות אחת עולה 1 שקל. 10 כדורים הם מנת תרופות אחת". אינני רואה כל טעות במחיר 24 ש"ח שנדרש שלום אברך לשלם. מה שמעניין אותי הוא, על־פי איזה שיקולים החליט דוד הגר, דובר קופ"ח, כי נעשתה טעות וכי הוא חייב בתשלום 2 שקלים בלבד?

קופת־חולים חדלה מזמן לשרת את חבריה שירות שוויוני. הסובלים העיקריים הם, כמובן, החולים הכרוניים. שלום אברך אינו היחיד. לפני שמשלמים לקופ"ח את מחיר התרופות המופקע, כדאי לשאול את הרוקח או הרוקחת מה מחיר התרופה בשוק החופשי.

ד"ר דבורה גילולה, ירושלים

„השכם להורגו"

אני רב בישראל. ועם זה אני חתום זה שנים על „על המשמר". ברצוני להגיב על מאמר המערכת מיום 13.5.86, „לחקור האירועים בראשל"צ". אני איתכם בצער על הריגת שני סטודנטים. ובכוח יהודים נרצחו בעזה בזמנים האחרונים ובשאר מקומות; מה הכוונה? אתם מודים כי חיילינו „יודעים מידה רבה של איפוק". אני לא מצטער איתכם על שלא הרגו יהודים בירושלים העתיקה. עד מתי נשלה את עצמנו כיום „שיבת ציון" כמשפט הורגים בנו. „אך כל עוד לא הגענו להסדר". אתם אומרים את זה ברצינות? השנאה הכבושה, המשפט הקדום האיסלאמי לא יבוא לסוף בהרבה דורות. כל יהודי נמצא באשר הוא שם לא לנאלי. „הבא להורגך השכם להורגו" צריך שיישאר הסיסמה שלו עוד משך דורות רבים מאוד.

דב רסמייצקי,
וודביה, ניו־יורק

המנכ"ל סותר „דברי" השר

בישיבת ההנהלה להיכרות עם הנציג החדש של הוועדה המייעצת הראשית בה גבי יגר, שהתקיימה ביום ה' 11 בנובמבר, חברת הוועדה יהודית נחמן — עוד האוצר לבטחון הסוציאלי בהסתדרות — את דבר קצב בהמשך למדיניות של הקיצבאות הנוכחית. והאם הוא עובר באמרי ההודעה שהתפרסמה באמצעי התקשורת בשבוע — כי בעקבות התנגדות הציבורית בכנסת, בעיתונות וברדיו, נכנע שר העבודה בתביעתו בכנסת להטיל מיסוי על הקיצבאות.

שר העבודה והרווחה הודיע במועצה בתשובה לשאלה כי הוא אינו מציע לשר האוצר להטיל מיסוי כנ"ל אלא בגלל הצעה אחרת, שבאו בצורה, כסיכוי לקיצוצים בתקציב המשרד. לא קיבלו את הצעתו בנדון ... בתביעה זו.

השר ציטט גם את דברי שר האוצר, כי המיסוי על הקיצבאות הוא מס קל לא יגרום כלפי הגימלאים, ואין מקום להטיל מס על ציבור זה בלבד. בעצם חזר השר קצב על דברי השר נסים מלפני חודשים, עם כניסתו לתפקיד שר האוצר, עת ביטל את המיסוי על הקיצבאות.

השר קצב עזב את המועצה, שהמשיכה בדיונה. והנה בסיכום דיוני המועצה בירר כי מפתיע המנכ"ל החדש של הביטוח הלאומי מרדכי צפורי, כי המיסוי על הקיצבאות ייכנס. יהוסיף שהמס יוטל על ה„עשירים" בלבד, עד אלו מהגימלאים שהכנסתם אלף שקל ומעלה. בעצם היא חזר על דברי השר קצב בכנסת.

הדברים הפתיעו את חברי המועצה. היו"ר העיר על הסתירה בהודעות, והמנכ"ל תירץ את הדבר באי־הבנה של דברי השר; סתם ולא פירש מה היא אי־ההבנה.

הסברנו כבר את נימוקי התנגדותנו להטלת מס על הקיצבאות, ואין צורך לחזור על כך. אולי בהזדמנות זאת אציין, כי בזמנו בעת כהונתו של מודעי כשר האוצר, שיגר חבר־הכנסת אוריאל לין, שכיהן כמנכ"ל הביטוח הלאומי בעת ההיא, מכתב לשר האוצר בו ציין, כי ביטול תשלום מס־הכנסה על קיצבאות הביטוח הלאומי בזמנו לא בא מתוך התחשבות במצבם של הגימלאים, אשר עדיין בתוקף נגד המס הזה, אלא באשר ההכנסות לא כיסו כמעט את ההוצאות.

המנכ"ל החדש, שה„מיסוי" הוא כנראה מפעולותיו הראשונות במוסד, יואיל לקחת לתשומת לבו את העובדה דלעיל.

אנו פונים בזה לשר האוצר נסים ואל שר העבודה והרווחה קצב לעמוד על הודעותיהם ו„לרדת" מהגימלאים. כאשר אין זה צודק, כדברי השר נסים, וממילא אין זה המקור המתאים לכיסוי הקיצוץ של המשרד.

בקשתנו מה„שרולה" של הבריה״כנסה ומהעומדת בראשה, הח' גאווה אורה, להקדיש תשומת־לב ל„סתירות", המובאות בזה, הנוגעות לנו, מלומדי הנסיון, כאב ראש.

אורי אלפרט
משנה וכ"מ יו"ר הסתדרות הגימלאים

המערכת אינה מחזירה כתבי־יד הנשלחים אליה

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

ביב (ל) וף

מאת גיורא מנור

"ביבוף" מאת יוסי הדר; בימוי: מיכה לווינסון; תפאורה ותלבושות: אלי סיני; תאורה: נתן פנטורין; בביצוע השחקנים: נחום בוכמן, שלמה בר־שביט, עדה טל, יוסי יבלונקה ואוהד שחר — בתיאטרון "הבימה".

מהו הנושא המרכזי של מחוזו החדש של יוסי הדר? השואה? תגובה מאוחרת, פסיכומטית, של הדור השני לקורבנות השואה? תהליך רפואי, החושף את כל אלה? לצערי, התשובה לשאלה שונה לגמרי: זהו ניצול השואה למטרות בלתי חשובות, למען בניין רעוע של האשמות די סתמיות, בפרשה משפחתית שאומנם החלה בימי מלחמת העולם השנייה תחת הכיבוש הנאצי, בין אח תככן ו"מאכער" מצליח, על כל פנים בעיניו, ששלמה בר־שביט מעניק לו מבט עקום כרבעי, צחוק מעצבן וחביבות מפחידה. עדה טל משחקת דמות נשית יחידה זו במחזה כריוקן מקובץ של אימל'ה ("אכול את הבנגל'ה"), ללא מתן צביון אישי ייחודי כלשהו לתפקיד. האח נ"ח (שם אירוני, אני מניח, כי נוכחותו מאוד לא נינוחה ואין הוא צדיק אפילו בדורותיו) שידך לאחותו את מנדל, שהיה בנעוריו משורר ומחנך, והפך לשעו. וזה, משום מה, בזוי בעיני נ"ח ואחותו. מכל מקום נחום בוכמן עושה ממנו מבצע משחקי מבריק, כי תחילה נראה מנדל זה כמין גולם כנוע, פניו כמעט פני הגיבן מעוטרים, עמידתו עקומה ורק האסון החדש שפוקד את המשפחה מוציא אותו מקפאונו, והוא מתעשת לפתע ומגלה בעצמו מקצת מהכוחות שהיו לו, כנראה, בנעוריו.

האסון הוא בנו, איציק, נער תל־אביבי, המדמה בנפשו שהוא מפקד הגטו של לודז', המרצח הנאצי ביבוף, ובתור שכזה הוא מנסה לשרוף את בית־החולים על יושביו.

החולה ורופאו

עצם ההופעה של נער זה, לבוש במדים עם הסרט הארום עם צלב הקרס על זרועו, המצריע "הייל היטלר", מעוררת רגשות עזים. בסביבה הלבנה של בית־חולים לחולי נפש שבנה אלי סיני בטוב טעם, עם מחיצות וסבכות "דיסקרטיות", המוארת ברגישות רבה על־ידי נתן פנטורין (המפליא בעיצוב האור שלו בכמה וכמה הפקות לאחרונה), מופיעה המפלצת, שאוהד שחר מגלם בכשרון רב.

למרבה התמיהה, בית־חולים זה כאילו ריק מאדם. רק החולה ורופאו (יוסי יבלונקה) מצויים שם. אין חולים, אין אחיות, אין לרופא אפילו טלפון בחדרו, ורק בסיום נשמעת קולה של איזו מרכזנית הקוראת לדוקטור לקבל (מחוץ לבימה) את הידיעה המכריעה של העלילה.

המחזאי הוא רופא במקצועו, וחזקה עליו שהוא יודע את התהליכים. מכל מקום, הרופא במחזה ניצב מול המקרה שלו עם כל התחמושת הדלה למדי של הפסיכיאטריה — כראי קעור, המחזיר את השאלות לפאציינט, עם סבלנותו שאינה ניתנת לעירעור, ולבסוף עם משחק קטן משלו, כי הפריצה מתרחשת ברגע בו מופיע הרופא לעיני הנער לבוש מדי קצין אס.אס. ומודיע לו, שהוא מפטר אותו מתפקידו כמפקד הגטו. ובכך הוא כאילו נוטל מן הנער את שגעונו.

למעשה משתמש הרופא בעצם מחלתו של הפאציינט שלו וכדמיונו החולני, המנותק מהמציאות, כדי כביכול לרפא אותו. הנער מקבל, כמובן, את הפקודה "מברלין" ופושט את מדיו — ואת אישיותו השנייה, הסכיזופרנית. יש כאן שאלה מוסרית די מעניינת, ועשויה היתה להיווצר הזדמנות לדון בשאלה מה קורה, כשמהחולה ניטלת הדמות שבנה כהגנה על עצמו מפני המציאות, שאינו מסוגל לקבל כמות שהיא. (לפי התיאוריה של רונלד לאנג, הבריטי, הרגיל בתיאוריה שחולה נפש הוא בעצם רק רגיש יתר על המידה, ואינו מסוגל לשאת את לחצי החברה ומכאן בריחתו לעולם הדמיון, הוא הוא מחלתו).

במהלך העלילה מסתבר, שכשעתו היה מנדל נשוי לאתת, יפהפיה, שתחילה גורמים לנו לחשוב שנספתה במשלוח למחנה השמדה, ולקחה עימה גם את בתם הקטנה. "סוד" זה הוא ההורס את חיי המשפחה ואת שלוות הנפש של הנער. לבסוף מתברר, שגם איציק הוא בנה של אותה אשה עלומה, שחיתה לה בחיפה ושהוא היה מצלצל אליה ומבקר אצלה.

הרגשת אכזבה

במקום לעסוק בשאלות החשובות ולהתחיל את המחזה מגילוי זה, מסתיים הכל בסצינה "סימלית" בה הרופא והנער יחדיו שורפים תיקי־מסמכים, שכאילו מגלמת את סורות העבר.

כמו במותחן של טלוויזיה, מגלים לנו את הסוד, ואפשר להאזין ל"פסוקו של יום" וללכת לישון.

רמת המשחק מצויינת. מכבר הגענו למצב המוכר היטב מהתיאטרון האירופי: השחקנים מסוגלים להפיח חיים אפילו בגוויות. מיכה לווינסון כבמאי בוודאי יש לו חלק בהישג זה. אבל עיקר עבודתו של הבמאי אינה רק בהובלת הדמויות על פני הבימה, כשוטר תנועה. ודווקא בתחום זה מרשה לעצמו לווינסון מיני חירויות שאינן לטובת ההצגה. האנשים באים ויוצאים מבית־חולים זה, כאילו היה תחנת רכבת, ומה שבנה התפאורן — אווירה של מוסד סגור — הורס הבימוי, כי אין הוא יוצר את תחושת המנגנון המקיף את החולה. הסיפור מתרחש בחלל ריק. אם לזאת התכוון הבמאי, היה עליו לוותר על הריאליזם בתפאורה, ולמקם את ההתרחשות על בימה ריקה ופתוחה, ולהניח לנו לדמיין את הסביבה.

אבל בעיקר היה עליו "לקרוא" את המחזה, ולא להסתפק במצב התחלתי מסקרן, כי ללא העיסוק הרציני והמעמיק בשאלות המתעוררות, הצגת המחזה היא משהו מפלצתי, שהייתי קורא לו "בידור שואתי." אי־רצינות זו הופכת גם אותנו, הצופים, לשותפים בקלות דעת, למציצנים, הנהנים מחשיפת נפשו של נער, שדעתו נטרפת, כי אינו מסוגל לקבל את חיי הוריו, הבנויים על שקרים.

אני מודע לכך, שזו האשמה כבדה ביותר. והיא חמורה עוד יותר, כי המחבר והצוות המבצע אינם איזה נמושות, שאינם מסוגלים ליותר. הרגשת אכזבה מלווה את ההצגה, שהחלה כמבצע מבריק, והסתיימה בתיפלות.

"ביבוף" — "בידור שואתי". מימין: יוסי יבלונקה, נחום בוכמן, אוהד שחר, שלמה בר־שביט, עדה טל

קולנוע

„גבר ואשה בנפטלין"

„גבר ואשה אחרי עשרים שנה" בקולנוע „לב", תל־אביב

מאת יעל ישראל

קלוד ללוש לא המפיק סרט אחור על "גבר ואשה" והוא חשב שבראי לעשות סרט המשך לרומאנסה המתקתקתה שלו משנות השישים. עשרים שנה עברו מאז ההצלחה המסחררת של סרטו, בפארים ובעולם, וכיום בשעשועים בסרט הוא נראה קצת מיושן ונאיבי.

סרט ההמשך השתדל להיות יותר מתוחכם ופתלתל ולא הסתפק בעלילה פשוטה של רומאן יפה בין גבר לאשה. ואכן, עברו עשרים שנה. מי שחושב כי ז'אן ואן מבלים עכשיו בשיבה טובה כשעשועים עם נכדיהם — טועה בהחלט. על־פי סרט ההמשך הם נפרדו כבר אז, מפני שאן לא יכלה לשאת מחשבה שגבר אחר יתפוס את מקום בעלה המת. כשהם נפגשים מחדש, אי שם בשנות החמישים לחייהם, אן (אנוק אמה) התקדמה בהיררכיה הקולנועית ומנערת תסריט נחותה הפכה למפיקה חשובה. ז'אן, (ז'אן לואי טרינטיניאן) הוא נהג מירוצים בדימוס ויש לו אפילו כלה צעירה (מרי סופי פושה). ללוש לא הסתפק בשילוב הכוכבים המקוריים, אימה וטרטינאן, אלא שלף מנבכי העבר את השחקן ששיחק במקור בתפקיד בנו של ז'אן, כדי להמשיך במסורת. את דמות ביתה של אן, שבינתיים נעשתה שחקנית בהפקות של אמה, מגלמת השחקנית הקבועה של ללוש אוולין בואי.

אן רוצה לעשות מיוזיקל רומאנטי מסיפור אהבתה לז'אן, רומאן שבעצם לא התגשם. בסרט היא מפיקה משתתפת בתה בתפקיד אן של לפני עשרים שנה, בתפקיד ז'אן הצעיר מופיע השחקן־זמר הפופולרי רישאר ברי בתפקיד עצמו.

העלילה הפתלתלה בסגנון סרטיו המאנייריסטיים של ללוש בשנים האחרונות ממשיכה הלאה והלאה: בתום הצילומים מוצאת המפיקה שהסרט לא הצליח וסבורה שהסיפור לא יעבור לקהל כי אחרי הכל, היא אומרת: "עברו כבר עשרים שנה". בינתיים היא מתאהבת מחדש בז'אן, שנאלץ לעזוב בשיא הרומאן המתחדש כדי לנסוע למירוץ כאקר יחד עם אשתו הצעירה. במדבריות מחליטה האשה הנקמנית להביא למותם, כי איננה מוכנה לוותר על אבירה הקשיש. אך כשהם ניצלים מרוחות קדים ומוות נורא, הוא עוזב אותה לאנחות וחוזר להזדקן בכבוד בצד מישהי יותר ראויה, לפחות מבחינת הגיל.

מבחינה קולנועית הסרט הוא פסיפס לעוס של קטעים מהסרט הראשון בתוספת קטעים זהים שצולמו מחדש לסרטה של אן. כל זה מתובל בשירים הרומאנטיים של פייר ברוך ופרנסיס ליי מהסרט המקורי. כמו בסרטיו הקודמים. "יחי החיים" ו"אלה ואחרים", גם כאן ניסה ללוש, במאמץ ובשרידי כשרון, לתאר את הקשר המקמקם בין מציאות לקולנוע ולעשות הצדעה נוספת לז'אנרים קולנועיים שונים כקומדיות, סרטי מתח ואהבה ולסרט המוסיקאלי האמריקני.

„גבר ואשה אחרי עשרים שנה" — פסיפס לעוס של קטעים מהסרט הראשון

מוסיקה

עשר מקהלות יוקמו בירושלים

מאת יצחק שור

יהודה פיקלר, המנהל המורשה של תזמורת ירושלים רשות השידור, יוזם עתה הקמתן של מקהלות אמנותיות בכל אחת משכונות העיר. מן המקהלות השכונתיות תקום מקהלה מקובצת בת 120 איש, שתיקרא "מקהלת האורטוריה". עד כה נתנו עשר שכונות תשובות חיוביות לפנייתו של יהודה פיקלר. קרן ירושלים ועיריית ירושלים התחייבו לתמיכה ועזרתן. על המקהלות יצצחו אלישבע רגבי ואוסקר גרשנזון.

"אורטוריה" היא יצירה מוסיקאלית דראמאטית, המיועדת למקהלה, סולנים ותזמורת, אך בניגוד לאופרה, הזמרים אינם משחקים ואף אין לאורטוריה תפאורה. בדרך כלל לקוחים נושאי האורטוריה מכתבי הקודש. בכל עיר תרבותית גדולה בעולם המערבי פועלת מקהלת אורטוריה, כמו מקהלת באך בלונדון, הברלינר קונצרט קלר, כוראל דה־שטראסבורג ועוד. ירושלים צמאה למקהלה דומה, סבור יהודה פיקלר. עובדה: יצירות אורטוריות או אופראיות ממלאות אולמות. הצרה היא, שירושלים תלויה ברצונם הטוב של מנהלי מקהלות זרות. המקהלות כמו "קאמרן", "רינת" ומקהלת האקדמיה אינן עונות על הצרכים הקיימים מבחינת גודלן.

כל אחת מן המקהלות השכונתיות תערוך חזרה שבועית במתנ"ס או במוסד ציבורי אחר. אחת לחודש ייפגשו כל המקהלות בעיר. יהודה פיקלר מהלך בגדולות, הוא מתכנן ביצוע אורטוריות של הנדל, מוצרט והיידן, שובהט, מנדלסון, בראהמס, ורדי וכן יצירות ישראליות.

עד כה הביעו את רצונם להצטרף למפעל נציגי השכונות הבאות: גילה, נווה־יעקב, רמות, בית־הכרם, מרכז העיר, הגונגים, בקעה, תלפיות מזרח, קרית־יובל ורמות אשכול. לצוות החקמה: פיקלר ורגבי, יצטרף יוסי טלבן מן המחלקה לתרבות של העירייה ומנהל קרן ירושלים. בימים הקרובים יופצו שאלונים בארבע שפות, עברית, אנגלית, רוסית וספרדית, בהם יתבקשו המעוניינים לציין את סוג הקול, הכשרתם המוסיקאלית ונסיונם בשירת מקהלה. נוסף לחזרות, תעזור הנהלת המקהלה למשתתפים לשפר את יכולתם בסולפג' ובפיתוח קול. הפעילות תתחיל לאחר שהתשובות יוחזרו אל השאלונים.

תקליט

פישר אוסף פלטינה

מאת עופר ניר

כבר אי־אפשר לומר, בביטוי מסויים, "דודו מי?" לא מי. דודו פישר, "סטאר אמיתי". יוצא להקת הרבנות הצבאית שהמשיך, לאחר שחרורו, בקאריירה של חזן, בארץ ובחו"ל. במקביל הופיע גם באירועים "חילוניים" יותר, פסטיבלים למיניהם, חסידיים באלה, והתפרסם בשני התחומים. דודו פישר בקרוב, בהפקה תיאטרלית מוסיקאלית של "עלובי החיים." בינתיים, העניקה לו חברת התקליטים שלו, "ישראדיסק" תקליט פלאטינה על אלבומו האחרון, השלישי במספר.

כאן חייבים לעצור רגע ולהעיר, שהחברה חרגה מן הכללים. תקליט זהב נותנים על מכירת 20 אלף עותקים. פלאטינה על מספר כפול מזה. אבל, הכבוד ניתן לתקליט אחד ואילו "ישראדיסק" חיברה את מכירות שני התקליטים שהוציא פישר במקביל — "שנות ילדותי" בעברית ו"גולדענע לידער" ביידיש — כדי להגיע למספר העותקים המתאים לתקליט פלאטינה. לא לפי הכללים, אבל זה מה שיש.

אגב, מנהל חברת התקליטים, אבשלום רובין, מסר שתקליטיו של פישר מובילים בארצות־הברית, בקרב הקהל היהודי שם. גם כאן בולט תקליט הזהב, שמכר כ־60 אחוזים מכלל 40 אלף העותקים. השאר, התקליט העברי. זהו התקליט השלישי בקאריירה של פישר.

אין ספק, סיבה למסיבה, ואיפה במועדון "רוק קפה" במלון ימית, לא הכי מתאים, אבל בסדר. הזמנים מודרניים, כיפה סרוגה חליפות גזורות היטב, נשיקות על לחי, אפילו לנשים רחמנא־ליצלן, מה היה אומר על זה הרב פרוץ שום דבר, הוא כנראה לא שמע מעורר על דודו פישר. אבשלום רובין מחלק את תקליט־הזהב והפלאטינה (שולבו את השניים משום שלא היה זמן להעניק תקליט זהב, בנפרד בשל קצב המכירות המסחרר. כך, מכל מקום, הסביר רובין) פישר ואמרגנו, נתום כויטל, בעלי וטכנאי אולפן ההקלטות בו נעשו התקליטים והאווירה נעימה ונחמדה באמת.

כמה מלים על שני התקליטים. "שנות ילדותי" הוא, למעשה, גירסה עברית לשירי התקליט היידי, הוא שר, בין היתר, בעברית וביידיש, שירים מוכרים כמו "יפה כלבנה", "צימוקים ושקדים", "בעלז", "יפה בעיני", "על הדרך עץ עומד", "מאין יבוא חמולי" ועוד. לא ספל התה של כל אחד, אבל קצת יידישקייט בבית, בשביל ההורים, או הסבא־סבתא, מתנה ליום הולדת או אירוע משפחתי אחר — לא יזיק.

דודו פישר מקבל את תקליט הזהב והפלאטינה מאבשלום רובין, מנכ"ל חברת ישראדיסק

בעריכת צביה בן־שלום

בן גוריון על פי ארז

ברשותכם, אפתח במשפט המסכם: זהו אחד מספרי הילדים הטובים ביותר שקראתי בשנים האחרונות. "ספר ילדים" אינו הגדרה מדויקת, גיבורי הספר לומדים בכתה ט', בני 14 (כי העלילה נמשכת כמעט כל שנת הלימודים) והם בהחלט משתייכים לקטגוריה של נוער, או לפחות בני־עשרה. גיל מתלבטי מאד, המוצא את ביטויו ב"רומן שלי עם בן־גוריון ועם פנינה". מאת יעל חוזן, הוצאת עם עובד. ציורים ועטיפה: דני קרמן.

השם אינו מעורר קריאה, הוא, לדעתי, החלק הגרוע ביותר של הספר. אתה מצפה לעוד אחד מספרי הביוגראפיה של גדולי האומה, שמחבריהם עושים שמיניות באוויר כדי "להאניש" את הדמות ההיסטורית. להוכיח שמאחורי שם של רחוב חבוי אדם רגשני, בשר ודם, שהיתה לו ילדות ואהבה ולו גם חולשות, במידה, כמובן.

"רומן שלי" איננו ספר ביוגראפי. בן־גוריון נשאר ברקע, דמות סכימטית, קפואה, היסטורית, שאינה מעוררת כל הזדהות, למרות שכמעט בכל פרק מתגלה אפיזודה ... ולמרות שהגיבור המספר הופך לגרופי שלו ושואל ברגעים של חולשה "מה בן־גוריון היה עושה במצב זה". בסופו של דבר, המידע שהקורא הצעיר מקבל על בן־גוריון זהה למה שניתן למצוא בספרי היסטוריה, אבל הודות לעובדה שבה משובצים הדברים הם נחקקים בזכרון, ואולי ־ בהחלט לא בטוח ־ יעוררו אצל מי מהקוראים רצון לבקר בשדה־בוקר, או בבית בן־גוריון או לקרוא ספר ביוגראפי על אודותיו.

בעקבות הספר

המסגרת היא שנת לימודים בכיתה ט', באחת מערי הלוויין של תל־אביב, שנה שבמהלכה מכינים תלמידי הכיתה מחומר על בן־גוריון לחגיגת הסיום. אבל אין זה ספר של "חבורה". יש מספר, ארז, נער רגיש, קצת מופנם, ועם זאת בעל חוש מנהיגות וישנה פנינה, ואחותה התאומה, ונועם, וענת ועוד כמה דמויות פחות פעילות, אבל כולם חיים ופעילים, בעלי אישיות המתפתחת במהלך הסיפור, תכונות שמתגלות מפרק לפרק, ואף כי אנו קולטים אותם בעיני ארז ־ לא תמיד אנו מקבלים את דעתו עליהם. דומני שהמחברת הרשתה לגיבוריה לחיות את חייהם בתוך הסיפור מבלי לקבוע גבולות, מבלי לסרטט סטריאוטיפים. אין שחור־לבן, אין טוב מוחלט ורע מוחלט, ישנם אנשים, מהם בני 14, מהם מבוגרים, מהם ־ זכרונות, אבל אל כל אחד מהם מפתח הקורא יחס אישי.

זה גם איננו בדיוק סיפור של "מבצע", נכון, הנערים כותבים, מביימים ומעלים את המחזמר. פרוייקט עצום, שללא עזרתם של כמה אנשים טובים ומקצועיים לא היה מצליח. אבל פרטי העשייה מתחלקים בצורה סבירה וקליטה מאד בשלושים וכמה פרקים ואינם גונבים את ההצגה מהבעיות האמיתיות והן רבות. בעיות אלה של בני־העשרה: אהבה נסתרת וחברות מתפתחת במקרה, ומאבק על עמדות כוח בכיתה, וקינאה, וחרדה, וסכסוכים עם המורים, והערכה למורים, וסודות מעיקים ובדידות ותחושה של חוסר־אונים ומרד נגד המוסכמות ויחסים בתוך המשפחה... וכל הבעיות הרבות האלה משתלבות זו בזו באופן מאד מאד טבעי ואינן יוצרות גודש.

אתה קורא ומבין: ככה זה בחיים, כשאתה בכיתה ט'.

המשפחה של ארז היא מה שאנו נוהגים לכנות "ישראל היפה": מבוססת אבל לא עשירה, שני ההורים עובדים, מחנכים את הילדים לערכי הומאניזם. נושא הדת כמעט אינו מוזכר. בעוד עשר שנים יגדיר ארז את ילדותו כמאושרת ואת משפחתו כחמה ומלוכדת. היום ־ בכותבו את הסיפור ־ הוא מסוכסך עם כולם, מעצבנות אותו הכריחות של אבא, הרכרוכיות והדאגנות של אמא, הנידנוד של האחות הקטנה, המרדנות של האחות הגדולה. גם הכרכור של אמא סביב האח הגדול, כשזה בא לחופשה מלבנון, עולה לארז על העצבים, אבל הוא אוהב את כולם ־ גם את הסבתא ־ למרות שהמלה אהבה, או אפילו הערכה, אינה עולה על דל שפתיו או על קצה העט, הרושם, כביכול, את הסיפור.

העלילה מתרחשת בימי מלחמת לבנון, המשפיעה עליה בצורה לגמרי שולית. אמא של ארז פעילה בהורים־נגד־שתיקה. ההורים של ט' שנייה, שהוכנסו לסיפור בצורה קצת מלאכותית, תומכים במלחמה יותר מההורים של ט' ראשונה. מישהו שואל למה מחומר על בן־גוריון ולא על ז'בוטינסקי, כאילו שהמחברת נזכרה, באמצע הספר, שבשביל מחצית האוכלוסיה בן־גוריון הוא קצת מלה גסה וצריך לתת גם להם ביטוי. ויש בספר משפט אחד, המתמצת בצורה נפלאה את כל תחושות העורף במלחמה זאת ואחרות: "צלצול אחד בדלת, אבל אנחנו לא נבהלים. אלון חרי בבית. בחופשה."

יש בספר כל מה שנדרש מספר טוב לבני נעורים: הומור, שיחות לא מאולצות, טיפוסים, עלילה מרתקת, קצת מסתורין, אהבה עדינה, ידידות, תחרות, מעט מתח, פרקים קצרים, איורים יפיפיים דמויי קולאז' של תצלומים ישנים (על בן־גוריון) וציורים המשלימים את המסופר. ובן־גוריון, כמובן. הוא בהחלט לא מפריע.

צב"ש

חנוכה היום

ככה נראה חג החנוכה באילון בשיאו, כאשר הסביבונים מחלקים מתנות לילדים.

לכבס צמר במכונת כביסה

אולי אתם עוד זוכרים את הסיפור של הזוזי: איך לכבס דברי צמר שלא יתכווצו, שלא יתלבדו ויתקשו ללבד, שלא יתמתחו לכל הכיוונים... איך לייבש את הסוודר בין שתי מגבות, לצייר את הצללית לפני הכביסה ואחריה למתוח בהתאם, לחבר בסיכות... איזה טרחה! ואולי שמתם לב, שבשנים האחרונות המצב הולך ומשתפר? ובכן — עכשיו זה בכלל טוב. יש צמר שניתן לכבסו במכונת כביסה. כבר מתחילת המאה חיפשו אנשי הטכסטיל דרך למנוע את התכווצות הצמר, וגילו שטיפול בכלור מונע זאת, אך משנה את אופיו של האריג וגורע מרכותו ומגמישותו. כנגד זאת המשיכו בנסיונות, ולאחרונה גילו ששילוב של טיפול כימי עדין עם הוספת שכבה עליונה דקיקה של שרף מיוחד, מייצר סיב צמר, אשר אינו מתכווץ, ושומר על תכונותיו המקוריות. להצלחה זאת תרמו ארגון "חותם הצמר הבינלאומי" ותעשיות הצביעה, כולל אלה הישראליות, שפיתחו תהליכים מתקדמים ביותר לכביסת מוצרי צמר טהור במכונה.

הפיתוח החדיש מתייחס גם לצמר לסריגת יד, וכל מה שנשאר לנו לעשות בעת רכישת צמר (או בגד מצמר) הוא לבדוק אם יש לו תווית של "חותם הצמר הבינלאומי" המתירה "כביסה במכונה" או "סופרווש". מה שטומן תווית זאת — עבר את התהליך הדרוש, ולא יתכווץ.

מסע במערכת העיכול

לאכול בלי להישנק

וכעת, בשיש לנו מושג על המבנה והפעילות של מערכת העיכול, נדבר על מספר בעיות אופייניות לה, המפריעות לנו בחיי יום יום.

1. לעיסה, שואלים אותי לא פעם, האם נכון שצריך ללעוס כל חתיכת מזון 50 פעם. תשובתי: לא צריך להגזים, אך ברור שללעיסה יש חשיבות רבה בעיבוד המזון. קודם כל, היא עוזרת להגדיל את שטח הפנים של המזון וכך גדלה השפעת מיצי העיכול והאינזימים עליו. לעיסה ממושכת מגבירה את הרגשת הטעם וגם זה גורם לעלייה בהפרשת מיצי קיבה, וההכנה טוב יותר לקבלת המזון. לעיסה ממושכת גם גורמת להרגשת שובע. ושוב, בלעיסה טובה, נורמלית, אבל בוודאי לא חמישים לעיסות. חוסר לעיסה יכול לגרום לבעיות עיכול, הרגשת כבדות, צרבת ועוד.

2. לשון, במשך שנים רבות נהגו לחשוב שהלשון היא ראי לבריאותו של אדם. האם זה נכון?

לא בדיוק, אם כי יש מצבים בהם צורתה וצבעה של הלשון יכולים לרמז על מצב הבריאות. ברור שבנוסף לכך חייבים לעשות בדיקות אחרות. לשון בריאה מוחזקת במצב נורמלי ומתנקה ע"י הרוק המופרש בפה, ע"י חיידקים המאכלסים במצב נורמלי את הפה, ע"י פעילות מיכאנית של הלעיסה ותזונה מתאימה. אם אין די רוק בפה (למשל, אצל אנשים שנושמים דרך הפה) או מקבלים תרופות המייבשות את הפה או אם קיים זיהום בפה או בגרון, המשנה את אוכלוסיית החיידקים בפה, או אם נוטלים אנטיביוטיקה המשנה את אוכלוסיית החיידקים, או כאשר נחלשת התנגדות הגוף ומתפתחת פטריה על הלשון־כל אלה גורמים לשינוי הצבע והצורה החיצונית של הלשון. בשחסרים במזון ויטמינים ומינראלים מסויימים (למשל, ויטאמינים מקבוצת בי) משנה הלשון את צבעה לאדום ורדרד.

3. נשימה, כמעט כל אדם סובל מדי פעם מריח רע הנודף מהפה. בלועזית תופעה זאת נקראת "הליטוזיס". סיבות אפשריות לתופעה זאת הן דלקת בפה או באף, אי שמירה על היגיינה של הפה, מחלות ריאה, שחמת כבד, סכרת, בליעת אויר מוגברת ועוד. סיבות נוספות הן אכילת מזון מסוג מסויים, או שינויים אינדיבידואליים במערכת העיכול. ריח השום, למשל, מורגש בנשימה במשך שעות לאחר אכילתו, תוצרים הגורמים שנמצאים בו מועברים עם זרם הדם ומופרשים החוצה דרך הריאות. דבר דומה קורה עם מספר שומנים מהחלב. יש השערה, שריח לא נעים בנשימה נובע מפעילות בלתי־מספקת של אנזימים שונים במערכת העיכול, שכתוצאה ממנה חלק מסויים במזון לא נעכל עד הסוף.

אולגה רז

זה מה שיש

ויצ"ו וחינוך בני נוער למדעים

פרוייקט חדשני שפיתח פרופ' צבי דורי מחיפה, שעניינו חינוך בני נוער למדעים, מתחיל בימים אלה להשתלב במערך הכללי של פעילות המחלקה לנוער של ויצ"ו. התוכנית שבה מדובר היא ארבע שנתית, ואינה חלק מהחינוך הפורמלי. במסגרתה ילמדו בני נוער בטכניון אחת לשבוע בנושאים טכנולוגיים ומדעיים. מטרת התוכנית להביא נערים מעיירות פיתוח, בעלי דימוי עצמי ירוד, לשיפור יכולתם וכישוריהם בתחום הטכני. התוכנית המיועדת לנערות ולנערים כאחד, והיא מגיעה לויצ"ו בעקבות הצלחתה הראשונית בגבעת אולגה, שם משתתפים בה 420 ילדים וילדות החל בכיתה ד'.

קורסים למזכירות

מכון "אידיאה", מיסודה של קבוצת ואן־ליר, משתלט לאט אבל בטוח על הדרכת המזכירות בארץ. רק השנה נפתח וכבר הוא פותח מסלולי לימוד חדשים, הפעם — בשעות ערב. המסלול מיועד למזכירות שכבר עובדות אבל רוצות להשתלם (תנאי קבלה: תעודת בגרות ונסיון של 5 שנים במקצוע) והן יכולות לבחור בין קורס מלא (800 שעות) לבין מקוצר. ההרשמה תסתיים ב־6.2.87.

גג רעפים לו אדום...

אם יש לכם גג רעפים מעל לראש והוא דולף, לא עלינו, או שאתם אנשים מסודרים ורוצים להעניק לו טיפול שוטף כדי שלא ידלוף — טוב שתדעו כי חברת "ויברוכלוק", יצרנית "רעף גרין", הוציאה לאור עלון שבו צרור עצות הקשורות לטיפול בגגות רעפים. את העלון ניתן להשיג בחברה, (ת.ד. 4037, ראשל"צ), וגם אצל סוכניה בכל הארץ, חינם, כשירות לצרכן.

הדבק של נצח

מפעל "נצח" בקיבוץ גזר, המתמחה בייצור דבקים, פיתח לאחרונה שני סוגים חדשים של דבק. האחד הוא "עץ לעץ", מיועד לעבודות נגרות ותעשיית הרהיטים, והאחר הוא דבק ניתך, המיועד לסגירת קרטונים לאריזה. שניהם פותחו ב"נצח" על בסיס ידע אירופי ואמריקני. היצרן מבטיח שהם זולים יותר מדבקים מיובאים באותו טיב וכיוון שנושא הדבק איננו בדיוק בתחום התמחותי, אני פשוט מעבירה את הידיעה הלאה, ללא כל התייחסות, מי שמתעניין כבר ימצא דרך לבדוק.

הבושם של בילי בלאס

בילי בלאס, מעצב האופנה האמריקני, מתכנן — לדבריו — בשביל האשה המושלמת: נשית, בטוחה בעצמה, בעלת טעם איכותי ויקר, אחת שאוהבת בשמים ובפרט את הבושם שהוא מייצר בשבילה. ושלא תתבייש להודות שהיא מתלבשת ומתבשמת בשביל הגבר. כי הוא, ביל בלאס הגדול, מעצב שמלות בשביל נשים ובושם (של נשים) לטעמם של גברים. ברוב צניעותו לא טרח ביל בלאס לחפש שם לבושם, הוא פשוט מסומן ב־B.B ושם היצרן (ביל בלאס) כתוב על הבקבוק הנאה. הבשמים של ב.ב. הגיעו לישראל באדיבותה של חברת רבלון, שערכה לכבודם בהילטון התל־אביבי חגיגת היכרות עם בעלי פרפומריות, כולל קוקטייל, ארוחת ערב, תצוגת אופנה ואמן אורח. בתצוגה בלטו דגמי ערב של אורנה מרבך, ובניהם "דגם מלכותי" של שמלה מזהב ב־8 דרגות עובי, פלוס גלימה ארוכה... כל הדגמים בתצוגה היו "גאלה" וזה התאים מאד לבושם של ב.ב., שהוא בהחלט יוקרתי ויקר: פרפיום (תמצית מרוכזת) בקבוק קטנטן בן 1/2 אונקיה — 170 ש"ח, מי קולון, 1.15 אונקיה — 35 ש"ח. (חיה יוסף)

הסברה לבריאות השן

נשות הדסה־ישראל בסניפי רחובות ואילת פתחו במבצע הסברה בתחום בריאות השן בקרב ילדי הגנים ובתי־הספר בערים אלו. במסגרת זאת ניתנת לילדים הדרכה מיוחדת על־ידי מתנדבות שעברו הכשרה מתאימה. באילת אף הוציאו נשות הדסה חוברת מיוחדת בנושא. בתמונה: ילדי גן הרצוג ברחובות מצחצחים שיניים בהדרכת גברת חודה קונפורטי.

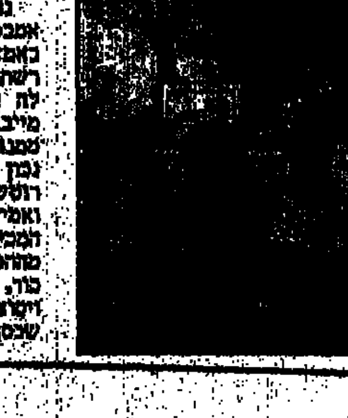

שמש מאוייר

בימים אלה הפיץ בית חינוך עוורים בירושלים, נר מאוייר (שמש לברכה) כשמצידו האחר הדלקת נר חנוכה והפזמונים, הקשורים לטקס ההדלקה.

"נר" זה מופץ בקרב ידידי המוסד וניתן להשיגו במשרדי המוסד בירושלים. בתמונה: שני ילדי המוסד ליד חנוכיה מעשה ידי התלמידים.

להיוולד רזה

סליחה. אבל זה התחיל בחזירים. כיוון שהאמריקאים מעדיפים את ה"אם" שלהם רזה, פיתחו מדעני משרד החקלאות של ארה"ב מבחן Test המאפשר לגלות עוד ברחם האם את החזירים הנוטים להשמנת יתר. גארי האוסמן מהמרכז לחקר החי באתנס (ג'ורג'יה) טוען, שבעוד זמן קצר ניתן יהיה לערוך מבחנים דומים אצל אנשים ולגלות את העוברים שיש להם נטייה גנטית להשמנה. אצל החזירים מתגלה נטייה זו על ידי עלית ערך של של אנזים ליפופרוטאינליפזה (L.P.L) במקביל לירידת הורמון הגובה, מרכיבים אלה נמצאים גם בדמם של אנשים. לדעת המדענים גילוי מוקדם של נטייה גנטית להשמנה אצל העוברים יאפשר להורי הילדים לתכנן בשבילם אורח חיים מתאים שימנע השמנה.

חנוכיה מתקפלת

חנוכיה מתקפלת, הנראית כקופסא ואשר בתי הנרות מתקפלים לתוכה כדי שאפשר יהיה לקחתה למסע, היא אחת מעשרות תשמישי הקדושה שבאוסף היודאיקה של מארק ולובה יובילר, אשר נתרם לאוניברסיטה העברית בירושלים. גודלה של החנוכיה הלא שגרתית הוא כגודל כף יד וניתן לשאתה בכיס ולהדליק בה נרות כאשר נמצאים בדרכים. החנוכיה עשויה כסף, מאוסטריה, ראשית המאה ה־20.

ריצפת פארקט

הגיעה ארצה ריצפת פארקט, מיובאת מאירופה, ששם היא מקובלת מאד, אולי מפני שתמיד היה להם יותר עץ מאבן. היבואן — א. שהם — טוען לזכותה שהיא משרה אווירה חמה וטבעית, מבודדת מפני חום וקור ובולעת רעשים. בהרכבה, עוסקת חברת ריצפרקט (אולם תצוגות בלב דיזנגוף, קומה ב') והיא מבטיחה בחירה מבין 30 דגמים, 3 שכבות של עץ גושני (העליונה — עץ "אצילי", מלוטש) ולכה אקרילית למניעת שחיקה. אכן, משהו יוקרתי מאד, יש להניח שגם לא זול. הרוצה תקציב ועזרת שתמרק את הפארקט, אלא אם כן תשתכנעו שזה טוב בתור ברייקדנס.

אמבסדור של רוזל

נחתם הסכם בין חברת רוזל וחברת אמבסדור, לפיו תשווק רוזל את תה אמבסדור באמצעות רשת השיווק שלה. רוזל הקימה רשת שיווק, הפועלת בכל חלקי הארץ, כי היו לה בעיות בהפצת הקפה והשוקולד שהיא מייבאת, בגלל מתחרים, שהם יותר גדולים. מהמה תגובה ערינה מאד, אבל לא יהיה זה נכון לגמרי לומר מונופוליסטים. אורי רוטשילד, מנכ"ל רוזל, הוא איש צעיר, נמרץ ואמביציוזי שאינו מוכן לוותר ואכן הוא בטוח כי המכירות של תה אמבסדור בהצלחה... מי שהולך כבר עליו הגר ... יכול להרשות לעצמו גם להתמכר עם ... אף שאני מתגעגעת לרוזל של פעם, שבסוף הכל היה בית־קפה.

בגביע־הטוטו זה אחרת: לוד — בית"ר ירושלים 1:2

* שמשון הכניעה את כפר־סבא 0:3 * בית"ר תל־אביב – מכבי תל־אביב 1:1
* בני־יהודה לא נעצרת – 1:2 בנתניה * הפועל פתח־תקווה – הפועל תל־אביב 1:1
* מכבי חיפה – בית"ר נתניה 2:3; יבנה – מכבי פ"ת 0:2; באר־שבע – יפו 1:1

גביע הטוטו — לאומית

★ בית א' ★

מנצור ניצל משגה של בר

בני־יהודה ת"א — מכבי נתניה 1:2 (0:1)

קבוצת בני־יהודה תל־אביב המשיכה בשרשרת הצלחותיה גם בגביע־הטוטו כשגברה אתמול בנתניה על מכבי נתניה — 1:2, לאחר 0:1 במחצית.

בני־יהודה היטיבה לשחק גם בהרכב חסר. אתמול נעדרו מהרכבה משה אייזנברג וגיא שרעבי המופיעים בנבחרת הנוער, וכן אהוד בן־טובים ויעקב סגל. אבל גם המחליפים הוכיחו שלבני־יהודה סגל שחקנים רחב וטוב.

המשחק התנהל בקור עז וברוח חזקה, דבר שחייב את השחקנים לתנועה מתמדת. מי שעשה את המשחק מעניין היה השופט צבי שריר, שפסק על שני "פנדלים", אחד לכל קבוצה והחלטותיו לא היו תמיד מדוייקות.

טבלת בית א'

1.	בני־יהודה	3	4־6	5
2.	מכבי נתניה	3	3־4	4
3.	הפועל ת"א	3	4־3	2
4.	הפועל פ"ת	3	5־3	1

השער הראשון נכבש בדקה ה־12: הנתנייתי חיים לוי הכשיל את צחי קוסטיקה הצעיר ברחבה: השופט שריר הורה על כדור־11 ודוד סלמן בעט מצויין לפינה הימנית הגבוהה — 0:1 לבני־יהודה.

מכבי נתניה, בניצוחו המעולה של מרדכי חלפון, עשתה מאמצים רבים להשוות. אך הדבר עלה ברגלי שחקניה רק בדקה ה־75, ושוב בבעיטת־11. אבי חוקיה הכשיל את רונן גבאי בתוך רחבת העונשין של בני־יהודה, ויגאל מנחם בעט מהנקודה־הלבנה פנימה והישווה ל־1:1.

כשנדמה היה שהמשחק יסתיים בתיקו הצליח מנצור מבני־יהודה לנצל בדקה ה־89 טעות גסה של הבלם חיים בר, ש"פיספס" כדור פשוט, ובעט מקרוב פנימה, והיקנה בכך נצחון לבני־יהודה — 1:2.

צהוב אחד נשלף לעברו של ירון אריב מבני־יהודה.

שפט צבי שריר, לעיני 200 צופים, בנתניה.

השחקן המצטיין: מרדכי חלפון

● בני־יהודה: אסייג, סלמן (חזקיה), אדיב, אייל חיים, עלה, מלחי, מנצור, רמי לוי, קוסטיקה, גורדנה, שירזי.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, חיים לוי, בר, מחלוף, חלפון, בוארון (נתי עזריה), לם, יגאל מנחם, רוני לוי (שמעון סריג), גבאי.

דוד בכר

לוין היה מעורב בשני השערים

הפועל פ"ת — הפועל ת"א 1:1 (1:0)

במזג אויר סוער סיימו קבוצות הפועל ת"א והפועל פ"ת בתיקו 1:1, כשתל־אביבים הוליכו במחצית — 0:1.

הפועל פ"ת, שהופיעה ללא שישה משחקני ההרכב הראשון (ושלושה שחקני נבחרת הנוער), לא התקשתה לעמוד מול חניכיו של המאמן דוד שוייצר מהפועל ת"א שהופיעו בהרכב סביר.

הרכבה החסר של הפועל פ"ת בא לידי ביטוי בהצבתו של כוכב הקבוצה, ניר לוין, בעמדת בלם. שחקן זה היה מעורב בשני השערים שהובקעו במהלך המשחק. בדקה ה־15 הרחיק ניר לוין כדור משישה מ', מתוך רחבת שערו, הכדור פגע בידו של שבתאי לוי, חלוץ הפועל ת"א, והחדר לרשת. השופט יהושע לויה לא שעה למחאות הפתח־תקואים והיה איתן בדעתו והורה לשער — 0:1.

במחצית השנייה עלה ניר לוין לעזרת ההתקפה, ובדקה ה־54, לאחר כדור ירוי של גבי לסרי, מגן הפועל פ"ת, שפגע בידו של שוקרון, הצביע השופט לעבר הנקודה הלבנה. ניר לוין לא נכשל והישווה ל־1:1.

הפועל ת"א היתה קרובה להבקעה נוספת בדקה ה־40 אולם שבתאי לוי ואלי כהן החמיצו מקרוב, ומנעו הגדלת יתרון קבוצתם.

שפט יהושע לויה בפ"ת, לעיני 150 צופים.

השחקן המצטיין: עוז אליה

● הפועל פ"ת: רוני גרבי, לסרי (רוני רחמים), לוין, פרל, אליה, שבו (קייסי), מרקים, מחפוד, קלמנוביץ, ליאור אברהם, נהרי.

● הפועל ת"א: אלטר, עמר, אקדויה, זאנה, שוקרון, מועלם, אלי כהן, אחמד מוסה, סיני, שבתאי לוי, דאנה.

עמי רוזנברג

שים לב

טורניר העתיד

השבוע יהיה חג לכדורגל־העתיד שלנו. ישראל תארח טורנירים בין־לאומיים. האחד לנוער, בהשתתפות שמונה נבחרות. השני לנערים, עם שש נבחרות. מבחן־של־אמת לשחקנים הבכירים, המהווים את תשתית הכדורגל הישראלי. כמה משחקני נבחרת הנוער כבר מופיעים בקבוצות מהליגה הלאומית.

אירופה מלאה טורנירים בחג המולד בכל ענפי הספורט. לא תמיד אנו מנצלים את אותם טורנירים. זו אפשרות בלתי־רגילה לספורטאים לחרוג משיגרת משחקי הליגות וללבוש את מדי הנבחרות הלאומיות.

טורניר הנוער בכדורגל נערך זו הפעם ה־12 בישראל. הוא הפך כבר למסורת. בלוח הבין־לאומי של התאחדויות שונות מופיע בקביעות. השנה יש לו חשיבות מיוחדת, שכן יהווה טורניר־מבחן למשחקים המוקדמים בגביע העולמי, שיערכו בחודש ינואר 1987 בניו־זילנד.

לגבי נבחרת הנערים הטורניר חשוב עוד יותר. נבחרת זו פתחה צוהר לאירופה. פיפ"א אישרה את השתתפותה ביבשת ביוקרה אנו חפצים. זאת בניגוד לנבחרת הלאומית ונבחרת הנוער, שעדיין מרחפות כספינות־חלל בין היבשות. בינתיים, התחנה היא אוקיאניה.

תחרויות הנערים יתנו לנו מושג על שכרון שחקנינו להצטיין באירופה. בדרך־כלל קוצרות הנבחרות הצעירות שלנו, ברוב ענפי הספורט, הצלחות בין־לאומיות, הנפסקות בשלב מאוחר יותר. הונגריה, רומניה, דנמרק, יוון ומלטה יהוו ידידים לדור־ההמשך.

אם תצליח ההתאחדות, גם מבחינה ארגונית, להביא בני נוער למגרשים, הרי שזה יסייע להחדיר את הכדורגל בגילאים הצעירים, כמו שהיה פעם, שעדיין לא היתה טלוויזיה; לא היו דיסקוטקים ומקומות־בילוי והספורט היה לחם חוקו של כל נער וילד.

* * *

"כהנא של הספורט"

ישנם חלוגים לחבר הכנסת דוד רניע מהמפד"ל, שיצא בהצהרה גזענית ובתביעה לסלק את הספורטאים הזרים הפועלים בישראל. מנמקים זאת ברצון "לתפוס כותרות". אינני בדיעה זו. עצם העובדה שחבר כנסת יצא בהצהרה כזו היא לא רק חמורה, אלא גבולית ממש.

מי ששמע את ח"כ מהמפד"ל שוטח את תורתו ב"קול ישראל", עוד לפני ששיגר את "הודעתו לעיתונות", חייב היה לקבל צמרמורת. הוא נגד זרים. לא חשוב מי ואיך. גם לו מילבה, יהודי "בשר למהדרין", התערבב אצלו עם הזרים והשחורים...

"עליהם" נוסח החוגים הקיצוניים. כמו שמבטא ח"כ רניע. לא מחמיא למפלגתו שלאגודת הספורט שלה, אליצור, זכויות רבות של פעילות ברוכת־מעש. היא וודאי שאינה זקוקה להצעות מעין אלה. הגם שמשתפת, כמו שאר הקבוצות, זרים ואחרים שאינם חובשי כיפות. לעתים מטשטשת הזהות בין אליצור והאגודות החילוניות, אבל זה ענייניה־שלה.

ח"כ רניע הסך בדעותיו הגזעניות, ל"כהנא של הספורט". בושה!

* * *

לפסטיבל־איוניר

אין זה דבר חדש שאנו אוהבים פסטיבלים. התקשורת חוגגת בכל הזדמנות. היא חושפת את הפרוביניציאליות שלנו. את ה"אפריקניות" שבנו... כשחזר דוד פיזנטי להפועל ת"א אחרי שלא הצליח בגרמניה — חגגו. בשבוע שעבר היו חגיגות סביב כדורגלן מכבי ת"א, מוטי איוניר, שבא לחופשה בישראל.

שלא כמו רוני רוזנטל בקבוצת ברוז' הבלגית לא הצליח מוטי איוניר להתאקלם בקבוצה ההולנדית רודה. מדי פעם משתתף בהרכב, אבל טרם קנה לו מקום של קבע. עתה, מבקשת מכבי ת"א להחזירו לשורותיה. איוניר מפקפק. הוא עדיין רוצה להיות מקצוען באירופה. הלחצים עליו גדולים. ולא מן הנמנע שיחזור הביתה, למכבי ת"א.

אסונם של הכדורגלנים הישראלים היוצאים ל"רעות בשדות זרים" שאין להם סבלנות. הם חושבים שאם היו "קנונים" בקבוצות הישראליות יצליחו מייד גם בקבוצות אירופיות. כשצריך אורך־רוח כדי לתקוע יתד — מתייאשים.

זאת בניגוד לכדורגלנים זרים אחרים, המוכנים לשבת על הספסל עד שתוזמן להם ההזדמנות. כנראה שהאופי של הישראלים אינו תואם מקצוענים.

★ בית ב' ★

הבקיע, נפצע ונלקח לבית־החולים

טבלת בית ב'

1.	הפ. כפר־סבא	3	4־9	4
2.	שמשון ת"א	3	3־6	4
3.	מכבי חיפה	3	5־4	4
4.	בית"ר חיפה	3	12־5	0

שמשון ת"א — הפועל כפר־סבא 0:3 (0:2)

אפרים ארביב, קשר שמשון תל־אביב, היה אתמול גיבור־נצחון קבוצתו 0:3 על הפועל כפר־סבא.

ארביב כבש צמד, היתל בהגנת היריב, נפצע לאחר ההפסקה ונלקח לטיפול רפואי בבית־החולים.

שחקני שמשון ניצלו הרכב חסר של הפועל כפר־סבא, ממנו נעדרו איתן רביבו ואלי יאני, וכן הגנה כפר־סבאית חלשה, בבשו שלושה שערים ועם קצת מזל יכלו להגדיל את מכסת השערים.

כבר בדקה ה־13 ניצל ארביב מישגה ראשון בהגנת כפר־סבא ובעט מעשרה מטר והכניע את אבי ששון, שוער כפר־סבא — 0:1.

הכפר־סבאים, שפתחו חלש, התעוררו לפני ההפסקה. אולם לבד מכדורו של מאיר נוהר בדקה ה־40 לא עשו מאומה.

מנגד, שמשון, בהתקפה נאה, הגדילה את התוצאה בדקה ה־44, ושוב מרגלי ארביב, שהיה בלתי־מכוסה ברחבה, ומקרוב בעט לרשת — 0:2.

במחצית השנייה המשיכו שחקני שמשון ללחוץ על הדווחה, ובדקה ה־66 נקבעה תוצאת המשחק: שחקני כפר־סבא התקשו להרחיק כדור, ויום־טוב שוקרון ניצל זאת, ומתוך הרחבה קבע נצחון צודק — 0:3 לשמשון תל־אביב.

המשחק נערך באיצטדיון וינטר ברמת־גן, לעיני 100 צופים, בשיפוטו של אריה פרוסט.

השחקן המצטיין: אפרים ארביב

● שמשון תל־אביב: חדד, הלוי, זבורוני, אורי כהן, עובדיה, יגאל הלל, ארביב (יוסי כהן), אפרים שמעונוב, שוקרון, לוזון, אבי מלכה.

● הפועל כפר־סבא: ששון, אירזינגר, סיימון, אופיר בן־חיים, מללי, תמיר בן־חיים, ספורטה, מימוני, אינשטיין, גדמיש (מרגון), נוהר.

אברהם בין

נצחון פושר לסגנית האלופה

מכבי חיפה — בית"ר נתניה 2:3 (1:1)

סגנית האלופה, קבוצת מכבי חיפה, הצליחה לעשות בגביע־הטוטו את אשר לא עלה בידיה להשיג בליגה, כשגברה על בית"ר נתניה באיצטדיונה — 2:3. לאחר 1:1 במחצית. בליגה היתה מכבי חיפה מוכנה "לקנות" תוצאה זו לאחר שסיימה בתיקו אפס.

על־אף חמשת השערים שהובקעו לא התעלה המשחק ונראה ששתי הקבוצות לא התייחסו ברצינות רבה למיפגש.

לבית"ר נתניה היה יתרון איכותי בפתיחת המשחק. היא שיחקה בהתלהבות ובדקה ה־28 עלתה ליתרון 0:1: יוסי תשובה הגביה כדור־קרן, נוצרה עירבוביה ליד השער החיפני: הכדור הגיע ליוסי אדרי שבעט פנימה מקרוב.

היתרון נשמר שבע דקות בלבד בדקה ה־35 הגביה דניאל בראיילובסקי, הטוב בשדה, כדור־קרן ורפי אוסמו נגח לרשת — 1:1.

את המחצית השנייה פתחה מכבי חיפה היטב ובדקה ה־53 יתרון לאורחים: איתן אהרוני הגביה מימין לרחבה ומשה סלקטר נגח תוך כדי זינוק לרשת — 1:2.

בדקות אלה היה יתרונה של מכבי חיפה מוחלט, ובדקה ה־69 — 1:3: ירון גבעול, שהחליף את ליאור רוזנטל, מסר כדור רוחב וברוך ממן שבא בריצה בעט פנימה.

כחלוף שמונה דקות הצליחה בית"ר נתניה לצמצם ל־2:3 כשניצלה טעות גסה של השוער המחליף של מכבי חיפה, מאיר פריץ. משה גניש בעט מ־20 מטר; פריץ זינק אך הכדור קיפץ מעליו וחדר לרשת.

שיפוטו של רוזנברג היה תקיף ומדוייק וללא צהובים. לעיני 500 צופים, בנתניה.

השחקן המצטיין: דניאל בראיילובסקי

● מכבי חיפה: פרין, אהרוני, אוסמו, אלי כהן, מרילי, ממן, ליאור רוזנטל (גבעול), אבריקט, צדוק מלכה, סלקטר, בראיילובסקי.

● בית"ר נתניה: לביא (פרישל), מזרזי, סאפי, סרוסי, גלאם, איצקוביץ, סונדרס (גנגיש), כימיני, יוסי אדרי, תשובה, טוביאנה.

דוד בכר

ההפתעה בירושלים: מאבק בין שלמה שירזי ושניים משחקני לוד
תצלום: רחמים ישראלי

★ בית ג' ★

שני שערים ב־60 שניות

טבלת בית ג'

1.	מכבי ת"א	3	3־6	5
2.	מכבי יבנה	3	4־5	3
3.	בית"ר ת"א	3	2־2	3
4.	מכבי פ"ת	3	4־0	1

בית"ר ת"א — מכבי ת"א 1:1 (0:0)

שני שערים שהובקעו תוך דקה חילקו את הנקודות במשחק הביתי של בית"ר תל־אביב מול מכבי תל־אביב — 1:1.

100 צופים שבאו לאיצטדיון וינטר סבלו מהרמה הירודה, ובעיקר מהרוח העזה שנשבה.

חסרונם של שחקני־מפתח בשתי הקבוצות גרם לתצוגת־הנפל.

המחצית הראשונה היתה ירודה, ושני השוערים נותרו מחוסרי־עבודה.

לאחר ההפסקה ניתנה לבית"ר תל־אביב הזדמנות להוליך. לאחר שירון כהן, חלוץ בית"ר, הוכשל בדקה ה־62 על־ידי שוער מכבי תל־אביב, אשר סימנטוב והשופט גבי לוי הורה על בעיטת־11. נסים כהן בעט לפינה הימנית, והשוער סימנטוב זינק והדף לחוץ.

רק בדקות הסיום התעורר קצב המשחק הרדום, ובדקה ה־76 קבע בני טבק בבעיטה מ־30 מטר בכדור שטוח — 0:1 למכבי ת"א.

היתרון נשמר רק 60 שניות. רחמים עמרן בעט כדור מ־20 מטר שחדר למרכז השער — 1:1, וחלוקת נקודות צודקת.

השחקן המצטיין: אשר סימנטוב

● בית"ר תל־אביב: אלי גרבי (נסים גרבי), בן־נתן (וידר), צמח, עמר, אבן־צור, יוסי מזרחי, קצב, נסים כהן, עמרן, ירון כהן, פז.

● מכבי תל־אביב: סימנטוב, יאנקר, קריים, מנשה שמעונוב, איתן לוי (אלון נתן), מיקי כהן, גולדברג (דוד אוזלאי), ללו, גוזלי, עודד מכנס (טבק), דריקס.

אברהם בין

פביאן נכנע פעמיים

מכבי יבנה — מכבי פ"ת 0:2 (0:1)

מכבי יבנה המשיכה בשרשרת נצחונותיה כשהכניעה במגרשה את מכבי פ"ת — 0:2.

המשחק שלא התעלה עמד בסימן שליטת המארחים מיבנה. כבר בדקה ה־2 הובקע השער הראשון לזכותם: אשר חלפון, קשר יבנה, בעט כדור־עונשין מ־18 מ', השוער עופר פביאן שמט לרגלי בלם יבנה, מנשה עלואה, שעלה לעזרת חלוציה, וזה דחק מקרוב פנימה — 0:1.

בהמשך ניסו הפתח־תקואים לסכן ולהבקיע את שערו של פרדי לסנר, אך יורם אוחיון, חלוץ מכבי פ"ת, ששיחק יחיד בחוד ההתקפה, החמיץ פעמיים ממצבים קורצים.

השער השני ליבנה הובקע בדקה ה־58. צבי גורדון פרץ באגף ימין לרחבת ה־16, ומזווית קשה בעט לשער מכבי פ"ת כדור חזק; השוער פביאן הצליח לעצור את הכדור על קו השער, אך רפי אוסמו דחק לרשת — 0:2.

שפט רחמים דינצ'י, לעיני 200 צופים, ביבנה.

השחקן המצטיין: צבי גורדון

● מכבי יבנה: לסנר, אבי פרץ, אלקבץ, עלואה (א. כהן), אוזלאי, בוארון, ציון יעקב, חלפון, ועקנין, גורדון, אוסמו (עשור).

● מכבי פ"ת: פביאן, אוזגל, פרסלני, מ. כהן, טריאל, בלייכנר, אליאספור (סנדרוב), ירוחם, אלישע לוי, גדל, אוחיון.

אלכס קליין

● הניחוש הנכון

1.	מכ. נתניה – בני־יהודה	2
2.	הפועל פ"ת – הפועל ת"א	x
3.	שמשון ת"א – הפ. כפ"ס	1
4.	בית"ר נתניה – מכ. חיפה	2
5.	מכבי יבנה – מכבי פ"ת	1
6.	בית"ר ת"א – מכבי ת"א	x
7.	הפועל ב"ש – מכבי יפו	x
8.	בית"ר ים – הפועל לוד	2
9.	הפועל עכו – הפ. חדרה	x
10.	הפועל יהוד – הפועל ים	1
11.	בית"ר רמלה – הפ. טבריה	x
12.	הפ. בית־שאן – הפ. חיפה	2
13.	הפועל ר"ג – מכ. עמידר	x
14.	הכח ר"ג – הפ. מרמורק	1

כדורגלני הפועל ת"א תוקפים את שער הפועל פ"ת. אתמול בגביע־הטוטו (1:1) תצלום: אריה קנפר

★ בית ד' ★

סמדג'ה כבש פעמיים בירושלים

טבלת בית ד'

1.	מכבי יפו	3	2־5	6
2.	הפועל לוד	3	5־5	4
3.	בית"ר ים	3	5־4	2
4.	הפ. באר־שבע	3	6־4	1

הפועל לוד — בית"ר ירושלים 1:2 (1:0)

רק 800 צופים חזו בקבוצתם, בית"ר ירושלים, בהופעת הבכורה של העונה במגרש ימק"א, כשר ופסידה 2:1 לכדורגלניה השאפתנים של הפועל לוד.

הפועל לוד הופיעה למשחק ללא כמה מכוכביה, ביניהם ויקי פרץ, יצחק בנודיס, רונן הלל, וגם שלמה חביב הוכנס רק בשלהי המשחק. למעשה ניתן לומר כי גם השוער יעקב בנודיס לא שיחק מאחר שכבר בתחילת המשחק נפצע בהתנגשות עם ג'רי ונדרמולן והוצא.

לוד המשיכה בשרשרת הישגיה. בית"ר ירושלים הופיעה ללא כוכבה, אורי מלמיליאן החולה. נעדרו גם יוסי מזרחי ואבי גולדר הפצועים. לעומת זאת שב לשחק אלי אוחנה שהחלים משפעת.

מוליכת הטבלה הלאומית כלל לא הזכירה את המוניטין הרב שנצברה בשבועות האחרונים. משחקה היה נרפה.

יתרון ירושלמי כבר בדקה ה־26, כשיעקב שוורץ בעט היטב מ־16 מטר אל בין חיבורי הקורות — 0:1. השער לא הבהיל את הלודאים שהחזירו מלחמה שערה.

הפועל לוד הציגה את הצעירים יובל ברדוגו, שהוציא את העוקץ ממשחק ההתקפה של בית"ר, כששיתק לחלוטין את אלי אוחנה.

במרכז המגרש צד את העין הצעיר האלמוני ישראל מאיה, שגילה יכולת משכנעת.

בדקה ה־48 השיגה לוד את שער השוויון: מאיה הוכשל ברחבת שער בית"ר ובני סמדג'ה לא התקשה להכניע בבעיטת־11 את אורי סויסה — 1:1.

שער הנצחון נכבש כבר בדקה ה־51: יצחק נעמן שיגר כדור־עומק מרוד לסמדג'ה, שבעט חזק מ־25 מטר אל בין חיבורי הקורות — 1:2.

שחקני בית"ר לחצו את יריביהם לשערם אך ללא הועיל.

שפט עובדיה בן־יצחק בימק"א.

השחקן המצטיין: ישראל מאיה

● הפועל לוד: יעקב בנודיס (טוריקי), ברדוגו, נעמן, אורי בנודיס, מאיה, קטשווילי, יעקב הלל, בן־ממם (שיטרית), שמואל, שרביט (שלמה חביב), סמדג'ה.

● בית"ר ירושלים: סויסה, שירזי, איטש, חנן אזולאי, אבי כהן, סמי מלכה, קדוש, שוורץ, בן־דרויש (בוזגלו), ונדרמולן, אלי אוחנה.

נפתלי קורן

נקבע הרכב הנוער נגד שוייץ היום

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תחל היום ב־3.30 אחה"צ את הופעותיה במסגרת טורניר הנוער הבינלאומי כשתתמודד מול נבחרת שוייץ באיצטדיון ברמת־גן.

נבחרת הנוער התכנסה כבר ביום חמישי למחנה־אימון במלון יהלום בנתניה. כל 18 השחקנים הגיעו למחנה, כולל הכדורגלן יאיר סנדורי, הסובל עדיין מהתקררות. המאמן גדעון כהן העביר את חניכיו שלשום ואתמול במרץ רב.

עיקר התירגולים היו לחיזוק ההגנה ומעבר מהיר לחוליית החוד, תוך שיגור כדורים למשה אייזנברג ויאיר סנדורי.

מחשש למחלות החליטה אתמול הנהלת הנבחרת כי רק המאמן כהן יצא לשעריים, לחזות במשחק בין יוון ורומניה (0:0), בעוד ששחקני הנבחרת נשארו במלון.

אמש בגלל הפסקת חשמל של כשלוש שעות נאלץ המאמן לדחות את ההרצאה שלפני המשחק לבוקר, ולפיכך לא החליט סופית מי יהיו ה־11 שיחלו במשחק.

ההרכב המשוער: לביא קוניצקי, גיא שרעבי, יצחק לוי, רז רביבו (בני קוזושווילי), אלעד יחיה, רונן לחוו, אלון חזן, אליאור כהנה, דורון ביטון, יאיר סנדורי ומשה אייזנברג.

למשחק הנבחרת הישראלית יקדם בשעה 3 טקס של מצעד־המשלחות, ואחר כך ישא דברים יצחק נבון, שר החינוך והתרבות.

הבוקר עומדות להגיע לישראל גם נבחרות קפריסין ודנמרק, שישלימו את הנבחרות הנוטלות חלק בטורניר החורף הבינלאומי.

בשעה 12.30 ייערך משחק מוקדם בין נבחרות בלגיה ומלטה.

יוון — רומניה 0:0

טורניר־החורף הבין־לאומי לנוער בכדורגל נפתח כבר אתמול. נבחרות יוון ורומניה נפרדו בתיקו לאפס־שערים.

הנבחרת היוונית החסונה היטיבה לשחק, אולם חלוציה הירבו להחטיא.

הרוח החזקה היתלה בכדור ובשחקנים שהתקשו לפתח משחק ראוי לשמו.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 100 צופים, במגרש בשעריים.

ריאל זכתה בטורניר חג־המולד

קבוצת הכדורסל, ריאל מדריד, זכתה בסוף השבוע בטורניר חג־המולד באולמה, כשניצחה במשחק הגמר את נבחרת יוגוסלביה — 89:93. קודם־לכן גברה על קבוצת כוכבים מארה"ב — 113:125.

בראזיל סיימה במקום השלישי, כשגברה על נבחרת הכוכבים האמריקנית — 80:82 וקודם־לכן הפסידה ליוגוסלביה — 86:80. כשהכוכב היוגוסלבי דרזואן פטרוביץ' קלע 39 נקודות.

● בליגת האן.בי.איי. ניצחה וואשינגטון בולטס את פילדלפיה 97:102, והניקס מניו־יורק גברה על שיקאגו בולס — 85:86.

השבת – שוב משחקים בליגות

● ליגה לאומית: מכבי יבנה — בני־יהודה ת"א; מכבי חיפה — מכבי פ"ת; בית"ר ירושלים — הפועל פ"ת; שמשון ת"א — מכבי נתניה; בית"ר ת"א — מכבי ת"א; בית"ר נתניה — הפועל ת"א; הפועל לוד — הפועל כפר־סבא; מכבי יפו — הפועל באר־שבע.

● ליגה ארצית: בית"ר נהריה — הפועל דימונה; הפועל יהוד — הפועל מרמורק; הפועל בית־שאן — בית"ר רמלה; הפועל רמת־גן — הכח רמת־גן; הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר; הפועל חולון — הפועל ירושלים; מכבי שעריים — הפועל חיפה; הפועל טבריה — הפועל עכו.

זוכוביצקי שמט נצחון

הפועל באר־שבע— מכבי יפו 1:1 (0:0)

במשחק סוער סיימו אתמול קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי יפו בתיקו 1:1 את מיפגש גביע־הטוטו שנערך בבירת הנגב.

שמעון ביטון הוביל את הפועל באר־שבע ליתרון בדקה ה־51. אולם היפואי אלון לניארו הישווה בדקה ה־59, לאחר טעות חמורה של השוער מריו זוכוביצקי.

הפועל באר־שבע, בהרכבה בוצע "ניתוח", לא הצליחה למצוא גם לאחר השינוי את נוסחת הנצחון.

מוטי דהאן, מאיר עזרן וראובן סולטן שולבו בחוליית הקישור. במקומם של מאיר צרפתי, אבי חזן ויוסי שושני. גם שילובו של אלי ויצמן בהתקפה, במקום רב רמלר, לא עזר.

מכבי יפו, המודרבת בתחתית הליגה הלאומית, גררה את באר־שבע למשחק נרפה. בשורות הקבוצה קשה לציין איש, לבד מאשר לאלון לניארו.

בבאר־שבע היטיב לשחק אלי ויצמן, שביקש להוכיח שמקומו הוא בהרכב הפותח ולא על הספסל. גם הצעיר שמעון ביטון היה יעיל אולם לא מספיק תכליתי, בכל האמור לסיומת ליד שער.

המשחק נפתח בלחץ המארחים, עד מהרה התברר שלבאר־שבע חסרה רגל מסיימת. יפו שאבה עידוד מהחמצות שחקני הנגב וניסתה ל"גנוב" שער בהתקפה מתפרצת, אך דהאן, גונן ואילוז מנעו מרוד אמיגה ואלישע צ'יפרוט סיכון שערו של זוכוביצקי.

בפעם הראשונה ששחקן יפואי בעט לעבר שער באר־שבע היה בדקה ה־59 בה גם כבש אלון לניארו את שער המשווה, וזאת באשמתו של השוער זוכוביצקי.

שיפוטו של בני כהן, לעיני 250 צופים בבאר־שבע, היה מדוייק.

השחקן המצטיין: אלי וייצמן

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דזירי, אילוז, גונן, דהאן, עזרן, סולטן (רמלר), יובל אוחנה (צרפתי), ויצמן, ביטון.

● מכבי יפו: נמרוד אברהם, כהן־יצחק, סלימן, בוטביקה, שמעון כהן (שמואל), אלקולומברה, תגר, יוסף לוי, לניארו, אמיגה, ציפרוט.

אברהם בר־לב

הפועל חיפה, מכבי שעריים והפועל חולון — ללא הפסד

גביע הטוטו — ארצית

★ בית א' ★

הפועל עכו — הפועל חדרה 0:0

קבוצת הפועל עכו, בהרכב חסר, כמעט שהכניעה במגרשה את הפועל חדרה, שהתייצבה בהרכב מלא.

דוד גנון ודוד חלפון החטיאו פעמיים בשלהי המשחק הזדמנויות מצויינות, מנגד היתה הזדמנות בודדת לחדרתי שאריף מואסי, הטוב בקבוצתו, אך מול גיורא אנטמן בעט לחוץ.

שפט יוסף גרוסמן, לעיני 800 צופים, בעכו.

הפועל יהוד — הפועל ירושלים 1:2 (1:1)

שער שכבש יורם אורן, חלוץ הפועל יהוד, שלוש דקות לסיום, היקנה לקבוצתו נצחון ביתי 1:2 על הקבוצה המצטיינת של הפועל ירושלים, שקצרה שבעה נצחונות רצופים בליגה הארצית.

שתי הקבוצות שהופיעו בהרכבים חסרים גילו חולשה בפתיחה שלא מנעה מישראל ששון מיהוד, הטוב במגרש, להצעיד את קבוצתו ליתרון בדקה ה־14.

הירושלמים התעוררו בהמשך ושלומי מלכה הישווה בנגיחה בדקה ה־30. תוך כדי כיבוש השער מעד, נפגע והובהל לבית־חולים עם חשד לזעזוע־מוח.

שפט רחמים שאשו, לעיני 500 צופים, ביהוד.

טבלת בית א'

1.	הפועל עכו	3	1־4	4
2.	הפועל חדרה	3	3־1	4
3.	הפועל יהוד	3	7־5	3
4.	הפועל ים	3	1־2	2

★ בית ב' ★

הפועל חיפה — הפועל בית־שאן 0:3 (0:2)

נצחון שלישי ברציפות קצרה הפועל חיפה בגביע־הטוטו. הפעם במשחק חוץ בבית־שאן — 0:3.

גיבור־הנצחון היה רונן רוקמן, שכבש את השער השלישי בדקה האחרונה ו"בישל" את שני השערים האחרים מרגלי אלי בראמו (26) ואיתן שטיבלמן (43).

שפט שלמה שחר, לעיני 100 צופים, בבית־שאן.

בית"ר רמלה — הפועל טבריה 1:1 (0:0)

מחצית שנייה טובה הביאה לחלוקת נקודות במיפגש בין בית"ר רמלה והפועל טבריה — 1:1, במשחק שהתקיים ברמלה.

לאחר מחצית ראשונה חלשה פתחו שחקני בית"ר רמלה בתנופה ואריה צפניה, שהיה הטוב במגרש, קבע בדקה ה־58 — 0:1 בשער מרהיב.

תשע דקות לסיום, בעיצומן של התקפות טבריה, ניצל מאיר עמור טעות בהגנת רמלה והישווה מקרוב — 1:1.

שפט יעקב אלימלך, לעיני 100 צופים, ברמלה.

טבלת בית ב'

1.	הפועל חיפה	3	11־2	6
2.	בית"ר רמלה	3	4־6	3
3.	הפועל טבריה	3	4־5	3
4.	הפועל בית־שאן	3	1־6	0

★ בית ג' ★

הפועל רמת־גן — מכבי עמידר 2:2 (1:0)

שבוע לאחר נצחון מכבי רמת־עמידר בדרבי בליגה הארצית (0:1), נפרדו קבוצות הפועל רמת־גן ומכבי עמידר בתיקו 2:2 בגביע־הטוטו.

שחקני עמידר גילו עדיפות במחצית הראשונה ובתחילת המחצית השנייה והוליכו 0:2 משערים של עזרא אליהו (27) ואורן גרץ (57).

כאן נכנס לתמונה שמואל פונדרק, קשר הפועל רמת־גן, שהרשים ביכולתו והיה שותף לשני השערים שנכבשו מרגלי יעקב נוימר (65) ונסים רבי (86).

שפט יצחק יחנס, לעיני 100 צופים, ב"מכתש" בגבעתיים.

מכבי שעריים — הפועל דימונה 0:1 (0:0)

אורן קהת, חלוץ מכבי שעריים, היקנה לקבוצתו נצחון דחוק 0:1 על הפועל דימונה. שעריים רשמה נצחון שלישי בגביע־הטוטו.

שחקני שעריים, בניצוחו של יוסף שמריה, גילו עדיפות קלה בעיקר במחצית השנייה. בה כבשו את שער הנצחון בדקה ה־60.

שפט ראובן זיני, לעיני 200 צופים, בבאר־שבע.

טבלת בית ג'

1.	מכבי שעריים	3	1־5	6
2.	הפועל דימונה	3	2־2	3
3.	מכבי עמידר	3	2־2	2
4.	הפ. רמת־גן	3	7־4	1

★ בית ד' ★

הפועל חולון — בית"ר נהריה 0:2 (0:2)

שני שערים תוך 14 דקות במחצית הראשונה היקנו להפועל חולון נצחון־חוץ צודק — 0:2 על בית"ר נהריה.

בני דמתי (25) וארז שקורקה (39) כבשו את שערי־הנצחון, ושניהם גם הוחלפו בדקה ה־71.

המגרש הבוצי והגשם השוטף היקשו על שחקני שתי הקבוצות.

שפט דוד יוסף, לעיני 50 צופים, בנהריה.

הכח רמת־גן — הפועל מרמורק 0:1 (0:1)

יצחק כוסיי, קשר הכח רמת־גן, שכבש שער בדקה ה־17, זיכה את קבוצתו בנצחון ביתי על הפועל מרמורק — 0:1.

להכח היתה עדיפות במחצית הראשונה. בה הצטיין יגאל דואל. לאחר ההפסקה ניתנה הזדמנות לשחקני מרמורק להשוות. פנחס שכטר בעט כדור־11 בדקה ה־75, אך השוער הוותיק שלמה נורדמן עצר בזינוק מלהיב.

שפט שלמה יוסף, לעיני 200 צופים, בוינטר.

טבלת בית ד'

1.	הפועל חולון	3	1־11	6
2.	הכח רמת־גן	3	6־2	4
3.	הפועל מרמורק	3	5־3	2
4.	בית"ר נהריה	3	7־1	0

גביע־המדינה

דרום

● אזור: הפועל אזור — הפועל קרית־אונו 2:1 (0:0). לאזור כבשו: אלי כהן (47) וסמי הוד (88). לקרית־אונו: רוני פרי (18). הכים מאזור הורחק (80). שפט שלמה יוסף, לעיני 80 צופים.

● חולון: הפועל בת־ים — להכים חולון 3:1 (1:1). כבשו לבת־ים: רובין (14), אבו (70) ובושה עובדיה (90). לחולון: יחזקאל דעבול (11) בבעיטת־11. שפט שמעון לוי, לעיני 100 צופים.

● ראשל"צ: הפועל ראשל"צ — הפועל בית־שמש 0:1 (0:1). שער־הנצחון: אלון סנסל (45). שפט ראובן טוהיל, לעיני 100 צופים.

● רמת־השרון: הפועל רמת־השרון — מכבי קרית־גת 0:1 (0:1). שער־הנצחון: יואב אברהם (10). שפט קרוצ'י, לעיני 50 צופים.

● אור־יהודה: הפועל אור־יהודה — הפועל אשקלון 0:1 (0:1). עופר עטיה כבש את שער הנצחון כבר בדקה ה־4. שפט סכח סרסור, לעיני 100 צופים.

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע — הפועל רמלה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: יעקב תורג'מן (47). שפט יעקב לוי, לעיני 100 צופים.

צפון

● חדרה: הפועל רעננה — מכבי חדרה 0:2 (0:0). אברהם חזן (65) ויוסי ביטלמן (71) כבשו למנצחים. שפט עמית קליין, לעיני 50 צופים.

● חיפה: בית"ר חיפה — הפועל בני־טמרה 0:2 (0:1). כבשו לחיפה: שמעון עידו (9) ושי קמעו (52). שפט דני קורן, לעיני 100 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירת־הכרמל — הפועל טירה 1:2 (1:0). לטירת־הכרמל הבקיע: אבי ליברטי (51, 60). לטירה: מכרוואה (48). שפט מאיר ברקו, לעיני 50 צופים.

● כפר־סבא: הפועל עליה כפ"ס — מכבי עפולה 0:1 (0:1). שער־הנצחון: דני כדואל (24). שפט דוד דרקו, לעיני 200 צופים.

● טמרה: מכבי טמרה — הפועל קרית־אתא. הופסק בדקה ה־20 (0:0) בגלל גשם שוטף.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה — אחדי נצרת. לא נערך. שחקני נצרת והשופט באו בשעה 2, ואילו קרית־שמונה התייצבה בשעה 11.

רודה מסרבת להשאיל איוניר למכבי תל־אביב

קבוצת הכדורגל ההולנדית רודה הודיעה אתמול לאגודת מכבי ת"א, כי אינה מוכנה להשאיל את שחקנה מוטי איוניר לקבוצה הישראלית עד תום העונה הנוכחית.

מכבי ת"א פנתה לרודה בבקשה לאפשר לאיוניר לסיים את העונה בישראל, אך התשובה ההולנדית היתה שלילית.

1000 רוכבים השתתפו אתמול במסע אופניים עממי ברחובות על־שם שרגא בן־ארי ז"ל, ממייסדי הפועל רחובות. המסע היה במסגרת אירועי שנת משחקי הפועל ה־13. במרכז קמיע המשחקים – קיפי. תצלום: אריה קנפר

ברוך בג, אבי מכון וינגייט - היום בן 85

תולדות החינוך הגופני בארץ – מקופלים בדמותו של האיש רב־הפעלים ★ תלמיד הישיבה שלחם בשורות הצבא האדום ב־1917 – עשה דרכו להפועל באוניה שהביאה אותו ארצה ב־1929 ★ שמעון פרס הבטיח – וקשתי קיים ★ בן־גוריון ודב הוז „דאגו לפטרו" כדי שיסע בשליחות לפולין

מאת ישראל פז

„שנת 2000... קבוצת ספורטאים יוצאת מאולם בג במכון־וינגייט אחרי אימון מפרך... אחד מהם מעיף מבט על שלט הקבוע בפתח: חברה, מי זה היה אותו בג? ... התשובה: בטח מיליונר אמריקני, שתרם דולארים והקימו בית על שמו..." — זה, כמובן, סיפור דמיוני. הוא חובר בידי ראובן דפני, בעבר מנהל רשות הספורט, במכתב ברכה, לברוך בג, מייסד מכון־וינגייט ומנהלו הראשון, כשיצא לגימלאות.

היום חוגג ברוך בג את יום הולדתו ה־85; עם מטען של זכויות, שלא רבים יכולים להתגאות בכמותן. העשייה הרבה לא זיכתה אותו בפרס ישראל, שהיה ראוי לו, אבל במדינת ישראל לא כל אחד זוכה למה שמגיע לו.

ברוך בג אינו רוצה שיזכרו אותו במכון־וינגייט כ„מיליונר אמריקני", אלא כחלוץ שפעל שנים רבות בחינוך הגופני, למעשה מיום עלייתו ארצה בשנת 1929. אם יש אנשים שהניחו את התשתית והבסיס לחינוך הגופני והספורט בארץ־ישראל ברוך בג הוא אחד מהם. מהמעטים שהשקיעו את כל חייו לנושא, בצד פעילותו בארגון האינג'ינרים והארכיטקטים".

לבטי ראשונים

מכון־וינגייט, הבנוי בפאתי נתניה, בדרך מתל־אביב לחיפה, הוא פאר יצירותיו.

רעיון המכון הועלה במחלקה להכשרה גופנית בתחילת שנות הארבעים, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. עד אז נסעו מורים ללמוד התעמלות בדנמרק, כשנסגרו שערי אירופה קיימה המחלקה להכשרה גופנית שליד הוועד הלאומי קורסים והשתלמויות של מורים ומדריכים.

אותה מחלקה, המוסד הראשון, שהמשכו ברשות הספורט כיום, הוקמה עוד ב־1939 ע"י הוועד הלאומי, לפי הצעת ד"ר אברהם קצנלסון (ניסן) וד"ר עמנואל סימון. הם יעצו להקים מחלקה מיוחדת לטיפוח החינוך הגופני של הנוער שהיתה למעשה המוסד הממלכתי הראשון לחינוך גופני בארץ־ישראל. ד"ר סימון נקבע כמנהל וברוך בג הוזמן כמזכיר־מארגן.

עם צירופם של יהושע אלות, שכיהן כמפקח על החינוך הגופני בבתי־הספר ושל חיים וויין, שהיה מורה ידוע, קיבל נושא הקמת המדרשה תאוצה. אורגן הקורס הראשון להכשרת מורי חינוך גופני ב„מחנה יונה" בת"א, כיום גן־העצמאות.

בשנת 1942 החליט הוועד הלאומי שיש להקים מרכז להכשרת מורים ומדריכים. ברוך בג החל להזיז את העניינים.

שנתיים לאחר־מכן נפל בקרבות בבורמה קצין בריטי, בעל עבר מפואר, שקודם־לכן היה מפקד נערץ בכוחות המגן בארץ־ישראל, אורד צ'ארלס וינגייט. כינויו היה „היידיד". הוא שינה מוסכמות בכוחות המגן בארץ. הקים יחידה נבחרת שעברה מהגנה להתקפה. שמה — „פלוגות הלילה". ורי נפילתו הוחלט שהמכון ישא את שמו.

ההחלטה התקבלה אבל כסף לא היה בנמצא. את הסכום הראשון קיבל ד"ר סימון, בביקור בדרום־אפריקה, מתוך עזבון של האדריכל קלנבך, שציווה עשרת אלפים לישע"ט — סכום ענק באותם הימים — לטיפוח הנוער בארץ־ישראל. אחר־כך באה לעזרה „הקרן האמריקנית לעזרת מוסדות התרבות בארץ־ישראל". תרומות אלה היוו את הקרנות הראשונות להקמת מכון־וינגייט.

הרצליה נפסלה

נזכר כיום ברוך בג: „המקום הראשון של המכון נקבע בהרצליה פיתוח. חברת קהילת־ציון הקציבה 22 דונם. ב־1948 כשביקרה בארץ לורנה וינגייט, אלמנת „היידיד", התקיים טקס הנחת אבן־הפינה למרכז ההדרכה בהרצליה פיתוח. עם הכרזת המדינה כיהן אדריכל אריה שרון, נותן לחמי הראשון בארץ, במשרד ראש הממשלה דוד בן־גוריון, כמנהל התכנון הארצי. הוא זכה בתחרות להקמת מכון־וינגייט. שרון שלל את הרעיון להקים מרכז לאומי לחינוך גופני על שטח של 22 דונם. בעזרתו, ובסיוע ראש עיריית נתניה אז, עובד בן־עמי, נקבע, אחרי חיפושים רבים, שטח של 170 דונם במקום הנוכחי".

ברוך בג, איש נמרץ, שראה בהקמת המכון מפעל־חיים היה הדוחף והיוזם. ימים ולילות השקיע האיש נעים־ההליכות עד שב־1953 התחילה בניית השלב הראשון. כעבור ארבע שנים נפתח קורס ההשתלמות למדריכים כשעדיין לא היה חשמל, מקומות לינה וטלפון...

אבי־המכון כיהן כמנהלו מ־1957 עד 1969, עד לצאתו לגימלאות. הכל העריכו את פועלו הרב, נשיאים וראשי ממשלה ביקרו במכון ושיבחוהו. אומר בג: „אני מוכרח לציין שהיחס של כל ראשי המדינה להקמת המכון היה חיובי. כל פניותי נענו בחיוב".

עם הקמת המכון, בתחילת שנות החמישים, היה לברוך בג חלום: להקים ליד מכון־וינגייט גם את בית־הספר לאימון גופני לצה"ל. הוא פנה לשמעון פרס, שהיה אז מנכ"ל משרד הבטחון, וביקש סיוע

ברוך בג

כסף של 50 אלף לירות. פרס נענה, אבל כאשר בא בג לקבל את הסכום ראה את המנכ"ל אורז את חפציו. בג חשש לגורל 50 אלף הלירות. ביקש מפרס פתק ליורשו משה קשתי. המנכ"ל היוצא הסתכל בבג ואמר: „פתק אתן לך, אבל אינני יודע אם יהיה שווה". מסתבר שקשתי כיבד את הבטחתו של פרס והסכום ניתן.

ברוך בג, שנולד ב־3 בדצמבר 1901 בריגה, היה בן למשפחה מסורתית. השכלתו הראשונה היתה ב„חדר מתוקן", בו למד עברית. אחר־כך סיים ישיבה מודרנית בבירת לטביה עם תעודה של „מדלית־זהב". ב־1917 גוייס ללגיון הבינלאומי של הצבא האדום. במשך תשעה חודשים לחם נגד ה„לבנים". המשך דרכו היתה באוניברסיטה בריגה, בפקולטה להנדסה. יחד עם זאת היה פעיל במכבי לטביה, והיה מהראשונים שהכניס את הצופיות. עזב את מכבי והקים את „גדוד הצופים". העניין היה רב וכל גדודי הצופים היהודיים בלטביה התארגנו בהתאחדות „בר־כוכבא". ב־1922 השתתף בקורס צופיות באנגליה וקיבל את התואר „סקאוט מאס־טר". תוך כדי כך סיים קורס של שלוש שנים כמורה מוסמך להתעמלות, ומאחר שידע עברית מילדות הורה חינוך גופני בשישה בתי־ספר.

החיידק הציוני היה טבוע בדמו. ב־1929 עלה ארצה. באוניה פגש את ביוסיה ארגמן, מראשונות התאגדות הפועל, שמיהרה לדווח על בג למרכז הפועל. הוא הוזמן ע"י מזכ"ל הפועל אז, אפרים פרלשטיין, וכעבור שבוע כבר השתתף בכנס הראשון של מתעמלי הפועל.

בשנתיים שלמד בטכניון בחיפה עבד בהתנדבות כמורה. הוא ניהל קורס מדריכים בחצר־כנרת, בקיבוץ השומר־הצעיר ס.ס.ס.ר (כיום־אפיקים). כשבתות היה יוצא, לעתים תוך סכנת נפשות, להעביר שיעורים במגדל ובטבריה. באמצע השבוע הדריך בקיבוץ יגור.

הספורט והארכיטקטורה הלכו אצלו יחד: הוא שימש במרכז הפועל כמרכז מקצועי ולפרנסתו עבד כאדריכל במשרדו של אריה שרון. היה חבר מרכז הפועל, ובכינוס הפועל ב־1932, ריכז עם יוסף הריט ובן־גר את הפעילות ופיקח עליו עם דוב הוז, שהיה חבר מרכז הפועל, יחד עם אנשי השומר".

שליחות בפולין

ב־1934 הוצע לברוך בג לצאת בשליחות לפולין כדי לסייע לסניפי הפועל שם. דוד בן־גוריון, אז מזכיר ההסתדרות, ודב הוז, „לחצו" על שרון לפטרו כדי שיסע לפולין...

בחוזרו מפולין נותר מחוסר־עבודה. שהרי ממשרדו של שרון פוטר... אחרי חצי שנה של אבטלה הוזמנו אבא חושי לחיפה, שם ריכז במשך שלוש שנים את ועדת השכון של מ.פ.ס. חיפה, ובאותם ימים נבנתה קרית־חיים. כמובן שמקומו של בג לא נפקד מפעולות ההגנה, והיה אף חבר ב„ועדת הקבלה".

ברוך בג, הנמרץ על־אף 85 שנות חייו, שוטח ידיעת־ענק של פעילות. אחת החוויות שלו בשליחויות הספורט היתה ב־1953 כאשר היה ראש משלחת הכדורסל הישראלית לאליפות אירופה במוסקבה. כשולט ברוסית על בוריה לא רק שהיה מתרגם לישראלים אלא פגש יהודים רבים הצמאים לנעשה במדינה החדשה.

כהוקרה על פעולתו והקמתו של מכון־וינגייט קיבל ב־1965 את „פרס דב הוז" מעיריית ת"א. זכה גם בעיטור העליון של הפועל — „לאיש כפעלו".

עד היום הוא ממשיך ביעוץ ותכנון מתקני־ספורט ופעיל ב„אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים", וכמובן חבר בחבר הנאמנים של מכון־וינגייט.

כל אותן שנים של פעילות כתובה ניצבה לצידו רעייתו, פרידל, שלדבריו של ברוך בג „היא שטיפחה את המשפחה: גידלה את הילדים ואני הייתי עסוק מבוקר עד לילה בחינוך גופני".

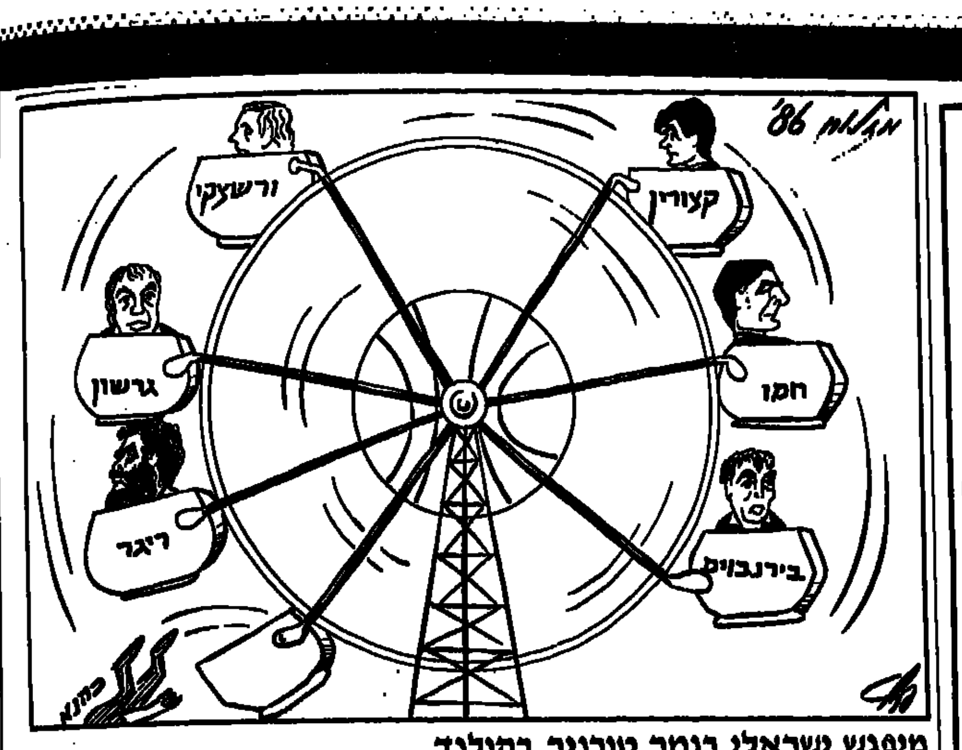

מיפגש ישראלי בגמר טורניר בהולנד

הגליל־העליון זכתה בליידן – ניצחה בגמר את חולון 91:99

בניסטר שבר סלים וכופף טבעות

כדורסל

מאת עמית גל. מיוחד ל„על־המשמר"

ליידן — קבוצת הכדורסל של הפועל הגליל־העליון זכתה בסוף השבוע בהישג בין־לאומי נאה כשנטלה את הבכורה בטורניר חג המולד בליידן, הולנד, בנצחה בגמר את... הפועל חולון — 91:99 לאחר 33:58 בהפסקה.

700 צופים חזו בגמר מעניין בו גילתה קבוצת הגליל יכולת מצויינת במחצית הראשונה. שבע דקות לסיום, כשהגליל הוליכה ב־19 הפרש, שבר קני (החיה) בניסטר מהפועל חולון, את הסל, והמשחק איבד מערכו. גם שתי דקות לסיום „כופף" בניסטר את הסל...

להגליל קלעו: ליף 25; ברי 25; וייט 25; הנפלד 8; סמית 7; זוסמן 7 וכן־עטר 2. לחולון: בניסטר 29; בורמור 29; טרי 19; מאור 6; אלימלך 6 ומולכו 2. שפטו ההולנדים אדוארד דהייגר והאנס קמרלינג.

בשלב המוקדם הסתייעה קבוצת הגליל בנצחון משכנע על אלופת הולנד, נישואה דן־בוס — 91:101 לאחר שוויון 45:45 במחצית.

השופט ההולנדי רוב דהרבכר, שניהל את המשחק יחד עם הישראלי ערן עמית, התנכל לשחקני הגליל, שרק נגרם לעבירות דמיוניות ובדקה ה־18 הוציא את טרי וייט ב־5 עבירות ואילו קרטיס ברי סיים את המחצית הראשונה עם 4 עבירות, ויצא בדקה ה־33. ברי קטף 17 כדורים חוזרים. כוכב המשחק היה הרכז שמואל זוסמן, שסיים את המיפגש בסל וירטואוזי כשעבר את כל יריביו ודייק בזריקתו — מבצע שזיכה אותו בתשואות של 700 הצופים.

להגליל קלעו: ליף 26; זוסמן 22; ברי 17; הנפלד 12; חזן 12; מזרחי 8 ווייט 4. לדן־בוס הירבה לקלוע: ראפיק 24.

הפועל חולון הכניעה את נציגת בלגיה בטורניר, מכבי בריסל — 76:94 (37:57). במשחק זה שבר בניסטר את טבעת הסל...

לחולון קלעו: בורמור 25; אלימלך 24; טרי 21; בניסטר 8; מולכו 8; יעקבי 7 ומאור 1. שפטו: ההולנדי קמרלינג והישראלי צבי שגב.

במשחק על המקום השלישי ניצחה דן־בוס את מכבי בריסל — 81:93.

שמואל זוסמן הוכתר בשחקן המצטיין של הטורניר. בן זכה בתואר השחקן ההוגן. ג'יימס טרי הצטיין בריבאונדים; דייויד בורמור היה „מלך 3 הנקודות", וקני בניסטר הוכתר כשחקן האטרקטיבי ומלך ההטבעות.

חולון — קנון השבדית 82:94

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון פתחה בידיימן את הטורניר השני בהארלם, כשגברה אמש על הקבוצה השבדית קנון — 82:94 (46:58).

קני בניסטר שבר שוב את לוח הסל ואנשי התחזוקה באולם עמלו כ־50 דקות כדי להחליף את הלוח.

קלעו לחולון: בורמור 32; בניסטר 19; טרי 19; מאור 15; אלימלך 6 ומולכו 2.

הפועל הגליל־העליון תשחק הערב באותו טורניר נגד מרתון אוילרס האמריקנית.

הנבחרת המאולתרת תשחק בבאר־שבע ובראשון־לציון

נבחרת ישראל, שתופיע בשבוע הבא בטורניר הבין־לאומי בכדורסל בשטוקהולם, יחד עם נבחרות יוון, שבדיה ואיסלנד, תקיים מחר ומחרתיים שני משחקי־מבחן.

מחר ב־7 תתמודד בבאר־שבע, במשחק על גביע משה ארושס ז"ל, עם הקבוצה המנצחת בין הפועל רמת־גן ואליצור נוה־דוד רמלה. מחרתיים ב־6.45 תיפגש בראשון־לציון, במשחק מוקדם למכבי ת"א ומאס־פילס הבלגית, עם מכבי ראשל"צ מהליגה הארצית, שתתחזק בכדורסלן ג'קי רובינזון.

רועי שידלצקי ועמי נאור, שני כדורסלני מכבי רמת־גן, השתתפו במחנה־האימון של סגל הנבחרת הלאומית, שהתקיים בחולון, לקראת הנסיעה ביום חמישי לטורניר בשבדיה.

ועדת המשמעת בסימן אחים – „אידיוט וגמד" עלו ביוקר

ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל דנה בסוף השבוע בשני תיקים בהם היו מעורבים אחים, שביצעו עבירות.

במשחק בליגה ג' ניצחה הפועל גליל־ים את אליצור בני־ברק 60:79. בקבוצת בני־ברק משחקים האחים רונן ומרדי תנך. שניהם הורחקו באותו משחק. מדוע? רונן אמר לשופט דוד אביב: „אידיוט, גמד". אחיו מרדי, בלי כל קשר להרחקת אחיו, הורחק גם הוא על שפגע בשחקן יריב בלי כדור. שני האחים הורחקו לשבועיים בפועל.

גם האחים חיים ונחום עפלר מאליצור וינקלר נתניה בליגה ג' הועמדו לועדת המשמעת, לאחר שקבוצתם ניצחה את הפועל חורות 70:77. הסיבה: על כרטיס השחקן של חיים שותף אחיו נחום... לרוע מזלם מכיר השופט אלי הנוס את שני האחים וגילה את התרמית. נצחון נתניה נפסל והקבוצה נקנסה ב־380 ש"ח.

גם הליגה הלאומית לנשים בכדורסל לא נמלטה מועדת המשמעת. במשחק בין אליצור ראשל"צ והפועל ירושלים (75:59) בעטה דליה סיגאי מראשל"צ בשחקנית יריב ללא כדור. היא הורחקה למשחק אחד בפועל ואחד על־תנאי.

נבחרת הנערים נגד הונגריה – הבוקר בהרצליה

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל תחל הבוקר ב־10 את הופעותיה בטורניר הבינלאומי לנערים, כשתתמודד נגד הונגריה, שנוצחה אתמול ע"י דנמרק — 2:0.

מאמן הנבחרת הישראלית, אמנון רז, שצפה במשחק בין דנמרק והונגריה אמר כי שתי נבחרות אלו עולות ביכולתן על נבחרת ישראל, הן מבחינה גופנית והן מבחינת הכדורגל שמציגות.

הנבחרת הישראלית תפתח בהרכב: מאיר טלבי (הפועל חדרה), דורון סומשניק (מכבי חיפה), רן בן־שמעון (מכבי פ"ת), רועי הרוך (הפועל יהוד), דרור אהרונוב (הפועל חולון), אורן מוהרר (הפועל כפר־סבא), טל בנין (הפועל חיפה), אבי בן־עזרא (הפועל קרית־אתא), אלון יצחקי (הפועל פ"ת), איתן קרן (בני־יהודה), יצחק זוהר (מכבי יפו).

יצויין כי הגיל הממוצע של שחקני נבחרת ישראל הוא 15.1.

במשחק ג.ו.ה. היום יתמודדו נבחרות מלטה ורומניה בשעה 12. המשחקים יערכו באצטדיון בהרצליה.

דנמרק – הונגריה 0:2

אתמול נפתח גם טורניר הנערים באיצטדיון בהרצליה. נבחרת דנמרק גברה 0:2 על הונגריה, במשחק שהתנהל בעוצמה ועשיר באירועים.

שני השערים הובקעו ע"י לארס נילסן בדקה ה־63, בבעיטה מ־25 מטר וע"י קלאוס נילסן בדקה ה־87, מקרוב. שפט עובדיה צבי.

במשחק נערים נוסף נפגשו נבחרות רומניה ויוון, בתיקו 1:1. טורסוגיידיס הבקיע ליוון בדקה ה־2 במבצע מבריק ואדריאן סימה השווה בדקה ה־68. שפט אהרון לזקוביץ.

מכבי ת"א נגד מאס־פילס מחר

קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א, שוויתרה על השתתפותה בטורניר חג־המולד המסורתי בקריסטל־פאלאס, לונדון, תקיים מחר ומחרתיים שני משחקים בין־לאומיים עם הקבוצה הבלגית מאס־פילס מאליין.

מחר ב־8.30 יתמודדו שתי הקבוצות בירושלים ומחרתיים באותה שעה בראשון־לציון.

למכבי תל־אביב יהיו אלה משחקי־מבחן במסגרת ההכנות לקראת חידוש התחרויות בית־הגמר בגביע־אירופה, ב־7 בינואר באורתז, צרפת.

שני מחזורים תוך 24 שעות באנגליה

ארסנל – פער בן 7 נקודות מנצ'סטר גברה על ליברפול 0:1

הליגה האנגלית

הקבוצה הלונדונית ארסנל הגדילה את יתרונה ל־7 נקודות, בתום המחזור ה־22 בליגה האנגלית בכדורגל. ביום שישי השיגה בתיקו חוץ — 1:1 עם לוטון. משחקים הבקיע את השער בבעיטת־11. אתמול ניצחה ארסנל במגרשה את סאות'המפטון — 0:1, משער של ניגל קווין.

אברטון, ראש הטבלה, 45 נקודות, ומקדימה ב־7 נקודות את ליברפול.

אברטון השיגה ביום שישי נצחון־חוץ נכבה על ניוקאסל 0:4. היום תארח את לסטר, ואילו אחרי הפסידה במגרשה 1:0 למנצ'סטר־יונייטד, כשאת שער־הנצחון הבקיע האירי נורמן ווייטסייד. בשבת ניצחה ליברפול את הוונסדיי — 0:1. את השער כבש הוולשי איאן ראש.

מנצ'סטר־יונייטד, שניצחה את ליברפול, לא הצליחה אתמול לנצח והפסידה לנוריץ' — 1:0. את שער הנצחון הבקיע דרינקל. בשוויון, בריאן רובסון, נפגע בגלל פציעה נוספת ופגיעה.

צ'לסי היה לאחרונה. צ'לסי השיגה תוך 24 שעות לנצח — 1:2 על ווימבלדון ובשבת הביסה את פורטסמות' — 1:4. קרי דיקסון כבש שני שערים והעלה את מאזנו ל־100 שערים במדי קבוצתו.

טוטנהאם, שהביסה ביום שישי את הלונדונית ווסטהאם — 0:4, הפסידה אתמול בקובנטרי ע"י הקבוצה המקומית — 4:3. קלייב אלן הבקיע 4 שערים, שניים בכל מחצית, והעלה את מאזנו בראש רשימת מבקיעי השערים העונה ל־23. וגם הודג', שנרכש באמצע העונה ע"י טוטנהאם, חגג את הופעת הבכורה שלו בשער.

ווטפורד לונדוני נוסף ניצחה את ווסטהאם — 2:3, כמו כל ווסטהאם.

קווינס־פארק מלונדון השיגה גם היא שש הנקודות המלאות בשני משחקים כשניצחה את קובנטרי

הטבלה האנגלית

1.	ארסנל	22	11־36	45
2.	אברטון	21	19־38	38
3.	ליברפול	22	23־40	38
4.	נוריץ'	22	31־31	37
5.	נוטינגהאם	21	29־43	36
6.	טוטנהאם	22	27־35	35
7.	קובנטרי	21	22־24	33
8.	ווטפורד	22	38־38	32
9.	שפילד	22	31־36	32
10.	ווימבלדון	22	28־30	32
11.	לוטון	21	21־22	32
12.	ווסטהאם	22	39־33	31
13.	קווינס־פארק	22	27־23	27
14.	אוקספורד	22	36־25	26
15.	מנצ'סטר־יונ.	22	26־26	25
16.	סאותהמפטון	21	42־35	24
17.	אסטון־וילה	22	47־30	23
18.	מנצ'סטר־סיטי	21	28־22	22
19.	צ'לסי	22	41־25	22
20.	לסטר	21	33־23	21
21.	ניוקאסל	22	36־23	21
22.	צ'רלטון	21	32־19	20

— 1:3, ולמחרת השיגה נצחון־חוץ באוקספורד 0:1, משערו של רובי ג'יימס.

גם נוריץ' השיגה שני נצחונות תוך 24 שעות כשגברה על נוטינגהאם — 1:2, וכאמור ניצחה את מנצ'סטר־יונייטד — 0:1.

ווטפורד הלכה בעקבותיה כשניצחה בלוטון 0:2, ולמחרת גברה על ניוקאסל 0:1, משערו של הבינלאומי בארנס.

תוצאות נוספות: אסטון־וילה — צ'רלטון 0:2; מנצ'סטר־סיטי — שפילד־וונסדיי 0:1; ווימבלדון — אוקספורד 1:1.

היום יתקיימו שלושה משחקי השלמה: צ'רלטון תארח את מנצ'סטר־סיטי; אברטון את לסטר, ונוטינגהאם את לוטון.

בליגה השנייה עלתה דרבי לראש הטבלה לאחר נצחון על ברנסלי — 2:3. לעומתה ירדה המוליכה, אולדהאם, בעקבות הפסד בית ללידס 1:0.

ריינג'רס — במקום השני

בסקוטלנד עלתה ריינג'רס למקום השני, כשניצחה במשחק המרכזי את דנדי־יונייטד — 0:2, לעיני 42 אלף צופים.

המוליכה סלטיק סיימה בתיקו 1:1 עם קליידבנק והפער בצמרת צומצם כשלסלטיק 41 נקודות, לפני ריינג'רס ודנדי־יונייטד — 36 כל־אחת. תוצאות נוספות: דנדי — היברניאן 0:2; הארטס — פלקירק 0:4.

האוסטרלים פט קאש וג'ון פיצ'ג'ראלד צוהלים במלבורן (תצלום רדיו: איי.פי.)

אוסטרליה מובילה 1:2 נגד שבדיה בגביע־דייויס

נבחרת הטניס של אוסטרליה מוליכה 1:2 במשחק גמר גביע־דייויס, נגד שבדיה, בתום היום השני.

10 אלפים צופים ראו במלבורן את פאט קאש, בן ה־21, במיטבו, והוא היה למעשה גיבור היומיים הראשונים כשניצח במשחקי היחידים את השבדי סטפן אדברג — 11:13, 11:13, 4:6, לאחר מאבק בן שלוש שעות ו־45 דקות. מעניין לציין שקאש פיגר במערכה הראשונה — 5:1, וסיים אותה ב„אס".

השבדי קרל פרנפורש, בן ה־23, שהיתה לו זו הופעה חמישית בלבד על משטח־דשא, הכניע את מקנמי, המבוגר ממנו ב־8 שנים — 3:6, 1:6, 3:6.

למחרת ניצחו קאש וג'ון פיצ'ג'ראלד את אלופי העולם בזוגות, אדברג ויאריד, בארבע מערכות — 3:6, 4:6, 6:4, 1:6.

קאש חייב לנצח הבוקר, בפתיחת היום השלישי והאחרון, את פרנפורש כדי להשיג את הנצחון ולזכות בפעם ה־26 את אוסטרליה בגביע־דייויס. אחרת אין ספק שאדברג יכניע את מקנאמי במשחק האחרון.

תבוסה לנבחרת ישראל בראגבי

נבחרת הראגבי של שארסנטי־פראטו מצרפת ניצחה בשבת בעיר סיינט שבמרכז צרפת את נבחרת ישראל 4:41.

מנדליקובה רוצה אזרחות אוסטרלית

הטניסאית הצ'כית אנה מנדליקובה, בת ה־23, שהיא כיום הטובה בארצה והרביעית בעולם, ביקשה לקבל אזרחות אוסטרלית, לאחר שנישאה השנה לתושב אוסטרלי ממוצא צ'כי.

כנראה שהחוק האוסטרלי אינו מעריץ טניסאיות זרות, למרות שנישאות לתושב אוסטרלי ממוצא צ'כי.

מנדליקובה אמרה שהיא סבורה שתוך ארבעה חודשים תקבל את האזרחות ותתגורר בסידני, שם יש לבעלה מסעדה. היא מתכוונת לשחק טניס עוד 7־8 שנים.

הוותיקים עדיין מצטיינים בטניס

טובי שחקני־העבר בטניס ושחקני־ההווה זכו בנצחונות בסיבובים הראשונים של אליפות הטניס המסורתית הנערכת זו השנה ה־8 „הכל נשאר במשפחה". בהשתתפות כ־300 טניסאים ב־9 קטגוריות.

במשחקים המסקרנים „אבות ובנים" ניצח אלוף העבר, גבי רוביצקי, ובנו אורי, את יעקב ואסף טישלר — 3:6, 0:6. אלוף העבר, אריה אבידן, ובנו איתן, גברו על יורם שימרון ובנו עומר — 4:6, 3:6. עמית נאור, ואביו יעקב, ניצחו את ד"ר מיכה קניג, ובנו יוסי — 3:6, 3:6.

תוצאות נוספות: סאול ורפי דר־ש — רפי ורוני בירון 1:6, 3:6.

אבות ובנות: המאמן יצחק פרמט ובתו מלכה גברו על רפי ומיכל סיטון — 3:6, 2:6.

יפו מוליכה בדרום

כדורסלני אילן יפו מוליכים בראש טבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים, מחוז הדרום, ולהם 18 נקודות.

במשחק שנערך בסוף השבוע באולם מרכז הספורט של אילן ברמת־גן גברה אילן יפו על אילן תל־אביב — 40:77.

במחוז הצפוני השיגה אילן חיפה נצחון שמיני רצוף והפעם על בית־הלוחם תל־אביב — 50:66.

● במרכז הספורט של אילן ברמת־גן תחל הערב האליפות הארצית לנכים בטניס־שולחן. באליפות זו יטלו חלק כ־150 ספורטאים נכי צה"ל.

אפרתי שיפרה שיא בוגרות שמונה שיאי גילאים בנהריה

שחיה

שיא בוגרות ושמונה שיאי גילאים הושגו בשלשום ואתמול בנהריה בתחרויות השחייה המסורתית על־שם נועם קרן ז"ל, הנערכת השנה השמינית.

אירית אפרתי ממכבי ת"א שיפרה את שיא הבוגרות בבריכות קטנות ב־200 מטר חזה — 2:44.62 דקות, שיפור של 18 מאיות השנייה לשיאה של תמי מוניץ מהפועל עמק־חפר, שנקבע לפני חמש שנים. אפרתי גם בלטה ב־100 מטר חזה — הישג מצויין של — 1:16.78 דקה.

ניר זר מהפועל בית־ברל שיפר את שיא גילאי 14 ב־1500 חופשי — 16:38.81 דקות, שיא בן החזיק מעמד משך תשע שנים — דקות.

טל מהפועל נתניה שיפר שיא גילאי 14 ב־100 מטר גב — 1:03.44 דקה, וב־50 חופשי — 26.27 שניות.

אילת שלזינגר (מכבי נהריה) שיפרה שיא גילאיות 15 ב־200 מטר חופשי — 2:10.79 דקות.

שני טליטמן (הפועל עמק־הירדן) שיפרה שיא גילאי 11 ב־100 מטר גב — 1:19.05 דקה.

אורית כש (הפועל נהריה) שיפרה שיא גילאי 13 ב־50 מטר חופשי — 29.114 שניות.

כן נקבעו שני שיאים במשחי שליחים: בגילאי 12 — 100×4 מעורב (הפועל ימק"א) — 5:09.38 דקות, וה־4×50 מטר מעורב (הפועל מרכז וייסגל) — 2:23.81 דקות.

ב־200 מטר חופשי קבע ערן הירש ממכבי חיפה — 1:58.56 דקה; ב־50 מטר חופשי הציג רואל רימר (הפועל עמק־חפר) — 24.91 שניות, וחן שכטר (מכבי ת"א) קבע ב־200 מטר פרפר — 2:07.35 דקות.

התחרות תסתיים היום.

מאחורי הקל'עים

העלבון של אבי כהן

לארגי טס לארה"ב על כסא גלגלים ★ דון רובינזון קיבל שי: סיור תיירים בירושלים ★ כדורסלן לומד בארה"ב פיסול ו... בישול ★ אחרי הקלטת בא רוני רוזנטל בעצמו ★ יפו „מחרחרת" בבולגרי וולב

★★★ רבים מעובדי נמל התעופה בן־גוריון כלוד רגילים לראות את כדורסלן הפועל ת"א, מייק לארגי, כשהוא מצטיין על רצפת הפרקט. בשבוע שעבר נדהמו לראותו על כסא־גלגלים. לארגי, הסובל מכאבים עזים בגבו, הובא ללוד ע"י מאמנו, צבי לוצקי, כדי לטוס לטיפול בארה"ב. יצחק ויסהוף מספר כי קודם להמראה שוחח לארגי בטלפון עם אמו בניו־ג'רסי ב... עברית. לוצקי נאלץ להזכיר לכדורסלן הנרגש כי אמו כלל אינה מבינה מה הוא שח ★★★ דון רובינזון, כדורסלנה הזר של הפועל ת"א, זכה למחווה יוצאת־דופן מצד שני חברי הנהלת הקבוצה, אריה גבעוני ושלמה קופל. בעקבות הצטיינותו במשחקי הליגה האחרונים העניקו לו שי: סיור בירושלים, ברכב תיירים ★★★ בשבוע שעבר נראו בהיכל־הספורט ביד־אליהו שלושה משחקני החמישייה הראשונה של נבחרת ישראל בשנות ה־70 כשהם יושבים ביציע: באורי לייבוביץ, שבא לביקור מארה"ב (באורי מגיע לפחות פעמיים בשנה לכמה שבועות) טל ברודי וחנן קרן. שחקן נוסף, מיקי ברקוביץ, כיכב במגרש ★★★ אם לא חסרות צרות להפועל ת"א בכדורסל, עם פצועים וחולים, נדהמו האחראים לראות את הכדורסלן הצעיר שמעון אמסלם מגיע לאימון המסכם לפני הדרבי שאוזנו חבושה. התברר, כי אמסלם הסתפר אצל ספר צבאי וזה חתך לו את האוזן... בהפועל ת"א התלוצצו שהספר הוא אוהד מכבי ת"א... — דיווחו של יצחק ויסהוף ★★★

רכליס לא יכול לשחק

★★★ יצחק ויסהוף מספר כי השחקן הבינ־לאומי של מכבי רמת־גן, ניר רכליס, אינו יכול לשחק במכללה. הסיבה: ראשי מכבי רמת־גן דאגו למידע שיגיע לראשי ליגת המכללות בארה"ב שהכדורסלן קיבל בארץ סכומי־כסף, דבר שאסור לפי חוקי אותה ליגה. רכליס הושבת מפעילות. אגב, הוא נרשם לשני חוגים במכללה: פיסול ו...בישול ★★★ כדורסלן הפועל חולון בעבר, ליאור שטרן משחק ולומד באוניברסיטת ניו־יורק טק. שטרן שהגיע ארצה סיפר כי לאחרונה שיחקה קבוצתו נגד הקבוצה בה מופיע יואב קרמן, כדורסלן־הסגר של מכבי ת"א. לדברי שטרן נמצא קרמן בכושר־שיא. כדורסלן נוסף, הנמצא בארה"ב, רונן גינזבורג מבית"ר ת"א, מגלה גם הוא יכולת טובה ★★★ מספסל הפועל חולון נעדרת בזמן האחרון תמר קצורין, רעייתו החיננית של מאמן הקבוצה, מולי קצורין. טוענים שהשמועות על החלפת המאמן־הבעל גרמו לכך שהרעייה תישאר בבית ★★★ ג'קי רובינזון, בעבר כדורסלן מכבי דרום ת"א ומי שהפועל ת"א חפצה בשירותיו בתחילת העונה, אולם ויתרה עליו מאחר שלא עבר מבחן־כשירות — נשאר בארץ. לא חסרה לו תעסוקה. רובינזון מאמן ילדים בבית־הספר לכדורסל בראשון־לציון והוא עצמו מתאמן בהפועל חולון. לאחרונה קיבל מכתב מפתיע — מרגיש יצחק ויסהוף — מאיגוד הכדורסל ובו הודעה כי בשנה הבאה יוכל לשחק בכל קבוצה שיחפוץ. התברר כי רובינזון לא נרשם בהפועל ת"א וחוות־הדעת החרשה. היא של היועץ המשפטי ★★★ בתום משחק הכדורסל בין הפועל חיפה ומכבי רמת־גן (95:98), בהיכל־הספורט ברוממה, שלף אמיר בינו, שחקן מכבי רמת־גן, מכשיר ווקמן מתיקו כדי להתעדכן בתוצאות המשחקים האחרים שנערכו באותה שעה. הוא היה זה שהודיע לרמת־גנים, המדוכאים מהפסדם, על נצחון הפועל איתן גבת על אליצור נתניה (82:95). הדבר, כמובן, לא נעם לרמת־גנים, כמו גם לא לודפנים, מאחר שהפועל איתן גבת היא יריבתם במשחקי התחתית ★★★ הכדורסלן המצטיין של מכבי חיפה, דורון שפע, נעדר ממשחקי הליגה של קבוצתו בשבוע שעבר. הוא לקה בשפעת סינגפור. כנראה שנדבק מחברו לקבוצה, תומר שטיינהאואר, שחלה לפניו. יוסף גלזר מספר כי תומר הדביק בשפעת גם את חברתו גבי לוינסון, המתגוררת עמו והגיעה לחיפה מנצרת־עלית, שם מתגוררים ההורים, דרך עפולה ★★★ במצב מזור מצא עצמו עמירם הלוי, רכז הספורט בעמקים, במשחק בו ניצחה הפועל איתן גבת את אליצור נתניה, אותה מאמן בן עפולה, יוסי דהרי. אוהדים מעפולה כועסים על הלוי מאחר שלדעתם גרם לכך שאין לעפולה קבוצה בליגה הלאומית ולעומת זאת גבת היא נציגת עמק־יזרעאל. אותם אוהדים, כדי להכעיס, עודדו את נתניה ★★★ זה יכול לקרות רק בכדורסל ונכים: קבוצת אילן חיפה היא היחידה בליגה הלאומית לנכים שמשלבת בחמישייה הראשונה שלה כדורסלנית. זוהי סמדר צור, שרגלה נקטעה בתאונת סקי־מים בכנרת. לדברי מאמן הקבוצה, חיים (איקס) בובצ'ונר, אין סמדר נופלת ביכולתה מחלק של השחקנים הגברים. אגב, אילן חיפה היא היחידה שטרם נוצחה בליגה הלאומית לנכים של שני מחוזותיה ★★★

בראיילובסקי ו...ריקודי־בטן

★★★ שעה קלה אחרי שהגיע לחופשה ארצה מבריז' שבבלגיה הוזמן הכדורגלן רוני רוזנטל לאטרקציה במועדון וג בכרמל, ביום הולדתו של בהק רום, בן ה־18, בנו של כדורגלן־העבר החיפני דני (שמילו) רום — מספר יוסף גלזר. בפני הנוכחים הוקלטה קלטת־וידיאו, בה בירך רוזנטל מבלגיה את בעל השמחה. מייד אחרי ההקרנה נכנס רוני עצמו, להפתעת כל הנוכחים. לרוני לא אסרו שמחות בחיפה. למחרת נכח בחתונת חברו לשעבר במכבי חיפה, ציון מרילי ★★★ את 200 האורחים בחתונת מרילי ורעייתו ירדנה שירתו מלצרים לובשי חלוקים ירוקים, כולם נושאי הסיפרה 3 על גבם (סיפרתו של מרילי) ומעליה: „לציון וירדנה — מזל טוב". החלוקים נתפרו והודפסו במיוחד לאירוע. חלק מהנוכחים הגיע לחתונה היישר מברית־המילה של בנו־בכורו של אבנר ותדר, מגן הפועל חיפה ★★★ הארגנטיני של מכבי חיפה, דניאל בראיילובסקי, הוכיח באותה חתונה שהוא כבר ישראלי לכל דבר. בחתונת מרילי הפתיע ב...ריקודי־בטן, חבוש תרבוש, לצלילי שירתו של הזמר חיים משה ★★★ עוד מגלה יוסף גלזר כי דורית רעייתו הירושלמית של הכדורגלן החיפני, משה סלקטר, עושה את צעדיה הראשונים כ...דוגמנית. את התצוגה הראשונה ביצעה בשבוע שעבר במסגרת חוג של נעמת בקרית־אליעזר. הזוג סלקטר מתגורר ביקנעם ★★★ „שבת שחורה" היתה ליו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל חיפה, אבי שוסטר. בשעות הצהריים ניזוקה קשה מכונית הב.מ.וו. שלו. בצהריים לא הצליחה קבוצתו לנצח בליגה הארצית את הפועל חולון (1:1) ובערב, ל„קינוח", חלה בשפעת ★★★ כדורגלן־העבר של מכבי חיפה, נתן הירש, המנהל את מועדון הספורט הענק בגווה־שאנן, יזם בחנוכה מפעל שלדבריו ייהפך למסורת: דרבי קט־רגל לוותיקים בין הפועל ומכבי חיפה, שייערך הערב. למעשה יהיו שני משחקי דרבי. אחד, לשחקנים שהופיעו עד שנות ה־60, והשני, לכדורגלנים שפעלו לאחר־מכן. בין אלה שיופיעו: מוטי לובצקי, שחקן מכבי חיפה לשעבר, שחזר מדרום־אפריקה ומתגורר בוילה בכפר־שמריהו ואבא גינזין, כדורגלן הפועל חיפה, שהשתתף לאחרונה במרתון־טבריה. בקרוב ייערך גם דרבי ותיקים בכדורסל ★★★

שלושה במכונית אחת

★★★ בתחילת העונה כשהפועל ירושלים היתה בשפל היו מגייסים שחקני־חיזוק של הקבוצה, ביניהם מאיר נחמיאס וריסעת טורק, מתל־אביב לירושלים, כנפש. מאז בא לאמן את הקבוצה הירושלמית, שייע פייגנבוים, נוסעים השלושה, כולם יוצאי הפועל ת"א, יחד. הכדורגלנים מספרים שגם בדרך משתדל שייע להחדיר בהם „שיטות פסיכולוגיות"... — דיווחו של מוטי חביב ★★★ הפועל לוד טוענת שבזמן האחרון לא רק שמשיגה נצחונות אלא מופיעה למשחקים כמו שלא התייצבה מעולם. הכוונה היא ללבוש. מי שדואג לכך אישית הוא המאמן צבי ריזון, יבואן ציוד ספורט, המלביש את הכדורגלנים במיטב האופנה האירופית ★★★ במכבי יפו, השקועה עמוק בתחתית הטבלה, התחילו לדון אם כדאי היה להביא ארצה את המאמן הבולגרי נטקו וולב. אמנם אין אומרים את הדברים בגלוי כדי לא לפגוע במאמן, אך טוענים כי וולב, בן ה־60 פלוס, אינו עונה על הציפיות והשיטות שהוא מנסה להחדיר אינן יעילות ★★★ מוטי חביב מגלה כי מתח שורר בין אבי כהן, הכלב הוותיק, שאינו עוד קפטן מכבי ת"א, לבין כמה שחקנים. המתח הרב ביותר הוא בין אבי כהן ואלון נתן, שאמר בראיון עיתונאי כי אבי צועק על הצעירים ומקשה עליהם להתקדם. אבי כהן נפגע מכך, ואינו מחליף מילה עם נתן, ובאימונים כלל לא מתייחס אליו ★★★ רונן גבאי, כדורגלן מכבי נתניה, שיכול היה להשוות ל־4:4 נגד בית"ר ירושלים, פתח לאחרונה סוכנות למכירת מכוניות בנתניה. החברה מרוצה מהעיסקה עם הכדורגלן, שכן לדבריה מכרה בשלושת החודשים האחרונים בנתניה כמות שמכרה קודם־לכן במשך שנה שלמה ★★★ ישנם סיכויים סבירים שבוועד האולימפי הבא, שייבחר בשבוע הבא, יהיו לראשונה חברי כנסת. המועמדים הם ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך, הזכור ככדורגלן בנח"ל ובקבוצות העמק, וכן ח"כ חיים רמון, שהיה בעבר יו"ר ועדת הרמת המשקולות בהתאחדות לספורט ★★★

הפרופ' הקלעי

★★★ ראש עיריית מארסיי בצרפת, פרופ' רוברט ויגורו, שביקר בעיר־התאומה חיפה, התגלה כחובב קליעה. בביקור בבית־הלוחם ערך תחרות עם הקלעית המצטיינת של הפועל חיפה, חני קשנסקי ★★★ אחרי שש שנים — מספר יוסף גלזר — חוזרת לפעילות מחלקת האתלטיקה של הפועל קרית־ביאליק, שגוועה במותו־נשיקה. המחזור האחרון של אתלטי האגודה כלל בשורותיו שבעה אלופי ישראל: עוז בן, יהודה צדוק, משה דוריש, מיקי בביל, פאינה בומשטיין, דיאן השרש ועינת להב ★★★ נתנאל פנטולט, אתלט־עבר ואחיו של שיאן העבר, יאיר פנטולט, שוהה עם משפחתו בסיאטל, ארה"ב. בשבוע שעבר חגג בכפר־המכביה את בת־המצווה של בכורתו. כאורח השתתף מוותיקי האתלטיקה ונתנאל הכריז כי עוד ישוב ארצה ★★★ מאיר ברנשטיין מונה לתפקיד מזכיר הפועל ת"א, אך נשאר נאמן לענף הכדורגל. בשבוע שעבר בהיעדר מאמן, הוא ניהל את קבוצתו, הפועל רמת־אביב, במאבק השקול בו נוצחה בגביע ע"י מכבי חיפה (2:1) ★★★ חיפנים רבים התפלאו מדוע הופסקה פעילותו של המאמן דני שמצא כפרשן טלוויזיה במשחקי מכבי ת"א בגביע־אירופה. היו שפנו בקשר לכך ליואש אלרואי, מנהל מחלקת הספורט של הטלוויזיה. מסתבר כי הנימוק הוא שכהנא משמש כיום כעוזר של צבי שרף, באימון הנבחרת הלאומית, ולא נאה שהעוזר יעביר ביקורת על ה„בוס" שלו שהוא גם מאמן מכבי ת"א. המצחיק שמי שהחליף הוא משה ויינקרנץ, מי שהיה קודם עוזרו של שרף הן במכבי ת"א והן בנבחרת, וכיום מאמן הפועל ת"א ★★★

חנינות להגנת המשטר

לנשיא ארגנטינה אולי יש בליבו על הפרת זכויות האדם על־ידי אלפי חיילים וקצינים אך כמי שכסאו יקר לו הוא מוכן לפשרה מרחיקת־לכת עם הצדק

מאת יהודה צור

ביום שלישי ורביעי השבוע התפרצו המונים לרחובותיה של עיר הבירה בארגנטינה כדי למחות נגד החלטת הקונגרס לאשר את הצעת החוק של הנשיא אלפונסין, העלולה לשים קץ לאפשרות להעמיד לדין באופן מעשי אלפי קצינים וחיילים בכוחות המזויינים הארגנטיניים, האשמים בהיעלמם של 30 אלף בני ארצם.

ב־9 בדצמבר שלח נשיא ארגנטינה, ראול אלפונסין, הצעת חוק לבית־הנבחרים, הגורסת בקווים כלליים, כי לאחר 60 יום מקבלת החוק לא יוכלו עוד להעמיד לדין אשמים ברציחתם ובהיעלמם של רבבות מאזרחי ארגנטינה בעת שלטון הכת הצבאית בין 1976 ל־1983, בעת שאלפונסין נבחר בבחירות דימוקרטיות כנשיא ארצו. החוק, שכונה באמצעי התקשורת הארגנטינית „חוק הנקודה הסופית", גורס שניתן פרק זמן של 60 יום כדי שכל הרוצה בכך, יגיש תלונות על הפרת זכויות האדם בארצו בתקופה של השלטון הצבאי.

אמנם, הדבר מסייע את מה שהארגנטינים מכנים „חנינה מוסווית לאלפי אנשי צבא ומשטרה", אך זאת התוצאה הסופית למרות הכחשותיו של אלפונסין. אמנם, הצעת החוק לא גורסת שיש „לסלוח" על הפשעים, אלא מסתפקת בזמן מוגדר כדי לשים קץ למה שאלפונסין מכנה „מצב בלתי־נסבל בו כל הכוחות המזויינים בארצנו חשודים בפשעים נגד האנושות ונגד בני־ארצם. נכון, בעת השלטון הקודם הופרו הזכויות הלגיטימיות של כל אדם, וארצנו נחשבה בקהילה הבינלאומית כארץ של פחד ואי־ביטחון. אמנם, אינני מאמין בנקודות סופיות על־פי צו נשיאותי. אי־אפשר לסגור פרטי היסטוריה על־פי רצונו של מנהיג כלשהו — תהיה סיבתה אשר תהיה. אמנם, קיים עתה קושי הולך וגובר לאחר יותר משלוש שנים מאז הוחלט על העמדתם לדין של האשמים בהפרת זכויות־האדם בארגנטינה. יש פיגור רב בהגשת כתבי־אישום והסיבות רבות. אבל האמת היא שאנו גורמים עוול על־ידי כך לא רק לקורבנות הדיכוי אלא גם למספר הולך וגדל של אנשי הכוחות המזויינים אשר אינם יכולים להמשיך לתפקד בלי לדעת מה יעלה בגורלם.

...זו הסיבה שלמען ארצנו יש צורך לא רק להאיץ את התהליכים המשפטיים אלא גם לקבוע פסק־זמן. על כן, הצעות החוק שאני שולח היום לבית־הנבחרים נועדו בזמן הקצר ביותר לשחרר מחשדות את אלה, שלאחר יותר משלוש שנים של חקירות — לא יובאו באורח רשמי בפני שופטים".

זה אם כן, המבוא של אלפונסין להצעת החוק שנועדה לשים קץ — לדברי הנשיא — לפילוג הקיים בארצו בין קורבנות לבין רוצחים. זאת הצעת חוק שגרמה מיד עם הגשתה להפגנות סוערות ולהתנגדותם הנחרצת של רבים מבני מפלגות האופוזיציה. אך גם בתוך המפלגה הרדיקאלית, מפלגתו של אלפונסין, הושמעו קולות שהתנגדו להצעת החוק. „למעשה, זאת כניעה איטית שתנציח את החסינות של מאורגני הטרור ומבצעיו מטעם המדינה שגרמה לרבבות קורבנות בארצנו" — לשון הכרוז שהופץ על־ידי הנוער במפלגתו של אלפונסין. מפקד חיל־האוויר ציין בתגובה, כי לעתים הכוחות המזויינים נטלו חלק שלא לצורך בתהליך הפוליטי, וכל התערבות צבאית רק גרמה לאובדן כבוד של הארגנטינים כלפי הכוחות המזויינים של ארצם". בשבוע בו שלח אלפונסין את הצעת החוק לאישור בית־הנבחרים, זיכה בית־משפט פדראלי בבואנוס־איירס רב־סרן בחיל־הים, לאחר משפטים חוזרים ונשנים באשמת רצח. ימים ספורים קודם־לכן נידונו ל־25 שנות מאסר שני גנראלים שהיו מפקדי משטרה בעת השלטון הצבאי. כמה מן הגנראלים העומדים היום למשפט, זוכים לאהדה בצבא ארגנטינה, בניגוד לרוב מקרב המנהיגות של הכת הצבאית, שנידונו באשמת פשעים והפרת זכויות האדם בתקופת השלטון הצבאית. צבא ארגנטינה גורס כי לאחר שמנהיגי הכת הצבאית נידונו ברובם למאסר־עולם, יש לשחרר את אלפי הקצינים מכל אשמה, משום שלדבריהם, הם רק „מילאו הוראות של מפקדיהם הטבעיים".

אלפונסין יודע כי השלטון הדימוקרטי בארצו יימשך, ועליו לזכות בתמיכתם של הגנראלים והאדמיראלים. בינואר, עם תחילתה של השנה המשפטית החדשה, עשויים להידון בבתי־המשפט מאות מקרים של קציני צבא שביצעו רציחות או פעולות נגד מתנגדי המשטר הצבאי. אלפונסין יודע, שכדי למנוע מצב זה, העלול לפלג את צבא ארגנטינה ולגרום, תסיסה נגד משטרו, עליו לשים קץ למשפטים נגד אנשי הכוחות המזויינים.

ואכן, ברוב לא גדול הוא הצליח להעביר את החוק, גם אם הדבר גרם מהומות ברחובות הבירה. אלפונסין הסתמך על דברי שיכנוע שלו לצירי פרלמנט חברי מפלגתו. „המהפכה הטובה ביותר היא זאת שעוברת דרך הקלפי וההפיכה הצבאית ביותר היא זאת שתגרום לכך שיעניש דווקא את אלה שמפירים את ההסדר החוקתי והחוקתי בארצנו", אמר מפקד חיל־האוויר לצוערי בית־הספר הצבאי של ארגנטינה. הוא גם ביקר כמה מן השיטות של המלחמה נגד האופוזיציה בעת השלטון הצבאי, גם אם באופן כללי הגן עליה. זה הנאום — אומרים אנשי מפלגתו של אלפונסין — שאיפשר לצירי מפלגתו להצביע בעד הצעת החוק של אלפונסין כאשר הובא לבית־הנבחרים. דברים אלה איפשרו גם לרוב האזרחים בארגנטינה להאמין שאכן הגיעה העת לשים „נקודה סופית" לפרשת שלטון הכת הצבאית. „יש, כמובן, קבוצות קטנות בין שתי הקצוות המתנגדות לכך. אלה אינן מהוות רוב ארגנטינאי. נמסר באופן רשמי על־ידי נשיאות המפלגה הרדיקאלית של אלפונסין, בהיוודע דבר קבלת הצעת החוק של אלפונסין.

● ראול אלפונסין. חיו מהומות – אבל החוק עבר

הלילה בו נעצרו הרכבות

מחוזקים על־ידי הצלחת מאבקם של הסטודנטים, הסתכנו פועלי „המטרו" בשביתה בלתי־פופולארית והניחו מי־תרסים על מסילות הברזל ● מי שזורה רוח — קוצר סופה", אמר מנהיג סוציאליסטי על שיראק

מאת ארנון יפה, פאריס

רכבות המטרו הושבתו בצרפת. מסילות הברזל שוממות. במנהרות מוסיעים באורח נדיר כמה קרונות. שביתה פתאומית משתקת את תנועת הרכבות בשיא העונה, והיא מכבידה כפליים. מאבקים המוניים מתחוללים בין נחילי־אדם על רציפי התחנות, על הכניסה לקרון מטרו שמופיע פתאום, מלא ודחוס מאיזו תחנה.

למעלה, הרחובות סתומים בפקקי תנועה. מורכות מלאות הולכי־רגל. בעונה של הפוגת החג המסורתית, ניפצו פועלי המיגזר הציבורי טאבו ופתחו במאבק חריף נגד הממשלה הימנית. כלום אחרי מרי הסטודנטים בא תור פועלי המגזר הציבורי, קורבנות הממשלה הימנית? עדיין מוקדם להעריך אם השביתה תתפתח למרי כללי נגד שלטון הימין נוסח תנועת הסטודנטים. הנסיבות דומות. התנועה בקרב פועלי הרכבות צמחה מן הבסיס. האקלים הזוכרתי במפעלים מתואר כקודח. השביתה נתפשטה ברחבי צרפת בניגוד לציפיות. ברבות תנועת־מחאה חדשה נגד ממשלת הימין, שעדיין לא התאוששה ממרי הסטודנטים נגד מדיניותה הריאקציונרית. פועלי חברת הרכבת הלאומי „ס.נ.ס.אף." משתקים לגמרי את תנועת הרכבות בעיצומה של היציאה הגדולה לחופשת חג־המולד. שנים לא זכורה שביתה בהיקף כזה. לפי שעה, מגלה הממשלה הימנית נוקשות. כוחות משטרה שוגרו אל תחנות הרכבת לפנות משמרות של פועלים שובתים ולהסיר נחסומים מן המסילות.

שר האוצר, באלאדור, הודיע כי לא יוסיף פרוטה שחוקה לשכר הפועלים במגזר הציבורי מעבר למוזכן לשגור על כוח הממשלה. הכניעה לסטודנטים הותירה מ־ירות בימין. אך הזעם יכול לפנות נגדו. הוא התיר להנהלת החברה להציע לפועלים העלאה בשיעור של שלושה אחוזים, מה שנכלל בשמירה על כוח הקניה. אך הם סירבו. הפועלים אינם חותרים רק לשיפור שכרם אלא מעבר לכך — לתנאי עבודה אחרים, להבנה, לסמכויות הנהלה. הם אינם רוצים להיות היחידים שמצווים להדק את החגורה. השיחות הופסקו כיקרע.

עיתוני הימין מאשימים את הפועלים ב„חטיפת בני־ערובה". הפועלים, שפתחו בשביתה ספונטנית על־פי דוגמת הסטודנטים, נגד חוות־דעת של הנהלת האיגודים המקצועיים, אינם תובעים רק העלאת שכר אלא גם נטישת תוכנית הממשלה לחיסול הפריבילגיות ההיסטוריות שהשיגו כמאבקיהם ההיסטוריים. תביעה זו תוארה כפוליטית נגד מדיניות הליבראליזם הפראי לחיסול המגזר הציבורי. מגזר זה הפך לשעיר־לעזאזל. הוא נושא בעיקר את הנטל של מדיניות הריסון: למה שהם יסבלו כבוחרי השמאל? הם בלאו־הכי אינם לקוחותיה. לשם מה לדאוג להם? היא מפנקת את בוחריה. שלטון הימין מבסס את מדיניות ריסון האינפלציה על הקפאת שכר במגזר הציבורי בשעה שהוא מפנק את בוחריו. שיראק משפיע מתנות על החקלאים והמעבידים. זה טבעי. הוא דואג לבוחריו. אבל התוצאה הרסנית. ריסון השכירים נותר אמצעי אחרון לממשלה למנוע את חידוש האינפלציה. החישוב היה, כי חולשת האיגודים והטינה לשירותים הציבוריים תכפה עליהם שתיקה. החישוב נתברר. השביתה הקשה מסכנת את ההישג הכלכלי היחיד ששיראק יכול להציג במערכת הבחירות שלו לנשיאות: בלימת האינפלציה, הנאמד ב־2.5 אחוזים לשנה. למעשה, אין זה הישג שלו אלא של השלטון הסוציאליסטי. שיראק נכשל לשקם את מאזן שער החוץ ולהפחית את שיעור האבטלה.

מדיניות המתנות שלו לבוחריו מחוללת תסיסה. הפועלים מתקוממים נגד מדיניות פינוק זו לצרכי בחירות. ביום בו שיגר שיראק מכתב למנהלי החברות הציבוריות, בו הורה להקפיד על ריסון השכר לעובדים, זכו החקלאים למענק של שני מיליארד פראנק מ־שיראק והמעבידים זכו בחוק המאפשר להעביד פועלים עד 44 שעות בשבוע בלי תשלום שעות נוספות. [illegible] מפונק. העלאות השכר [illegible] בעל שיעור האינפלציה. [illegible] רפואיים הועלו ב־13 אחוז. [illegible] מאושר לעונתם. העובדים [illegible] הם הקורבנות העיקריים של [illegible] הממשלה.

חוגי הימין תובעים יד קשה נגד [illegible] שיראק הסתבך במלכודת שכרה לעצ[illegible] חוליל תסיסה סוציאלית בעוד שכל [illegible] כניעה לפועלים יוביל להתמוטטות [illegible] הריסון ולחידוש האינפלציה. [illegible] עתה לשבור את השביתה במדיניות [illegible] לשקם את סמכות ממשלתו [illegible] מתנועת הסטודנטים.

אבל כמו נגד הסטודנטים — [illegible] שיפעיל עלול להכות בו עצמו. [illegible] כשלטון, בשפל. הוא מאבד תמיכה [illegible] משבר רודף משבר. הממשלה [illegible] איבדה את הרוב שלה במשאלים. [illegible] מתרחקים משיראק. גם כאשר [illegible] אינו שווה, הוא מתקבל כמעשה [illegible] הצרפתים היוצאים לסקי נהרים [illegible] בתחנות בתוך הקור, אינם יודעים [illegible] את תלונותיהם — לממשלה או [illegible] השובתים. כמה רכבות אבדו [illegible] אחרות נעצרו לאורך המסילות. [illegible] פרצה ספונטנית ביוזמת פועלים [illegible] דווקא, תחת השפעת תנועת [illegible] שהכניעה את ממשלת הימין. [illegible] מהנהגות האיגודים המקצועיים [illegible] לפתוח בשביתה בלתי־פופולארית [illegible] כולם. כל התנאים התאחדו [illegible] התנועה הסוציאלית. הממשלה [illegible] במדיניות הקיצוץ של זכויות [illegible] התפשטות השביתה משקפת [illegible] הפועלים לשחק את הקורבן. [illegible] האשימו בכותרת ענק את הפועלים [illegible] חופשת החג".

„להפיגרו" תיאר את השביתה: [illegible] טגות". עורכו שוב האשים את הסוציאל[illegible] בחתרנות, אלא שיותר אין [illegible] סוציאליסטית. שלטון הימין מופיע [illegible] עצמו. ניהול השלטון בשירות [illegible] פרטיים יוצר מתיחות ותסיסה. [illegible] נעצרו הרכבות, כינסה הממשלה [illegible] האסיפה הלאומית כדי להעביר חוק [illegible] חופש למעסיקים להעביד פועלים [illegible] שעות בשבוע ללא תשלום שעות [illegible] ראש הממשלה, שיראק, קרא תיגר על [illegible] מיטראן שסירב לחתום על צו [illegible] סמכות המעבידים. הוא כעס על [illegible] הסוציאליסטי האשימו בחתירה נגד [illegible] הלאומית בשירות מעמדות [illegible] שיראק נחפז לחוקק חוק עבודה [illegible] להוכיח לבוחריו שניצחון הסטודנטים [illegible] הפכו לחדל־אונים. אבל להיטות [illegible] משכבת את המתיחות. „להיפך. [illegible] אווירת התנגשויות. התגובה [illegible] גרוזיות השיטתיות באותו לילה [illegible] רסים על מסילות־הברזל. מנהיג [illegible] אמר כי „מי שזורה רוח — קוצר [illegible]

● נחילי אדם במטרו – וגם ברחובות. שיראק מפעיל „יד קשה"

קדחת דולצ'ה ויטה

איטליה 86' הצליחה לכבוש את האינפלציה ולצבור בקלות רווחים נאים בבורסה. ומה שבא בקלות — מוזרם בקלות, עם הינתן האות של החגיגה הגדולה. צריך רק להיזכר בעובדה שעד 1943 כמעט לא הכירו בארץ הים־תיכונית את חג המולד

מאת אהרון ניר, רומא

„אופרה איטליה" — „איטליה המסכנה", הקבצנית — שהצטיירה בעיני רבים מקריאת „הלב" של דה־אמיציס, „פונטאמארה" של סילונה, „מן שולחן של אקסל מונטה ומהסרטים הניאו־ריאליסטיים הפוסט־מלחמתיים מסוג של „גונבי האופניים", „שו־שיין" (מצחצחי הנעליים), „גם במילאנו" ועוד רבים כמותם, איטליה העניה, הפושטת יד לנדבות — אינה קיימת עוד.

לקראת חגי סוף 1986 (חג המולד, ליל סילווסטר והשנה החדשה) מצטיירת בפנינו איטליה של מותרות (הארץ „המותרותית" ביותר באירופה) קודחת מקניות, עורכת טקסים בבתי־המלון היקרים של אתרי הסקי המהוללים, בשווייץ ובאוסטריה, צרה על מטוסים היקרים, בהם עולה בהם חולצת נער 250,000 לירטות (250 שקל), עניבה 150 שקל, סוודר „ז'אקארד" עד חצי מיליון לירטות, זוג נעליים לגברת — גם כן חצי מיליון וכפליים מהסכום ההוא עולה זוג מגפיים מלבד צבעוני.

„חגי איטליה" — אומרים סוכני התיירות עשרות מזוודות כדי לבלות את חגי סוף השנה בארצות רחוקות ואקזוטיות. כעת, במחצית הדצמבר, כבר אי־אפשר למצוא מקום פנוי במטוסים היוצאים לאיים הקאריביים ולימות זוהים, למצרים ולאפריקה של ה„ספארי". לאיים סיישל ומאוריציוס נזכרים בשיחותיהן של הכתבניות ונערות ה„כל־בו" כאילו מדובר זה בחצר האחורית של ביתן. כרזה בחלון הראווה של סוכנות נסיעות ברחוב סואן של רובע עממי קוראת: „9 ימים במסתרי פולינזיה — 1,700,000 לירטות, כולל הכל". דיירי הרובע העממי הסואן בקדחת של ערב־חג כבר מימנו את כל המקומות במטוסים. „באת מאוחר" — אמר לי הסוכן בחיוך קורן מעסקים טובים, כשהוא מוקף ערימות של הזמנות פירסום על כל רזי תבל. בקיצור: אווירת „הכל אזל" באיטליה שיכורת המסעות. ומי שנשאר בבית ואינו יוצא לסיישל, למאוריציוס, לקאריביים, או לקליפורניה, עוקב אחר הודעות החזאים כדי לדעת האם יירד די שלג כדי לבלות את חופשת החגים בסאן־מוריץ, עם המגלשים החדשים, במגפי לבד מיוחדים ובבגדי סקי צבעוניים. עשרות־אלפי משפחות איטלקיות רוכשות כעת בהון תועפות ציוד גלישה. מי שנשאר באיטליה ואינו יוצא לקורטינה או לסאן־מוריץ, לבלות שם את עונת החגים, הוא „אוט", מחוץ לתחום של חברת הצרכנות הגדולה.

לאיטליה נמאס לפעמים להיות מפורסמת, זה הזמן להפגין יד רחבה, לפזר על ימין ועל שמאל, לנקר עיניים. „זה יהיה נאטאלה" (חג־המולד האיטלקי) של „עשירים" — קובעים הסוחרים, החנוונים, המומחים לאופנה ול„מארקטינג". מבחינה פסיכולוגית, מדובר במעין תגובה לצנע הידוע של שנת 1985. „נאטאלה" של רווחה 1986 מול „נאטאלה של צנע" לפני שנה. המניעים למעבר מצנע לצרכנות גדולים: האטת האינפלציה, הפיחות השנתי הרשמי של ערך הלירה האיטלקית, נמוך כעת מ־5% אחוזים והכנסות הבורסה בשנת 1986 צברו אזרחים לא מעטים במדינה רווחים משגעים של קרוב ל־70 אחוז בממוצע. שפע הכסף שנצבר בקלות, זורם בקלות לחנויות המוארות באורה צבעונית מיוחדת, המושכת את עין הקונים שאינם עומדים כלל על מחיר המוצרים שהם קונים. להיפך, אשה שהיא „אין" גאה על המחיר הגבוה שהיא משלמת תמורת המותרות שהיא קונה. המוני העם הם שותפים מלאים לפסיכוזה ההיא של קניות. יש להביא בחשבון, שלקראת החגים מקבל כל עובד ופקיד לקראת החגים את ה„טרדיצ'זימה" — המשכורת ה־13 המגיעה לו על־פי החוק, חישבו ומצאו, שלא פחות מ־16 אלף מיליארד לירטות (כ־16 מיליארד ש"ח) הוא ה„טרדיצ'זימה" של השכירים בלבד. בלי להביא בחשבון את העצמאיים.

הזרם העצום ההוא של כסף נוסף, הופך כולו לסחרור של קניות והוצאות לקראת החגים. חנויות המותרות של מוצרי עור אלגנטיים, של כלי חרסינה, של תכשיטי זהב, כסף ויהלומים, של פרוות ושל חפצי חן נתונות במצור של הממתינים בתור.

„רווחה" — זו הסיסמה לא רק של מעמד העשירים ושל המעמד הבינוני, אלא גם של המעמד החדש של הטכנוקרטים למיניהם, של אנשי השירותים, של לובשי החלוקים הלבנים במעבדות האלקטרוניות. מעמד חדש, העובר בגודלו המספרי את הפרולטריון הקלאסי של אנגלס־מרקס־לנין.

ברומטר המלמד מצב הרווחה וההוצאות, ב„נאטאלה" הן המתנות שהיצרנים למיניהם החלו לחלק מחדש לעובדיהם אחרי כמה שנים של הפסקה. השנה החליטו המפעלים להיות נדיבים ביחוד לעובדיהם: מתנות ממש. לא סתם „פאנטונה" (עוגה אופיינית לחג המולד) ובקבוק שמפניה מוזף בשקיק פלסטיק, אלא מיני־מחשבים, קלטות וידאו, מצלמות, שעונים, צלחות כסף, ספרי אמנות יקרים. אפילו השבועונים המצוירים מעתירים על מנוייהם מתנות מכל המינים לקראת חגי סוף השנה.

כמובן, קונים גם מתנות שגעוניות שבין בעלים לנשותיהם הצעירות ושל מאהבים לאהובותיהם: מחרוזות פנינים, שרשרות זהב קילומטריות, קופסאות כסף. הנשים נותנות לבעליהן (מקצוענים ויושבי אוניברסיטאות) במתנה חפצים עם חתימותיהם של מעצבים מפורסמים, או בקבוקים ענקיים (של 5 ליטרים כל אחד) של יינות יקרים או — וזו האופנה האחרונה — מוצרי טיפוח לגבר, לא סתם משחות באנאליות לאחר הגילוח או סתם מי קולון, אלא מנורות לשיזוף מלאכותי בבית, אופניים יקרים לתרגילי־בית, פנקסים, קופסאות מכל המינים, עם מעטה עור בכל צבעי הקשת ועם חישוקים של מתכת יקרה, לפעמים כוהב ממש.

הוצאת ספרים אנונימית השקיעה 350 מיליון לירטות (350 אלף ש"ח) בפירסום מוצר „חתום" בידי גרמנה קונסולארו, מעצבת ידועה בצפון־איטליה. „החתימה" שווה יותר, הרבה יותר מן החפץ שהאיטלקי קונה. אשה איטלקיה מוכנה לשלם פי־שלושה על סוודר אם מתנוססת עליו חתימת ידו של פוצי, פי־ארבעה בעד זוג נעליים של „פראגאמו" והון תועפות ללא פרופורציה כלשהיא אם הארנק נושא את השם „גוצ'י". (אגב, זקן משפחת גוצ'י, שמוצאה מפירנצה וחנויות יש לה בכל בירות תבל... נידון לא מזמן ע"י בית־משפט אמריקני לשנת מאסר על עבירות בנקאיות...). אם אתה „נובו רייש" הנדחק במרפקיו לתוך חוגי המנהלים, עליך ללבוש מקטורן „חתום" על־ידי ארמאני ולשלם את המחיר במצלצלים רבים... כל החולשות האלו אופייניות מאוד לגבר ולאשה האיטלקיים, שהם ראוותניים יותר מהצרפתים, מהבריטים, מהגרמנים ומהשווייצים וגם מהישראלים — מתבלטות דווקא בקדחת הקניות לקראת עץ חג המולד, לקראת ה„אלברו די נאטאלה". שאגב היה כמעט בלתי־מוכר באיטליה, ארץ ים־תיכונית טיפוסית, ארץ ללא אשוחים, בטרם יובאה האופנה האנגלו־סקסית הזו על־ידי חיילי בעלות־הברית שפלשו ב־1943...

סנטה־קלאוס – שק מתנות על הגב. וטבלת הוצאות מקדימה

מנת יתר של אמנות

בלכתך ברחובות איטליה כתייר נפעם קח איתך את הפסיכיאטר —האזהרה הזו אולי קצת מוגזמת. אך אם אתה נתקף סחרחורת ומבוכה גדולה, ייתכן שגם אתה מנפגעי „תסמונת סטנדאל"

ידידה טובה יש לי בפירנצה: פרופ' מאגריני, פסיכיאטרית ידועה באיטליה, העומדת בראש המחלקה הפסיכיאטרית של אחד מבתי־החולים העתיקים והגדולים בעיר. אנחנו (רעייתי ואני) נפגשים איתה ועם בעלה תכופות במסעדה חינונית קטנה בסימטה, שהיתה פעם ברובע היהודי, „סימטת הנשים היפות", מסעדה שנותרה לפליטה במדבר הפיצריות ומסעדות השירות העצמי וה„אוכל המהיר".

אנו משוחחים עם הפרופסורית גראציילה מאגריני, כמובן, על כוס „קיאנטי". קערת ספאגטי ומנת „ביסקטה אלה פיורנטינה". והנושא של שיחתנו הוא ההיבטים המיוחדים של טיפולה הפסיכיאטרי, שהוא רובו ככולו טיפול סוציאלי־פסיכולוגי ולא־דווקא טיפול „קלאסי" של זריקות ותרופות.

ב„שיבתנו" האחרונה סיפרה לנו ידידתנו על תופעה מיוחדת־במינה שהפסיכיאטרים קוראים לה „תיסמונת סטנדאל", על שמו של הסופר הצרפתי הגדול בן המאה ה־19. במה מדובר? אכן, „תיסמונת סטנדאל" היא הפרעה נפשית הפוגעת בתיירים שאינם מסוגלים לעכל את שפע הרשמים הנקרים בדרכם, והיא מאלצת אותם להיזקק לרופא־פסיכיאטר.

אינני מאמין למשמע אוזניי. ואריבת־פניי כולה השתוממות. גראציילה, כנראה ציפתה להשתוממות זו ויורדת. אפוא, לרמה עממית יותר של הסבר: „פשוטי־עם כמוך — היא אומרת לי בחיוך ידידותי — חושבים כי הכור־עיכול נובע רק מאכילת־יתר של מעדנים למיניהם. אך נסה־נא, לרגע, לתאר לעצמך תייר מקנטאקי, מטורונטו, מאוקלנד, מטוקיו או מתל־אביב, המגיע לפירנצה במסגרת טיול מאורגן, וחברת־התיירות שלו מקציבה לו לסיור חטוף בעירנו של דאנטה יום אחד או אולי יומיים. בדהירתו המבוהלת על־פני הפיאצות והסימטאות של העיר עליו ללגום קולה ולבלוע פיצה בתיפזון באחת ה„פיצריות" הרבות, וגם לראות אי־אלו תמונות של רפאל ושל בוטיצ'לי ב„אופיצי", „לזרוק מבט" על הפרסקות הצבעוניות המכסות את הקירות והתקרות ב„פאלאצו וקיו", לעמוד חמש דקות בלב פועם לפני הזר השיש, אשר בו נחצב „דוד" של מיכלאנג'לו, להרהר רגע קט ליד קברו ומצבתו של אותו מיכלאנג'לו, להתפעם מ„היסטוריה" של ישו של צ'ימאבואה (אשר שופץ לאחר שכמעט נהרס בשטפון לפני 20 שנה בדיוק), לעמוד המום לפני הכיפה העצומה של ברונלסקי וכו' וכו'.

אכן, רק תושבי פירנצה הורגלו לכל המראות הללו. אך כאשר מדובר בזרים, בתיירים, ובמיוחד בתיירות־נשים בגיל 30־50, נשים בעלות השכלה ורגישות לעניינים שברוח, העורכות ביקור חטוף בפירנצה, יש ונוצרת בהם (בהן) הרגשה של סחרחורת, של בחילה, והן מאבדות לפרקים אפילו את חוש האוריינטאציה ולפרקים אף את תחושת הזהות האישית שלהן עד כדי היזקקות לרופא.

תיירות נכנסות למצב של מבוכה נוכח „מנת־יתר" זו של תרבות. ידידתי הפסיכיאטרית קובעת, כי מדי שנה נזקקות כ־15 — 20 תיירות לטיפול במחלקה הפסיכיאטרית שלה בלבד, כתוצאה מ„מנת־יתר" זו. באחרונה חוקר מדע הרפואה את התופעה הזאת וכבר קיימת ספרות מדעית על „תיסמונת סטנדאל".

סטנדאל עצמו נרפא... על־ידי שירה

ומדוע דווקא „תיסמונת סטנדאל"? מפני שהסופר הצרפתי נפגע מסחרחורת ומבוכה נפשית והוא סיפר עליהן ביומן המסע שלו על־פני איטליה, אשר יצא לאור בשנת 1817 בשם „רומא, נאפולי, פירנצה (מסע באיטליה ממילאנו לרג'יו קאלאבריה)". ביומן־מסע זה מספר סטנדאל על הסחרחורת שתקפתו לאחר צאתו מכנסיית „סאנטה קרוצ'ה" בכיכר באותו שם, המוקפת מארבע צדדיה „בוטגות" עתיקות של בעלי מלאכה. הסופר הצרפתי לא הלך, כמובן, אל המחלקה הפסיכיאטרית הזו של בית־החולים, שלא היתה קיימת בימים ההם, אלא בחר בתראפיה אחרת.

הוא מספר ביומנו כי השתחרר מן המבוכה והסחרחורות שלו על־ידי קריאת החרוזים הפאתטיים והכירגיים של המשורר האיטלקי אוגו פוסקולו על ההוד המסחרר של אותה כנסיה לאחר שראה את „מצבתו של מי שהקים אולימפוס חדש לבני השמים ברומא" (הכוונה למיכלאנג'לו שצייר את הפרסקות בקאפלה הסיסטינית) ואת „המצבה של מי שראה עולמות רבים מסובבים בחלל" (גליליאו גאליליי, שגם מצבתו מצויה באותה כנסיה, „סאנטה קרוצ'ה", שהיא מעין „פנתיאון" לכל גאוני הרנסאנס וגם של תקופות מאוחרות יותר).

„תיסמונת סטנדאל", שבמשך שנים אחדות יוחדה לפירנצה בלבד, חצתה עתה את גבולות איטליה. יוונים ושבועונים גרמניים וצרפתיים שלחו לפירנצה צוותי כתבים, כדי שיראיינו על התופעה הזאת את פרופ' מגריני וישמעו מפיה פרטים על ה„מקרים" שבאו לריפאה שלה כחולי „תסמונת סטנדאל". השבועון הצרפתי „אקטואל" הקדיש בגליון נובמבר כתבה ארוכה לנושא וזה תחת הכותרת „פירנצה נבוכה ממנת־יתר של אמנות". הכתבה פותחת בסיפור של תיירת בגוף ראשון: „איני מבינה מה קרה לי. הייתי למעלה והכול התחיל להסתחרר".

הסחרחורת תקפה אותה לאחר שטיפסה כמאתיים מדרגות ובסוף הגיעה לפיסגת ה„קופולונה" (הכיפה) של ברונלסקי וראתה מסביבה יער של מגדלים וכיפות של כנסיות אחרות, שפע גגות אדומים, חומות, חצרות של מינזרים עתיקים. בקיצור — קיבלה „מנת־יתר" של אמנות פירנטינית ולקתה בתיסמונת סטנדאל...

א. ניר

אין עלייה בלי תודעה

(המשך מעמוד 6)

הסימפוזיון הראשון לחקר התרבות היהודית, ההיסטוריה והשפה העברית במוסקבה, ב־1976, שיקפה הבשלת תהליך שהתווה בקרב פעילי העליה בימים ההם. שרידי תרבות יידיש שעדיין נשארו בבריה"מ הלכו ונעלמו עם הגברת הדיכוי נגד האינטליגנציה היהודית, שהגיע לשיאו במשפט הרופאים בימי סטלין והתגייסותה של ה„יבסקציה" נגד הציונות והשפה העברית.

לא ייפלא כי העליה היתה דחף ראשון לכל הקבוצות והזרמים שהופיעו ועלו בזירה כללית של יהדות רוסיה. כבכל תנועה עממית, יש תמיד נחשונים — חלוצים שהתייצבו בראש תנועת התחייה היהודית בברית־המועצות. הנועזים שבהם התייצבו בגלוי בפני שלטונות ברית־המועצות בתביעה חד־משמעית לאפשר עליה לישראל ולאחר־מכן לאפשר „תחיית התרבות היהודית באורח לגאלי וחופשי בהתאם לחוקה הסובייטית".

עם הנחשונים והנועזים נמנו יוסף ביגון (אסיר ציון), פרופסור בנימין פיין, אריה וולווסקי (בכלא) ולדימיר לזרוס (כיום בישראל), פרופסור אזבל (כיום באוניברסיטת ת"א), ד"ר בראולובסקי (אסיר ציון) לזר לובינסקי (אסיר ציון לשעבר, כיום בישראל), נתן שצ'רנסקי, יבגני ליברמן (מסורב עליה 15 שנה) ואחרים.

בגלוי ובגאווה לאומית

הקבוצה היוזמת של הסימפוזיון הראשון החליטה, כאמור, להופיע בגלוי ובגאווה לאומית. הם הזמינו את נציגי השלטון הסובייטי, שר החינוך, עיתונאים סובייטים להשתתף בסימפוזיון הבינלאומי הראשון במוסקבה בצד נציגי יהודי התפוצות וישראל שהוזמנו להשתתף בסימפוזיון. נעשו כל ההכנות: 80 מרצים, מהם 40 מארה"ב, אירופה וישראל, ביניהם פרופ' אפרים אורבך, גרשום שלום, אלי ויזל ואחרים שהגישו עבודות וחומר לעיון לסימפוזיון, שנועד להתקיים במוסקבה, ב־21־22 בדצמבר 1976.

מתוך הנחה „בלי תודעה ליהדות אין עליה", כדברי פרופסור בנימין פיין, החלה הקבוצה היוזמת להפיץ חומר במגמה לקרב את יהדות התפוצות לישראל — „על בעיות התרבות היהודית בבריה"מ כעניין קיומי עם השלכות לעליה לישראל".

כחומר הכנה לסימפוזיון נערך סקר שהוקדש ל„יחס יהודי בריה"מ לתרבותם". מן הסקר, שהקיף דגם מייצג של כ־2000 יהודים באזורים שונים של בריה"מ, התברר בצורה חד־משמעית, שלמרות התבוללות שפשתה ברוסיה האירופית גילו המשיבים התעניינות רבה לכל מה שקשור לתרבות היהודית. 95% מן המשיבים ענו בחיוב: „נרכוש ברצון ספר היסטוריה של העם היהודי אם יופץ בחנויות הספרים בבריה"מ". רובם מעדיפים לשלוח את ילדיהם לבתי־הספר בשפה הרוסית עם שיעורים להיסטוריה, תרבות והשפה העברית, במתכונת בתי־הספר מסוג זה הקיימים בארה"ב. בדיעבד אפשר לומר: זו היתה התחלה שהניעה את פעילי העליה בבריה"מ. כדברי פרופ' פיין).

סגן השר נבוך

השלטונות הסובייטיים לא התערבו — עד לנובמבר 1976. אמנם, היו מעקב צמוד וחיפושים בבתי הפעילים חודש לפני פתיחת הסימפוזיון. חברי הוועד היוזם הוזמנו לפגישה עם סגן שר התרבות הסובייטי ולדימיר פופוב. זו היתה הפתעה — לראשונה פגישה רשמית ברמה זו. סגן השר הטעים, כי קיבל אישית את ההזמנה להשתתף בסימפוזיון בציינו כי לא ישתתף. „זו פרובוקציה וכך לא מתנהגים". לאחר־מכן ניסה להסביר, כי „יכולים ללמוד יידיש כבירוביג'אן". פרופ' פיין הגיש לו, במעמד זה, מסמך בו נאמר: „בית־הספר האחרון ליידיש נסגר ב־1948".

סגן השר הופתע ונקלע למבוכה. פרופ' פיין הוסיף: „אתה היסטוריון וידוע לך שעם לא יכול להתקיים בלי גישה להיסטוריה שלו". בלית ברירה הסכים סגן השר, שאין אף ספר להיסטוריה יהודית, יתירה מזו, בספרי ההיסטוריה הכללית בבריה"מ אין זכר להיסטוריה היהודית...

ביום קיום הסימפוזיון הוסכם להתכנס ליד בית־הכנסת הגדול במוסקבה בשעה 10 בבוקר. פרופ' פיין עם רעייתו נעצרו בדרך לשם, כך קרה לכל שאר המרצים והמשתתפים שנעצרו ליד בית־הכנסת או בדרכם מערים שונות למוסקבה. פרופ' אנדריי סאחרוב ונתן שצ'רנסקי, שלא היו בין המרצים, הגיעו לבית־הכנסת ולא נעצרו... הם, יחד עם המרצים שלא ידעו עליהם (ועל כן לא נעצרו) התאספו בדירה פרטית וקיימו סימפוזיון זוטא במשך שלוש שעות. בביקורו בישראל סיפר אלי ויזל, כי לא נתנו לו ויזה בנימוק כי „אין מקום במלונות".

(רשימה ראשונה)

מדליות ומטבעות | מאת יהושע מרקוס

חנוכיה מאלג'יר

לקראת חנוכה תשמ"ז הנפיק בנק ישראל מטבע, המציג חנוכיה מאלג'יר מן המאה הי"ט (מאוסף מוזיאון ישראל). את המטבע עיצב יעקב אגידי, דגמי הגבס וההטבעה נעשו במטבעה של שטוטגארט (גרמניה המערבית).

שלא כמו המדאליות, המונפקות ע"י החברה הממשלתית למדאליות ולמטבעות, המטבעות מונפקים ע"י בנק ישראל והם מהווים הילך חוקי. ההפצה הבלעדית של מטבעות אלו היא בידי החברה הממשלתית למדאליות ולמטבעות.

צד הנושא של המטבע מראה, כאמור, מנורת חנוכה מאלג'יר. צד הערך מראה את סמל המדינה, המילה "ישראל" בעברית, בלאטינית ובערבית; שנת ההטבעה: התשמ"ז - 1986. הערך הנקוב של המטבע הקשוט 2 שקלים חדשים וסימן טביעה "מ"; על המטבע הרגיל "1 שקל חדש" וסימן טביעה מגן-דוד.

המטבע הונפק בכסף קשוט, בכמות מוגבלת של 11,000 יחידות במחיר של 24 ש"ח, ובכסף רגיל 11,500 יחידות, במחיר של 24 ש"ח למטבע.

מנויי החברה הממשלתית למדאליות ולמטבעות יוכלו להשיג את המטבע בחנויות החברה ברחוב אחד העם 5 בירושלים וברחוב מנדלי 3 בת"א, או באמצעות טפסי ההזמנה שנשלחו לבתיהם. שיטת המכירה למנויים הוא "כל הקודם זוכה". תאריך אחרון לתשלום הוא 16.1.87.

בדברי ההסבר על החנוכיה מאלג'יר נאמר: "בפיתוחיה העדינים של החנוכיה ניתן לראות קווים מזרחיים ומערביים, שילוב מעניין המאפיין את הקהילה היהודית האלג'ירית. למרות התנכלות הסביבה העוינת, יהדות אלג'יר הצמיחה מתוכה דורות של תלמידי חכמים מקובלים והוגי דעות, בלשנים ומשוררים. מסורת מפוארת זאת נמשכה גם בארץ, עם עלייתם של חלק מבני הקהילה לישראל."

פסקודין | מאת א. אבישר

גימלאות אינן הכנסה

הקיבוצים גבים, געתון ויבנה וכן התקם, הקיבוץ-הארצי, הקיבוץ-הדתי וברית-התנועה-הקיבוצית עתרו בצוותא לבית-המשפט הגבוה לצדק, נגד שר העבודה והרווחה.

שר העבודה והרווחה פירסם, ב-21 בנובמבר 1985, תקנות הקרויות "תקנות הביטוח הלאומי (גביית דמי ביטוח) (תיקון מס. 4), תשמ"ו — 1985." תקנות אלו באו להחליף את תקנה 5"ב. לתקנות הביטוח הלאומי (גביית דמי ביטוח) תשי"ד-1954, שעניינה הוא הערכת הכנסתו של חבר קיבוץ לצורך תשלום דמי ביטוח. החידוש העיקרי מצוי בתקנת משנה (ד), שזו לשונה:

"בוכה פקיד גבייה כי רכיב המשמש לחישוב הכנסתו של חבר קיבוץ לפי תקנה זו, כולו או חלקו, לרבות הגימלאות שהמוסד משלם לקיבוץ (וההדגשה שלי — א.א.) לפי סעיף 136ב. לחוק, אינו כלול בשומה או במאזן לשנה פלונית, יקבע פקיד גבייה את שוויו של מרכיב זה, והוראות תקנת משנה (ג) ו-(ג) יחולו, כאילו הסכום שקבע פקיד הגבייה נקבע בשומה או במאזן, לפי העניין".

עיקר העתירה מופנה כנגד המלים "לרבות גימלאות שהמוסד משלם לקיבוץ לפי סעיף 136 ב. לחוק".

סעיף 136 ב. האמור קובע:

"היה הזכאי לגימלה, או האדם שבעדו היא משתלמת, חבר קיבוץ או חבר מושב שיתופי, תשולם הגימלה, לפי בקשתו, לידי מזכירות הקיבוץ או המושב השיתופי, לפי העניין".

הווה אומר — מס על גימלאות הביטוח הלאומי. תשלום דמי ביטוח על הכנסה הכוללת את הגמלאות שמשלם הביטוח הלאומי לחברי קיבוצים ומושבים שיתופיים. כן מתרעמים העותרים על תקנה 2 לתקנות החדשות, הקובעת כי "תחולתן של תקנות אלה לגבי שנת הכספים 1985 ואילך".

למעשה, שלוש טענות לעותרים:

● ההוראה שבמחלוקת (תקנת משנה (ד)) היא חסרת תוקף משפטי ומהווה חריגה מסמכויות חקיקת המשנה שניתנו לשר העבודה והרווחה, באשר היא נוגדת הוראה מפורשת של החוק עצמו, הוראת סעיף 168 (א).

● ההוראה שבמחלוקת פסולה מעיקרה בהיותה בלתי-סבירה. חוסר הסבירות, הוא בכך שהיא גורמת לאפלייה בין המבוטחים שהינם חברי קיבוצים ומושבים שיתופיים לבין שאר המבוטחים. הראשונים חייבים בתשלום דמי ביטוח על הגימלאות בעוד האחרונים פטורים מכך.

● לתקנות ניתן תוקף רטרואקטיבי, בכך חרג שר העבודה והרווחה מסמכותו.

המפתח לחישוב דמי הביטוח של מבוטחי המוסד לביטוח לאומי הוא אחוז מסויים מההכנסה של המבוטח — הכנסה חודשית לגבי שכירים והכנסה שנתית לגבי עצמאיים. אין מפתח זה ישים לגבי מבוטחים חברי קיבוץ, בגלל האופי המיוחד של היחסים בין קיבוץ לבין חבריו. הקיבוץ אינו משלם שכר כמעביד, והחבר אינו מקבל שכר כעובד, שכר שיכול היה לשמש מפתח לעניין חישוב דמי הביטוח. כדי לפתור בעייה זו, נקבע בסעיף 163 (א) (1) לחוק הביטוח הלאומי, כי "אם הוא חבר אגודה שיתופית העובד במפעל האגודה, תוערך הכנסתו בהתאם להוראות השר בתקנות".

ואכן התקין שר העבודה והרווחה תקנות אלו (תקנה 5ב) בתקנות נקבע מפתח מיוחד לחישוב הכנסים שלפיו ישולמו דמי הביטוח, כך שהכנסתו של חבר קיבוץ, לצורך חישוב דמי הביטוח, היא צירופם של שלושה רכיבים:

א. שוויה של "אספקת המחייה" ושאר הצאות שנותן הקיבוץ לחבריו, מחולקת במספר כלל חברי הקיבוץ;

ב. סכום, שהיה המעביד מנכה מהכנסת העובד לזכות קופת גמל, אילו היה חבר הקיבוץ עובד אצל מעביד;

ג. סכום, שהיה המעביד מנכה מהכנסת העובד לפי דיני מס הכנסה, אילו היה חבר הקיבוץ עובד אצל מעביד.

המחלוקת היא בשאלת הגימלאות השונות שהקיבוצים מקבלים מהמוסד לביטוח לאומי עבור חבריהם, כגון קיצבאות ילדים, זיקנה, שאירים ונכות כללית.

השקפת המוסד היא, שיש לראות בגימלאות אלה חלק מהכנסתו של חבר קיבוץ, שעל-פיה מחשבים את דמי הביטוח. השקפת העותרים היא, שהמדובר הוא בהוצאות מחייה המסומנות מתקבולי הגימלאות שמשלם המוסד, ולפיכך אין הן חלק ממה שהקיבוץ נותן לחבריו כ"אספקת מחייה".

למחלוקת זו יש היסטוריה. שני הצדדים הסכימו, ב-1 באפריל 1981, להקים ועדה משותפת לדון בנושא כולו, לרבות השאלה הבסיסית, אם חבר קיבוץ ימשיך להיחשב כשכיר או שמא יש לשנות את מעמדו לזה של עצמאי. כפתרון זמני (ולמשך שנתיים) הוסכם כי הקיבוצים ינכו את הגימלאות מ"הוצאות המחייה". הוועדה האמורה, לא סיימה את מלאכתה ולא הגישה המלצות עד עצם היום הזה.

התפתחות הבאה, כאותה מחלוקת, היתה התקנתן של התקנות שעליהן נסבה העתירה.

נציגו של שר העבודה והרווחה גורס, כי אין סתירה בין התקנות לבין הוראת חוק הביטוח הלאומי, הקובע כי לצורך חישוב דמי הביטוח אין רואים גימלה כהכנסה. וכל כך על שום מה? כיוון שלדעתו, במקרה של חברי קיבוץ, לא הכנסה היא המפתח לחישוב דמי הביטוח, אלא הוצאה אותה "אספקת מחייה" שמוציא הקיבוץ על כל אחד מחבריו. לגבי הוצאה לא נאמר בשום חיקוק, שגימלאות אינן יכולות לשמש רכיב מרכיביה. לפיכך, אין ההוראה שבמחלוקת עומדת בניגוד לחוק כלשהו.

השופט מלץ אינו מקבל טענה זו. לפי חוק הביטוח הלאומי, קיבל שר העבודה והרווחה סמכות לקבוע דרכים לחישוב הכנסתו של חבר קיבוץ, לצורך קביעת דמי הביטוח. העובדה, שהשר ראה לנכון לקבוע, כי הוצאה מסויימת תהיה אחד מהרכיבים לחישוב, אינה משנה את עובדת היסוד, שהמנדאט, שניתן לשר, הוא להעריך את הכנסתו של העובד.

בסיכום, קובע השופט מלץ, וסמכו ידיהם על קביעתו השופטים ברק ולוין, כי בהוראה שבמחלוקת, חרג שר העבודה והרווחה מסמכותו.

מחפשים את המשותף

איך מקיימים במועצה מקומית קואליציה מפ"ם-אגודת-ישראל

איך אוכלים ונשארים בחיים בקואליציה שכזאת: אגודת-ישראל-מפ"ם: מה הן בעיותיו של יישוב שהיה בשנות ה-50 מעברה גדולה ועתה מונה 18 אלף נפש, מרביתם יוצאי מרוקו ועיראק ומעט אשכנזים: הקואליציה ביישוב זה — דגם או יוצא דופן: על אלה ועוד נסב הכנס המוניציפאלי לאיזור הצפון, שהתקיים במתנ"ס שבטירת-הכרמל.

חתני הכנס והמארחים היו ראש המועצה המקומית, איש אגודת ישראל ראובן וינר, וסגן ראש המועצה איש מפ"ם משה יונה; מזכיר מועצת הפועלים חיים סררו — מזכיר של מועצת משנה למועצת פועלי חיפה; מועצה ללא שיניים וללא סמכות. האורחים: חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, וולדי מורג, מזכיר מחלקת הארגון שליד המרכז.

הכנס בטירת-הכרמל היה אחד בסידרה של מפגשים עם נציגי מפ"ם ברשויות המקומיות ועם הוועדות המוניציפאליות בסניפי המפלגה. עליהם החליטה לאחרונה מזכירות המחלקה המוניציפאלית בריכוזו של יוסי מרציאנו. מטרת הכנסים לשמוע וללמוד את הבעיות המיוחדות בכל יישוב ויישוב וליצור מעורבות של נציגי הסניף ופעיליו בחיים הקהילתיים בשכונות.

במאוחר. אך סוף סוף המפלגה מודעת שהדרך להשפעה על הציבור הישראלי, שהוא ברובו ציבור עמלנו וקשה-יום, עובר דרך הרשות המקומית ושכונותיה, בה מתמקדות כל הבעיות החברתיות, הכלכליות והמשקיות, כגון תעסוקה, דיור, בריאות, תרבות וחינוך, שרותי-רווחה, מיסוי וכו'. ומכאן אותה חשיבות מרובה שהמפלגה מייחסת למפגשים בלתי-אמצעיים עם הפעילים בשטח.

אמר חנן ארז באותו מפגש: על-מנת להחזיר את תנועת העבודה למסילתה, חייבים לבנות את מפ"ם מחדש, אולם לא די לבנותה ברמה הלאומית, אם זה לא יקבל תרגום מעשי ברמה המוניציפאלית!

המארחים מספרים סיפור הצלחה, של יישוב ששיקם את עצמו ועומד על רגליו הוא. על אמנות הבלתי-אפשרי שבקיום קואליציה בין שני גופים פוליטיים קוטביים. ראובן וינר ומשה יונה מציינים זאת כהישג וכדגם. ברמה הלאומית, של רצון לפעול לטובת המקום ואנשיו, תוך התחשבות הדדית מירבית של שני השותפים.

בפגישה מוקדמת עם משה יונה המפ"מניק הוא ציין, שראש המועצה האגודאי ממשיך לשמור על הסטאטוס-קוו בטירת-הכרמל: יש כאן תחבורה ציבורית בשבת; יש משחקי כדורגל בשבת, בתי-קפה פתוחים ועוד. המועצה חתומה על שני עיתונים: על-"המשמר" והמודיע; יש תמיכה כספית מאסיבית לאגודת "הפועל". ועוד. הוא עצמו, משה יונה, השולט על תיקי המחלקה הטכנית, ביוב, מים, תברואה, גבייה ועוד. מכבד את צורכי הציבור הדתי ורגישויותיו. אומר ראש המועצה, ראובן וינר: אנו כאן יכולים לשמש דוגמה להכנה. במקום לחפש את המפריד — וזה קל יותר — אנו מחפשים את המשותף והולכים יחד במה שניתן ללכת יחד. שלוש שנים שאנו בקואליציה עם משה יונה ואני נותן בו אימון מלא. כמה שניתן ללכת יחד. בתשובה לשאלה כיצד הוא מיישב את העלאת המסים באלף אחוזים, כאשר מפ"ם מתנגדת להעלות את המיסים העירוניים מעבר לעליית המדד, עונה משה יונה: במשך עשר שנים לא שילמו כאן מיסים בכלל. החלטנו לחייב בתשלומים גבוהים את בעלי היכולת ולפטור, חלקית או במלואו, מתשלום מסים משפחות מרובות ילדים — לפי קריטריונים מסויימים (בטירה משפחות רבות מטופלות בילדים רבים) וכך הצלחנו לשקם את עצמנו.

מטבע הדברים, שקואליציה מפ"ם-אגודה-מפד"ל, כנגד אופוזיציה של הליכוד והעבודה, תעורר מחשבות.

עצם העובדה שמוסדות המפלגה המרכזיים נתנו את ידם — לא בלב קל — למהלכים כאלה בטירת-הכרמל ובעוד מספר מקומות, מצביע שבמישור המקומי, שלא כבמישור הלאומי, אחד העקרונות שבנוה אותנו לעשות מה שטוב למפ"ם, כי כאשר המצב מחייב הליכה עצמאית לבחירות ברשויות המקומיות, אין לפסול מראש שותפים שבתנאים רגילים לא היה הולך עימם. כמובן, יש לבדוק היטב איזו השפעה יש למהלך המקומי על המהלכים הבין-מפלגתיים הארציים. כן יש לבחון אם אין בצעדים אלה משום סיוע לימין.

אשר שילוני

חיפה רבה

בכנס מזכירי הסניפים בחיפה הסביר אבי שיין, חבר מטה הבחירות הארצי, את הטכניקה והארגון של הסניפים להכנת מאגר מצביעי מפ"ם. אבי הציג את השיטה והחומר שהוכן ע"י מטה הבחירות הארצי באמצעות מחשב, הכולל את כל המידע הדרוש על הפוטנציאל האנושי של מצביעי מפ"ם בכוח. המטה מספק חומר מבוקר, על פי אזורים, גיל, מין, לאום וכו'. חומר זה מקל על הסניפים לבצע את העבודה בשטח — וזה למעשה הדבר העיקרי.

ברוך שיינגרוס מזכיר חיפה רבה הציג תוכנית פעולה לחודשי החורף והתמקד בעיקר על הנושא הכלכלי והמקצועי בעקבות "רפורמת ניסים" וגל הפיטורים החדש הפוקד את חיפה. הוא תבע פעילות ציבורית נגד הפיטורין והעברת מפעלים שלמים מאיזור חיפה לחלקי ארץ אחרים, וכן לגייס את הציבור לתמיכה בהסתדרות במאבקה להקים מפעל כימי חדש לאחר עשר שנים של קפאון במשק.

האיגוד המקצועי

נציגי האיגוד המקצועי במפ"ם עם חברי הדור הצעיר נפגשו שוב עם נציגות ועד נשות השוטרים, לדון בבעיות השכר של בעליהן. במסגרת הפעולה, נפגשו נשות השוטרים עם ח"כ חייקה גרוסמן, היושבת בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת. ח"כ גרוסמן הודיעה למשמע תנאי העבודה והשכר וציינה את השפעתם הרעה על בטחון הפנים במדינה. היא הבטיחה את מלוא סיועה, שלה ושל סיעת מפ"ם בכנסת, במאבקן הצודק וכשלב הראשון תוגש הצעה רגילה לסדר היום בנושא שכר השוטרים. כשיתקיים הדיון, תערוכנה נשות השוטרים בסיוע מפ"ם הפגנה מול משכן הכנסת.

מאבק חריף

בכנס חירום של עיירות הפיתוח והשכונות בהשתתפות הפעילים הקיבוציים והעירוניים הפועלים בשטח הוחלט להתנגד בכל תוקף לתוכנית הכלכלית המוצעת על-ידי הממשלה, והמקפחת את ערי הפיתוח והשכונות החלשות. סוכם לצאת במאבק חריף ונמרץ נגד יוזמת נסים ולהתמיר במאבק ההסתדרות נגד הגדלת הפער החברתי כלכלי ולמען רווחת העובד.

גליל מערבי

משלחת מפ"ם והקיבוץ-הארצי יצאה לסיור בשישה קיבוצים בגליל המערבי, על-מנת להפעיל את חברי הקיבוצים לפעולה בכפרים הערביים השכנים בגליל, לאור ריבוי תופעות של הקצנה לאומנית משני הצדדים. המשלחת מצאה לנחוץ לדרבן את חברי הקיבוצים לקשור יחסי שכנות פעילים, לקיים מפגשים הדדיים, בקיבוצים ובכפרים, במטרה לשתף פעולה בשני המגזרים נגד תופעות ההקצנה. כמו כן הוחלט שתצא משלחת מצומצמת מהקיבוץ לפגישה עם המועצות המקומיות בכפרים, וכך לשתף את המוסד בשני המגזרים. יש לציין בסיפוק רב את ההיענות הרבה מצד הקיבוצים.

גם בלונדון

ראש עיריית לונדון רבתי לשעבר, קן ליווינגסטון, שחזר לארצו מביקור בן שבוע בישראל כאורח מפ"ם, נפגש עם פעילי מפ"ם באנגליה כדי לספר על רשמיו. במפגש, שנערך במערב האמסטסר שבלונדון, סיפר ליווינגסטון ל-100 הנוכחים כי הוא התאהב בישראל, במיוחד בפתיחות, במגוון הדעות ובהעדר הפומפוזיות של תושביה. הוא הביע את הערכתו ואהדתו לחברה הקיבוצית הסוציאליסטית ולהישגיה הסוציו-אקונומיים.

כמו כן הביע הערכה לציבור של 4 מיליון בני אדם שהצליח להוציא לרחוב 400.000 מפגינים נגד המלחמה בלבנון. הוא הביע תקוותו, שגם באנגליה יימצא מחנה שלום כזה נרחב.

ליווינגסטון אמר שהוא נגד כל צורות הלאומנות. אבל "ציונות איננה צורה של גזענות, והחושבים כך יוצרים קונספציה מזויפת, המבלבלת את העניינים".

קן ליווינגסטון במועדון מפ"ם בלונדון

תאורה בניה

בעריכת יורם בר

„אפשר לשקר לכנסת"

דיון על שינוי שיטת הבחירות בצוותא יבנה

בערב על "שינוי שיטת הבחירות" שהתקיים לאחרונה בצוותא יבנה צידד ראש עיריית יבנה, ח"כ מאיר שטרית, בשינוי המוצע. שטרית פועל למען העברת חוק שינוי שיטת הבחירות בכנסת. ח"כ חייקה גרוסמן שללה את השינוי, לאחר שהציגה את השיקולים האפשריים המנחים ביקורו — השיקול האינטרסנטי, לחסל מפלגות מתחרות, והשיקול הלאומי.

השיטות הנהוגות בארה"ב או באנגליה, אמרה ח"כ גרוסמן, אמנם שתיהן דמוקרטיות אך יש בהן הרבה מאד פגמים. ובאנגליה כבר מחפשים דרך כיצד לתקן. למשל, רשימה יכולה לקבל בבחירות כמיליון קולות, ולא תקבל ייצוג בפרלמנט. כיוון ששיטה אזורית יכולה להיות שרירותית אף היא. בחלוקת האזורים עצמם יש הרבה מאד שרירות, ואזור קטן ודליל מבחינת האוכלוסיה יכול לקבל אותו מספר נציגים כמו אזור גדול מאד המאוכלס בצפיפות רבה. הטענה השנייה נגד השינוי הינה האפשרות, שכל אורח יוכל להקים רשימה משלו — בעיה שבישראל השכילו להתגבר עליה על-ידי קביעת אחוז החסימה. "אפשר להתווכח על אחוז חסימה. אך אם מתחילים להתווכח על שינוי שיטת הבחירות אנחנו מתחילים לחקות מדינות גדולות מאד. עם אוכלוסיה רבה ופגמים גדולים. עם קבלת השינוי המוצע נקנה את כל הפגמים שמדינות אחרות לא השכילו עדיין להיפטר מהן". כן, לדעתה של ח"כ גרוסמן, מעמדה של הכנסת לא ייקבע על-ידי מחוייבות אישית של הנבחר לבוחר, אלא על-פי סמכותה לגבי הזרוע המבצעת, קרי הממשלה. "לשקר לקונגרס אינו מתקבל על דעת האמריקני, אך אין חובה ואפשר גם לכנסת לא לספר את האמת".

לדעתו של ח"כ מאיר שטרית, ועדות החקירה הבודקות את הספקת הנשק לאיראן הן דוגמה טובה מדוע יש לשנות את שיטת הבחירות בארץ. "בארה"ב המנהיגים עומדים כילדים בפני הקונגרס ונשיא הנתפס בשקר חייב להתפטר. ואילו בישראל שיקרו לא פעם לכנסת ואיש לא התפטר".

"הכנסת במעמדה הנוכחי חסרה למעשה כל יכולת השפעה, היא חותמת גומי של הממשלה ועקב שיטת המכבש הפוליטי הקואליציוני, הממשלה יכולה להעביר כל חוק שהיא רוצה בתוקף האכיפה הקואליציונית".

לדברי ח"כ שטרית, הנבחרים אינם מתחשבים בטובת הציבור אשר בחר בהם אלא רק בחברי מפלגתם, הקובעים מי ייכנס לרשימה ומי ייוותר בחוץ. אדם שנבחר לכנסת אינו מייצג את אינטרס הציבור אלא את מפלגתו.

זהבה מוזס

חדשות

לא עסקתי בתרומות

(המשך מעמוד ראשון)

תל-אביב, במשפטו של סוחר הקרקעות שמואל עינב, הנאשם במתן שוחד לפעילי הליכוד.

זו הייתה הפעם הראשונה מאז קום המדינה, שראש-ממשלה בישראל העיד במשפט פלילי, ובכך מלאה פרשת משפטו של עינב לא חסר תקדים.

שמיר הוזמן על-ידי סנגורו של הנאשם, עו"ד רן שיינמן, כעד מטעם ההגנה, על-מנת לחזק את גרסתה. עינב (64), סוחר קרקעות, תושב צפון, נאשם באמצעות התובעות עו"ד רחל שיברי ועו"ד דורית רוזן, במתן שוחד לאבי צור שהיה עוזרו של סגן שר החקלאות, מיכאל דקל.

שמיר: כבר לא היה

לטענת התביעה, בקיץ '82, במהלך מערכת הבחירות שהתנהלה אז, נתן עינב שוחד לצור על-מנת לקדם את ענייניו הפרטיים לאחר הבחירות. השוחד ניתן, לטענת התביעה, במסווה של תרומה למפלגת הליכוד.

הנאשם מצידו, באמצעות פרקליטו עו"ד שיינמן, טוען, כי לא נתן שוחד אלא תרומה למפלגת הליכוד, וכי מאחורי תרומתו עומדת פגישה שקיים עם מיכאל דקל ועם יצחק שמיר, ופגישה נוספת עם מספר רב יותר של משתתפים. לטענתו, בתום הפגישה השנייה, בה נכחו סוחרי קרקעות ויזמים רבים, לאחר שרה"מ, יצחק שמיר, כבר לא היה במקום, ביקש אבי צור מהמשתתפים תרומות כספיות לליכוד. הוא עצמו נענה לבקשה ותמונו של צור מתנהל באופן אחר.

"זה לא ענייני"

כדי לבסס טענה זו שכה מוקדת, כאמור, גרסת ההגנה — זומן שמיר אל דוכן העדים. בפני השופט, אליהו מצה, ובנוכחות קהל כתבים מקומיים וזרים, סרב שמיר לשאלותיו של עו"ד שיינמן במשך קרוב לשעה. במהלך החקירה, אישר שמיר את עובדת השתתפותו בפגישות האמורות וציין, כי הוא עצמו לא העלה בפני הנוכחים כל בקשה לתרומה.

"לא עסקתי בכך" אמר שמיר, "הוחלט שאני לא אגע בענייני תרומות וכספים". לשאלת עוה"ד "אם הוא לא עסק בכך, מי כן עסק בתרומות באותה פגישה?" השיב שמיר — "איני יודע, זה לא ענייני". כאשר נשאל כיצד היה מגיב לו נודע לו שבעקבות הפגישה הזו הועברו תרומות כספיות מידי המשתתפים בה למפלגת הליכוד, ענה רה"מ: "לו שמעתי על כך, הייתי מרוצה, אינני רואה בכך טעם לפגם". שמיר אף ציין, כי פגישות מסוג זה, מטרתן הטבעית היא גיוס תמיכה.

עדות חיונית

בתום חקירת השתי-ערב ביקש עו"ד שיינמן מן השופט אליהו מצה רשות לשאלה אחת נוספת: "האם אדוני רואה פסול בכך שדיברו בפגישה זו בנושא תרומות לליכוד" תשובתו של שמיר הייתה: "לא ולא, אינני מוצא בכך פסול". לאחר הדיון, אמר עו"ד שיינמן בתגובה לשאלת כתבים, כי בדיעבד, אין לו כל ספק שעדותו של רה"מ היתה חיונית ביותר והיא ענתה על ציפיות ההגנה מבחינת חיזוק גירסתה.

באורח חסר-תקדים, התיר השופט מצא, לבקשת העתונאי יחזקאל אדירם (ידיעות אחרונות) את הקלטת המשפט. לראשונה בארץ, הורשו אמצעי התקשורת, לרבות גל"צ, קול ישראל והטלוויזיה הישראלית, להקליט דיון במשפט פלילי מתחילתו ועד סופו. הדיון הבא במשפטו של שמואל עינב ייערך בחודש ינואר.

הדיון הבא במשפט עינב ייערך ב-26.1.87.

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל.

כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי אלאלוף רחוב כורי לא 10 שכון ל' תל-אביב בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב הרצליה רחוב ע"י רח' דרך השדות גוש 6665 חלקה 337, 237. ומהותה הקלה לגבי המרווח האחורי כמבוקשת בבקשה. דהיינו: בקשה לתוספת עד 10 מ"ר מעל 300 מ"ר המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10, הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע ברחוב ביאליק 9 גוש 6913 חלקה 35 תיק בניין 009-3/23.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת ומספר הטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה לפרגולה ברחוב אחרי מס' 10 גוש 6211-2717 חלקה 542, 666, 561, 583 תיק בנין 4/678-008.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה „לודים"

ע"ח שטרנישובסקי ו. ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 4185 חלקה 24 במושב בנן ע"י ויצמן חיים. מהות הבקשה: ליתן אישור/הקלה בשטח הבניה מ-220 המותרים. בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 3843 חלקה 17 בכרמי יוסף. מהות הבקשה: ליתן אישור/הקלה בשטח בנית בית המגורים (תוספת) הכוללת שטח של 285 מ"ר במקום 250 מ"ר הנותר. כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדויותיו לוועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו המדוייקת. את הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.

יורם רבי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „לודים"

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 95-65 בגוש 8265 רח' בארי מס' 11 בחריגה. החריגה המבוקשת בהקלה: 16.75% בניה, 1.40 מ' מקו ב.צ. בנית על הגג, ת.ב. 1082. את התכנית מס' 513/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 804 בגוש 8262 רח' רזיאל מס' 22 בחריגה. החריגה המבוקשת בהקלה: 5.7% בניה (מתוך 4.37% מאושר). את התכנית מס' 362/86 ת.ב. 6839 ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.03 שעת כושר. 09.15 קשת וענן — החשמונאים וכו — הכרות הרקע ההיסטורי של חג החנוכה. 09.35 תיאטרון אגדות עם — הנסיכה המלהגת. 10.00 ילדי צ'וקי — סדרה בת 6 פרקים בפרק הראשון: מתיו, ילד כבן 12, מרבה לצייר טחנות רוח. כשהוריו נוסעים לחו"ל, מתארח מתיו אצל סבתו וסבו בכפר, ומתוודע אל הגנן החדש שלה. ליק. 10.55 על חבל רק — סדרת הרפתקאות העוסקת בשני אחים שהם עולמות שונים. מים הבכור נמשך לעולם הפשע וטרי הצעיר, עובר כדי להרוויח דמי כיס ומשתתף בלהב במועדון התעמלות. 11.00 נסיכה מכוכב אחר — סרט מדע בדיוני. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 כלי סודות — בינים 2 15.00 - Hello Israel Democracy In Israel 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: צמיחת המדינות באפריקה — דיוקן הקומוניזם בקשנו — חלק ב' סוציולוגיה של הארם — מערכת הנשימה. 16.00 רחוב סומסום — הסוסנתה של מויסה 16.30 בית ספר לשוטרים — פרק 5: אליובת 17.00 ערב חדש. 17.30 הדלקת נר שלישי של חנוכה בהשתתפות מקהלת הילדים שליד האקדמיה ע"ש רובין שבירושלים. 17.33 קיישאר ביננו. 18.05 לאקי בר מול, שם הפרק: הבריכה. 18.30 קיצור החדשות וערבית. 18.32 רוצה סתרון בעייתה של אשה גרושה מעזה, שבעלה מונע ממנה לראות את ילדיה. מוצאה של האשה מבית צנוע, ולכן היא חוששת שמא בעלה שמוצאו ממשפחה מכובדת. כן היא חוששת להתלונן לפני הקאדי או במשטרה. 18.45 חידושים והמצאות בכסף מאשפה — חלק א' — כיצד להפוך פסולת למוצר נושא רווחים (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות 20.02 הדלקת נר שלישי של חנוכה במאור מודיעים — עם הרב שלמה קרליבך ואנשי המושב, במסגרת סדרת סרטים בעקבות צה"ל והמכבים, יודלקו נרות חנוכה במקומות שונים בארץ הנושאים את עקבותיהם של חיילי צה"ל ושל צבאות המכבים. הערב נסייר בכפר חשמונאי, המשחזר את אורח החיים של אבותינו בתקופת החשמונאים, ונבקר במודיעין. 20.12 להיט בראש. 21.00 מבט לחדשות + מוסף שער ראשון. 21.45 שושלת הפרק העשרים וארבעה 22.35 כניסה חופשית — נושא התכנית: שורת המתגייסים 1986 — מה קורה לאורה, המגמה לסייע לקיום שלטון החוק בישראל וחושף מעשי שחיתות במשרדי ממשלה או בגופים ציבוריים. בתכנית יספרו עדים מנסיונם, כיצד פוטרו ממקום עבודתם והופקרו לגורלם. 23.55 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.00 באוזנה נינוחה — מנדלסון: הפתיחה מערת פינגל. שופן: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת במה מינור. לאלה: שלישייה מס' 3 בלה מינור, לכנור, צ'לו ופסנתר. מוצרט: סונטה במי במול מז'ור לפסנתר ולכנור ק. 58. סליאל: סימפוניה קונצרטית מס' 3 במה מז'ור, לחליל, אבוב, בסון, קרן ותזמורת. 09.00 קונצרט בוקר נארה: פנטסית אביב לרביעיית זמרים, פסנתר ותזמורת. פורה: סונטה מס' 1 בלה מז'ור לכנור ולפסנתר. ברהמס: 4 בלדות. קלרה שומאן: שלישיה בסול מינור אופוס 17. רנצי: קונצ'רטו מס' 2 לחליל ולתזמורת ברה מינור. שפוהר: סונטה בלה במול מז'ור לצ'לו ולנבל. אובר: קטעים מתוך הבלט מרקו ספארה. 11.57 מגישים שיר. 12.00 אמנים באולפן רודולף הייתמן — עוגב. מבחר יצירות מאת י.ס. באך. 13.05 באזנה נינוחה: ג'מיניאני: סונטה בלה מז'ור. הנדל: ריצ'יטטיב ואריה מתוך סמלה. באך: ששה הכוראלים של שיבלר. מוצרט: דיברטימנטו במי במול מז'ור, לכנור ויולה וצ'לו. ק. 563. ברוג'ניני: 3 פרקים מתוך מיסת ההכתרה של המלך שאול הי"ם. 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו אבל אריליף: געגועים לשלום. יעקב גלבוע: קינת קלוניפוס. בנט לורנוטנק: צפור גן העדן. 15.55 מוסיקה ליום ראשון: סזאר פרנק: הדרשה על ההר. 18.00 למי טלוויזה — לה פה סול (ש.ח.). 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 20.10 אינטרלוד — רזף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 התזמורת הפילהרמונית הישראלית — קונצרטי היובל שידור חי מהיכל התרבות בתל-אביב. מנצח זובין מהטה. מנצחים: קונצ'רטו לכנור מס' 1. סרסטה קונצ'רטו לצ'לו. ברהמס: קונצ'רטו כפול לכנור וצ'לו. 23.00 מחזורי יצירות בארן הקונצ'רטי לצ'מבלו עפ"י ויואלדי: קונצ'רטו ברה מז'ור. היידן: מבחר מן הדיברטימנטי לבריטון, ויולה וצ'לו. מנדלסון: השישיה לכלי-קשת מס' 1. בלה מז'ור אופוס 18.

רשת א'

07.30 הוי שירים — פזמונים יקנים ואחרים. 08.05 חונה — עם בני הגדל. 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים. 10.30 רדיו קל. 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה ודעת קל. צרפתית למתחילים. שעור מס' 1. 12.05 בקרונות הבוקר. 14.05 לכת ולבן ולכל המעוניין — תכניות לילדים (א) שירים הם חברים, של ספורים. פינה בערבות רעיה אדמוני —. מעשה בשמש — מאת צולה כהן. (ב) הדמחקה של הנשמה — מאת דוד גרוסמן ורעיה אדמוני. פרק ראשון. 14.45 לילדים הגדולים. חנוך בשקל — מאת אלכסנדר רוזמן. תרגום: יוסף בריסט עיבוד: ראובן מורגן וגילי קינן פרק תשיעי. 15.30 עולם המדע (ש.ח.). 16.55 סור חדש — סקירה. 16.05 רדיו-לשרה —

מגזין נוער — כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער. 17.10 רגע של עברית. 17.12 קריאה בספר המקבים. 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — פסיכולוגיה בחינוך — אינטליגנציה. 18.06 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 18.11 למתגברים בעם. 18.16 מנחת ערב. 19.05 מחשבת ישראל. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 תפוח ועץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. סדרת תכניות בנושא משפחות הנמצאות בשלבים שונים של תהליך הגירושין — תכנית ראשונה: להיות או לא להיות גרושים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 חתול בסנדלים — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 כל צבעי הרשת. 11.30 סעו לשלום — עם גדעון הד. 12.10 אלף-אלף ביבית עם אהוד מנור. 13.00 בחצי היום. 14.05 בת צחוק הור והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ שירים עבריים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 18.11 למתגברים בעם. 18.16 מי ימלל — שירים ומקראות לחג. 18.45 היום בספורט. 19.05 היום הזה. 20.05 משפחתנוכה מסיבת חנוכה, עם משפחת סולימן הגדול. 21.05 שלום לבדרדורי. 22.05 צבעונים ושקדים — מבחר שירים ביידיש, לקט שירי חנוכה. 23.05 צלצול שלישי.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה. עקרון החוון החוזר. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר. 07.00 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.00 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 10. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחר אחד — פזמונים ישראליים. 14.45 די רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל. 16.05 פניקה יומית — עם אורלי יניב. 16.05 רדיו ספורט. 16.53 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 17.05 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עיתונות יומי בענייני השעה. 20.05 "להיות כלילה" — עם פנינה בת צבי מיתוחחת עם יעקב כנעני שהתעוור בקרב 1974. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה. עקרון החוץ החוזר. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 22.05 על הרדש ועל הכיפאק. 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים. 23.55 שיחות חצות עם אל"ם (במיל.) יעקב חסדאי. 00.05 ציפורי לילה — עם דודו טופז.

רשת ג'

08.05 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה כבר תשעה — עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול — עם נחם פרי. 14.05 פזמון חוזר. 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית. 18.05 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 18.11 מצעד הפזמונים הלועזים. 21.05 ארום עתיק.

קולנוע

תל-אביב
9.30 .7.15 .4.30
אסתר: עיסקה ללא רחמים 9.40 .7.15 .5
אורלי: חזרה לנעורים 9.30 .7.15 .5
בית לסין: מלחמה ואהבה 23.15
בן-יהודה: מבצע הנשרים 9.30 .7.15 .5
בית ציוני אמריקה: שבלול 9.30 .7.15 .4.30
גת: קטיפה כחולה 9.15 .6.15 .3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30 .7.00
דקל: פרנקנשטיין הצעיר 9.30 .7.15 .5
דרייב אין: גיבור מגוע אחר 9.45 .7.45 .5.45
דור: גיבור מגוע אחר 9.30 .7.15 .5
לימור חדש: בלגן מאורגן
מוזיאון תל-אביב: „שואה"
סינמה 1: בחור הכיפוף 9.30 .7.15 .5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 .7.15 .5
פאר: ג'נג'ר פרד 9.30 .7.30 .5
פאריס: את מכוכב אחר 9.30 .7.15 .2 .12
זכוכית שבורה 23.10
רב-חן:
חן 1: חטיפה נעימה 9.30 .7.30 .5
חן 2: ג'קוע אתמול והיום 9.45 .7.25 .5
חן 3: בשדות האל 9.45 .7.40 .5
חן 4: רתה סלור 9.45 .7.40 .5 .2 .11
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 9.45 .7.40 .5 .2 .11
שחף: חנה ואחותיה 9.30 .7.00 .4.30
תל-אביב: שוטר ללא חוק 9.30 .7.15 .5
תכלת: כולם נפלו על הראש 9.30 .7.15 .4.30

רמת-גן
אראים: המשימה 9.30 .6.40 .4
לילי: חנה ואחותיה 9.30 .7.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.45 .7.30 .5
רב-גן:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40 .7.20 .5
גן 2: ג'קוע אתמול והיום 9.40 .7.20 .5
גן 3: קטיפה כחולה 9.40 .7.30 .5
גן 4: גבר ואשה 20 שנה אחרי 9.15 .6.15

ירושלים
אדיסון: המשימה 9.30 .7.15 .4.30
אורגן: עיסקה ללא רחמים 9.15 .7 .4.30
בית אגרון:
הורדרסים באים 10.00
אלוין ונורות הקסמים 11.30
מכרות המלך שלמה 13.00
ציטי ציטי בנג בנג 15.00
קרבר נגר קרבר 17.00
מדי ביותר 19.00
העכבר הכואנ 20.45
מועדון ארוחת בוקר 22.15
סימורו על אלוף 24.00
כפיר: חנה ואחותיה 9.30 .7.00 .4.30
אורגיל: חטיפה נעימה 9.15 .7 .4.30
מיטשל: משפט העשרים 9.00 .7.00
כמדר: תעלול קטלני 9.30 .7.00
הבירה: אוונטי פופולו 9.15 .7.15 .4.30
אוריון
אור 1: כל ארבותי 9 .6.30 .4
אור 2: שתי אצבעות מצידון 9.00 .7.00 .4.30
עדן: שוטר ללא חוק 9.00 .7.00 .4.30

חיפה
ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.00 .6.30 .4
אורה: המשימה 9.15 .7.00 .4.30
חן: כולם נפלו על הראש 9.15 .7 .4.30
עצמון 1: גיבור מגוע אחר 9.15 .7.00
עצמון 2: אוונטי פופולו 9.30 .7.15 .4.45
פאר: חטיפה נעימה 9.15 .7.00 .4.30
קרן אור המחודש: ג'נג'ר ופרד 9.15 .7.00 .4.30
רון: משפט העשרים 9.00 .6.30 .4
אמפי: שוטר ללא חוק 9.15 .7.00 .4.30
אורלי: הנבל הבורמזי 9.15 .6.45

נתניה
שרון: עיסקה ללא רחמים 9.15 .7 .5
סטודיו: שבט רב המערות 9.15 .7 .5

חולון
סביון: המשימה 9.30 .7.15 .5
מגדל: חטיפה נעימה 9.00 .6.00
ארמון: צרות גדולות בצ'ינה טאון 9.30 .7.30 .5

בת-ים
עצמאות: שוטר ללא חוק 9.30 .7.15 .5.00

הרצליה
היכל: משפט העשרים 9.30 .7.15 .5.00
מלון דניאל האודיטוריום: אופני האש 21.30 .19.15

באר-שבע
חן: מבצע העשרים 9.30 .7.30 .4.30

פתח-תקוה
היכל 1: מבצע העשרים 9.30 .7.15 .5
היכל 2: אוונטי פופולו 9.30 .7.15 .5
היכל 3: חזרה לנעורים 9.30 .7.15 .5

עפולה
מופתרון: צרות גדולות בצ'ינה טאון 8.30

רעננה
אורות: קרוקה קיר 9.00 .7 .4.30

גבעתיים
הדר: משפט העשרים 9.30 .7.15 .5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 28.12
סינדרלה: 20.00 .16.00
הפרדס: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום א 28.12 בשעה 20.30
קידוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים — הנביאים 3.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
כלה — המלך דוד 6.

נתניה
קופ"ח מאוחדת — רח' הרב קוק 13.

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת-גן
רמת יצחק — שד' ירושלים 96.

תל-אביב
רימונה — זימן 16. נחלת יצחק.
קינג ג'ורג' — קינג ג'ורג' 25.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

רחובות
מאוחדת — בנימין 23.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ה', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג; שערי צדק - פנימית, נשים; ביקור חולים - כירורגית.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
בכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 384649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסכנויה) קומה א', טל: 394869, 03-385822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ולאיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מיטורים
מוקד קח"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03-433500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - כן לנוער במצוקה
ת"א - 03-236031 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (10.00-11.00)
נהריה - 04-920014 (20.00-11.00)
"קו פתוח להורים במצוקה" בימי ב' ה' - טל. 222782.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-221080 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101, טל' 08-221021. עפולה — טלפון 065-331341. טבעון — 101. טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-923333. בת-ים — טל' 5511111. באר-שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני-ברק וירושלים: א'-ה': 7.00.
מתל-אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 19.00.
מתל-אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה בת-גלים לתל-אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל-אביב: בימים א'-ה': 6.30, 8.05, 10.40, 14.55, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 8.05, 10.55.
הרכבת תופעל בימי א' בשבת וחג אחרי חג בלבד.

זעם במשרד החוץ על הנחיות הוותיקן

קרדינל ניו־יורק מעוניין לבטל הפגישות עם הרצוג, שמיר ופרס

מאת כתב "על המשמר" בניו־יורק

ג'והן או'קונור, הקרדינל של ניו־יורק, המגיע היום לירדן במסגרת ביקור של 9 ימים במזרח התיכון, גרם רוגז רב במשרד החוץ הישראלי, לאחר שנודע כי קיבל הנחיות מהוותיקן שלא להיפגש עם הצמרת המדינית הישראלית — ומבקש לבטל את פגישותיו עם הנשיא חיים הרצוג, עם רה"מ יצחק שמיר, עם פרס ועם טדי קולק.

כזכור, הוזמן הקרדינל או'קונור לישראל ע"י מ"מ רה"מ ושר החוץ במהלך ביקורו האחרון של שמעון פרס בניו־יורק בספטמבר. אז נפגש עם הקרדינל כראש ממשלה.

כלי התקשורת הניו־יורקיים, שנתנו פרסום רב לביקורו המתוכנן של או'קונור בישראל, ואף הדגישו את המתיחות שנוצרה בין ישראל לוותיקן בעקבות השינויים בתכנית הפגישות של הקרדינל, ציינו כי בישראל היו ציפיות לכינון יחסים דיפלומטיים עם הכנסיה הקאתולית, אפילו במסגרת מוגבלת דוגמת היחסים בין ישראל לפולין.

אבל הפירסומים הרעשניים בעיתונות האמריקנית, ובעיקר אלה שנעשו על־ידי הרב מארק טננבוים בניו־יורק, גרמו לנסיגת הכנסיה ולשינוי תכנית הביקור.

מהקונסוליה הישראלית בניו־יורק, שם נוהלו המגעים עם הקרדינל, נמסר כי גם הקרדינל עצמו וגם הקונסול הכללי של ישראל, הופתעו מההתפתחויות — ונרמז שהאחריות לשינויים היתה זו של הוותיקן, ושהקרדינל ממלא הוראות בלבד.

במשרד החוץ הישראלי מתייחסים לשינוי בפגישותיו של או'קונור בחומרה. ושר החוץ שמעון פרס קיים בנושא זה התייעצויות עם רה"מ יצחק שמיר.

גם ראש עיריית ירושלים טדי קולק, שהיה אמור להיפגש עם הקרדינל ונתבקש לארחו ל"שיחה שקטה" בביתו בלבד, הביע רוגז רב ומסר כי יסכים לארח את המנהיג הנוצרי אך ורק במשרדו.

הארכיבישוף ג'והן או'קונור, שעורר בחודש יוני את זעמם של יהודי ארה"ב כשהכריז על זכותם של הפלשתינים למדינה משלהם, יפגש בירדן עם המלך חוסיין ועם ראש ממשלתו זאיד אל ריפעי.

טלקס

● 200 מתו בגל קור בהודו

ניו־דלהי. — כ־200 איש מתו כתוצאה מגל הקור הפוקד איזורים שונים בהודו מראשית חודש דצמבר.

בגל הקור מתו 83 איש במדינת גוג'אראת שבמערב־הודו 59 בחבל ביהאר שבמזרח, 42 בג'מו וקאשמיר שבצפון, ו־14 באוטאר־פראדש בצפון.

מדי שנה בשנה מתים מאות אנשים בהודו כתוצאה מהקור לרוב אזרחים נטולי קורת גג. (ע"צ)

● הודח השר הסובייטי לסחר פנים

מוסקבה. — השר הסובייטי לסחר פנים גריגורי ואשצנקו. עליו נמתחה בחודשים האחרונים ביקורת חריפה. הודח מתפקידו.

ממוסקבה נמסר רשמית כי ואשצנקו. 66, "יצא לגימלאות" לאחר שמילא תפקיד זה במשך 4 שנים.

במקומו נתמנה קונדראט טרח 51 שעמד 7 שנים בראש איגוד הצרכנים בביילורוסיה ולאחר מכן היה סגן ראש הממשלה ברפובליקה זו. (ע"צ)

● צנע בקובה

האוואנה. — נשיא קובה פידל קאסטרו הכריז, כי ארצו עוברת תקופה קשה מבחינה כלכלית ועליה להקדיש את מאמציה בשנת 1987 כדי להתמודד עם ירידת רזרבות המטבע שלה.

קאסטרו שדיבר במהלך מושב הנעילה של האסיפה הלאומית הודיע על שורה של צעדים לשנה הבאה וביניהם: העלאת תעריפי התחבורה הציבורית, קיצור שידורי הטלוויזיה, חסכון בצריכת הדלק וקיצוצים בחלוקות הבשר והחלב.

קאסטרו טען כי הסיבות העיקריות למצב הכלכלי בארצו הן ירידת מחירי הנפט והסוכר, השפל במחיר הדולר והבצורת בקובה. (ע"צ)

● נאסר על הסטודנטים בפקין לקיים הפגנות

פקין. — שלטונות סין הודיעו ביום ו' כי מעתה לא יתירו עריכת עצרות־עם ומצעדי־מחאה בחלקים של פקין הבירה. (ע"ר וע"צ)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6580 חלקה 859 רח' בר־אילן. מבוקשת הקלה בצורת בינוי והקלה באחוזי בניה 10.1% משטח מגרש דהיינו: 119.77 אחוז במקום 108.78 אחוז המותרים על פי תכנית רע/1/248א'.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום. ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולסוביץ

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיראק: איראן אחראית לניסיון חטיפת המטוס

בגדאד. — עיראק האשימה "סוכנים איראניים", בניסיון לחטוף את המטוס שבו נהרגו 62 אנשים, כאשר ביצע נחיתת התרסקות בערב הסעודית.

בהודעה בביירות נוטל על עצמו "ג'יהאד האיסלמי" את האחריות לחטיפה "כדי להפעיל לחץ על עיראק".

בטהראן, פירסמה סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית הודעה שבה נאמר כי אלה שביקשו לחטוף את המטוס היו בעלי דרכונים לבנוניים. סוכנים אלה עלו למטוס לאחר שהגיעו לבגדאד מיוגוסלביה.

בהודעת סוכנות הידיעות העיראקית נאמר, כי אחד מבין החוטפים הטיל רימון־יד לעבר המושבים האחוריים של המטוס, אך הרימון לא התפוצץ ואנשי בטחון עיראקים הרגו אותו במקום. החוטף השני הטיל רימון־יד בתא הטייס וגרם לדליקה. גם הוא נהרג במהלך נסיון החטיפה.

ניצולי המטוס סיפרו ברבת־עמון על 20 הדקות הנוראות שעברו עליהם, שעה שהמטוס ירד מגובה של כ־28,000 רגל (כ־9000 מטר), לפני שהתרסק והתפוצץ, לאחר שהתבקע לשני חלקים. (ע"ר, אי.פי. ע"צ)

מאות־אלפי עיראקים חגגו ברחובות את הדיפת איראן

בצרה. — עיראק הודיעה, כי עלה בידי צבאה להדוף מיתקפה של הכוחות האיראניים, שנמשכה ימיים. בהודעה שפורסמה בבגדאד נמסר, כי האיראנים איבדו במהלך המיתקפה למעלה משלושים אלף חיילים.

ג'נרל עבדל אל־ג'באר מוחסן, מנהל המחלקה המדינית במשרד ההגנה העיראקי, הודיע במסיבת עתונאים שנערכה ליד בצרה, כי זו נועדה להיות "המיתקפה המכרעת" שעליה התנבאו מנהיגי איראן.

"על אף כל הנסיונות האיראניים להציג את המיתקפה כמבצע בעל ממדים קטנים יותר, אנו בטוחים שמדובר כאן במיתקפה המכרעת" שעליה מדברים מנהיגי איראן מזה זמן רב", הטעים הגנרל העיראקי.

בבגדאד יצאו מאות אלפי תושבים לרחובות כדי לחגוג מה שתואר על ידי מנהיגיהם כ"נצחון מוחלט" בקרב עם כוח הפלישה האיראני.

הטלוויזיה העיראקית דיווחה על אנשים השרים והרוקדים ליד המפקדה של מפלגת הבעת בבירה. מחזות דומים נערכו בערים אחרות של המדינה.

לפי דבר מוחסן, למעלה מ־8 דיוויזיות של המשמרות המהפכניים האיראניים הושמדו בקרבות שהתנהלו על האיים הקטנים של שאט אל ערב ומערבית מנתיב המים.

עוד אמר גנראל מוחסן, כי מטוסים עיראקיים מילאו תפקיד מרכזי בהשמדת ריכוזי צבא איראן וקוי התקשורת מורחית לשאט על ערב ומבצרה. "שום דבר לא נותר מהכוח האיראני. פרט לשבויים וגוויות" הכריז מפקד הגייס השביעי של צבא עיראק במברק ששלח לנשיא סאדאם חוסיין. (ע"ר ע"צ)

סליחה, ספירת מלאי

אנו נאלצים לסגור את חנות המפעל ואת סניפינו במוצרי תכן לשלושה ימים -

31/12/86, 1/1/87, 2/1/87

לרגל ספירת המלאי.

עם ציבור לקוחותינו וסוכנינו הסליחה.

מכסחות ניר דוד

35 שנה על פני הדשא

הפסק יוצר למה!

מוצרי מתכת ניר דוד

ד.נ. גלבוע 19150 טל. 065-83982

סחארוב ואשתו במעונם במוסקבה (צילום: אי.פי)

סאחארוב יזדקק לקוצב־לב

מוסקווה. — אנדריי סאחארוב, שחוזר ממקום גלותו למוסקווה, אינו בקו הבריאות ויתכן שיזדקק לקוצב לב — אומרת רעייתו, יילנה בונר.

סאחארוב נח לאחר שקיים סידרה של פגישות עם ידידים וכתבים זרים מאז שובו למוסקווה ביום ג'. אשתו הודיעה, כי לא יסכים לקבל עיתונאים נוספים אלא בשבוע הבא. (ע"ר—ע"צ)

צרפת מחדשת ההימור על אש"ף בלבנון

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — הבעת התודה הרשמית ל"מנהיגים פלשתינים" על תפקידם בשחרור בן הערובה הצרפתי, שהשמיע ראש הממשלה ז'אק שיראק, מורשה בפאריס כחידוש ההימור הצרפתי על אש"ף כבוח צבאי־פוליטי בלבנון. פקידים צרפתים אמרו, כי שיראק התכוון להודות לערפאת.

שיראק שינה את מדיניותו כלפי אש"ף מן הקצה אל הקצה. מביטולו כנציג הפלשתינים והחרמת מנהיגיו — להכרה מוסבית בכוחו ובשרותיו.

השרות עליו זכה אש"ף בתורה אינו בחינם. הוא לא יאושר ללא תמורה פוליטית. שיראק ללא ספק הבטיח לאש"ף תמורה נאותה. המזכיר המדיני שלו נתקבל פה כבר 4 פעמים ונציגו סוס חש כמו שגריר ישראל סופר, לפני המפנה.

משערים פה, כי אש"ף שימש כבלדר בהפקרת תשלום הכופר בעד בן הערובה. מציינים, כי המחווה של שיראק משקף הכרה בשיקום כוחו של אש"ף בלבנון. ערפאת שמר על קשרים הדוקים עם כמה איישולות ועם "חיזבאללה", על בסיס פעולתם נגד הרחבת השליטה הסורית בלבנון.

במקביל גינו מנהיגי הפלגנות הנוצריים בראיון לעיתון "לה פיגארו" את שיראק, כמי שניכנע לטרורים. "לה מאטן" מסר, כי הנוצרים מגישים עתה סיוע לאש"ף בנשק ובהובלת סגל פלשתיני מקפריסין לג'ונייה. צופים פה, כי ישראל תתחיל לעצור ספינות נוצריות.

נוסע סמוי פלשתיני שנמלט מישראל — מבקש מקלט בספרד

לה קורונה. — משטרת ספרד מסרה אמש, כי אדם שתיאר את עצמו כנוסע סמוי פלשתיני, ואשר עזב את ספינתו ליד הנמל לה־קורונה, ביקש מקלט מדיני בספרד.

"אני אילי בן ה־24, סיפר למשטרה כי הפליג מישראל בתחילת החודש כנוסע סמוי על אנית משא יוונית ועזב את הספינה כשיושב של איש צוות שצייד אותו ברפסודה ובחגורת הצלה.

אילי אמר, כי עזב את האניה לאחר שנודע לו שיעדה הוא נמל סובייטי. לדבריו, שהה בים 34 שעות לפני שנאסף על ידי אניה ספרדית.

הפלשתיני אמר, כי עבד בישראל כמדריך תיירים, אך החליט לעזוב את הארץ במחאה על "מצב המלחמה המתמשך בו היא נתונה". (ע"ר)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.12.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4895	1.5081	1.4995
דולר אמריקני	1	1.44	1.51	1.4713	1.4897	1.4825
מרק גרמני	1	0.74	0.77	0.7526	0.7620	0.7566
לירה סטרלינג	1	2.11	2.21	2.1511	2.1779	2.1630
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2281	0.2310	0.2297
ין יפאני	100	0.90	0.95	0.9196	0.9310	0.9248
גילדן הולנדי	1	0.65	0.68	0.6647	0.6730	0.6698
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8955	0.9067	0.9040
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2140	0.2166	—
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1966	0.1990	—
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1980	0.2005	—
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3030	0.3068	—
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0683	1.0816	—
דולר אוסטרלי	1	0.94	1.01	0.9722	0.9844	—
ראנד דר' אפריקני	1	0.45	0.67	0.6617	0.6700	0.6673
פרנק בלגי	10	0.35	0.37	0.3505	0.3549	0.3642
שילינג אוסטרי	10	1.04	1.09	1.0623	1.0756	—
לירה איטלקית	1,000	1.06	1.12	1.0795	1.0929	—

רס"ב במשטרת אילת נעצר בחשוד בפריצת כספת של מלון

קצין הבטחון של "המלך שלמה" חשוד כשותף לפריצה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

רב־סמל בכיר במשטרת אילת, אלי שטרן בן 33, נעצר בסוף השבוע ע"י המשטרה בחשוד בפריצה למלון "המלך שלמה" בעיר ובגניבת 37 אלף דולר ותכשיטים בשווי 5000 דולר מאחת מכספות המלון.

אמיר בוטנרו בן 26, קצין ביטחון באותו מלון, נעצר כחשוד בשותפות לפריצה ולגניבה.

מעצרו של איש המשטרה, שהיה בלש וחוקר ותיק ביחידת המודיעין של משטרת אילת, באה לאחר שקצין הבטחון הודה בחקירה שאלי שטרן היה שותפו לגניבה.

הכספת, שנפרצה באמצעות מפתח מותאם, שייכת לאחד המנכ"לים של מלון "המלך שלמה".

בעל הכספת גילה את דבר הגניבה ב־9 בדצמבר והתלונן במשטרה.

כל קציני הביטחון של המלון נלקחו לחקירה במשטרת אילת והחשד נפל על קב"ט אמיר בוטנרו. בתחילה הוא הביע נכונות להיבדק במכונת אמת. אך כשהמכונה הובאה לאילת הוא סירב להיבדק. בסופו של דבר הוא הביע נכונות לערוך את הבדיקה וממימצאיה התברר שהוא שיקר. בהמשך החקירה הוא נשבר, הודה בגניבה ואמר, כי מסר את הכסף לידידתו. המשטרה מצאה אצל הידידה סכום של 9000 דולר.

מעצרו של רס"ב אלי שטרן, בכיר הבלשים בתחנה שהביא במהלך עבודתו למעצרם של עבריינים רבים, היכה בתדהמה את משטרת אילת. שטרן גרוש ואב לשני ילדים, משרת במשטרה כ־15 שנים, הוא נעצר ביום רביעי ומעצרו הוארך שלשום להמשך החקירה.

פקד יוסף עמר, מ"מ מפקד משטרת אילת, מסר אתמול, שאיש המשטרה ייחקר ע"י מחלקת חקירות פנים של המשטרה.

אמיר בוטנרו נעצר ל־12 יום והיום יובא לבית־המשפט להארכת מעצרו.

טלקס

● המבוססים בתק"ם יעניקו 24 מיליון דולר לקיבוצים במצוקה

סכום כולל של 24 מיליון דולר יעניקו 83 קיבוצי התק"ם המבוססים למענק ב־4 השנים הקרובות, לסיבסוד הלוואות בסך של 160 מיליון דולר שיתקבלו מהאוצר לפריסת חובות של ... קיבוצים הנמצאים במצוקה הכספית.

החלטה זו התקבלה בישיבת ... התק"ם שהתקיימה בסוף השבוע באפעל בהשתתפות כ־360 ... מ־178 קיבוצי התק"ם.

... הקרובים ייחתם הסכם ... בין משרד האוצר והתנועה הקיבוצית המאוחדת. על־פיו ... משרד־האוצר הלוואות בסך ... מיליון דולר ל־15 שנה ... הכוללת עמלה של ... של 8 אחוז צמוד למדד. ... יידרשו בנק הפועלים ובנק ... להלוות 40 מיליון דולר ... בתנאים דומים. (שע"ח)

● 150 אלף ישראלים ב"טיולי חנוכה" במצרים

כ־150 אלף ישראלים יצאו השבוע לטיולים מאורגנים במצרים. סוכני נסיעות בישראל ובקהיר טוענים, כי שנה זו הינה שיא בתיירות מישראל וכי ... עליה של כ־10 אחוזים ... לעומת אשתקד.

לעומת זאת הגיעו השנה לביקור בישראל רק 4500 מצרים. ביניהם סוכני נסיעות, אנשי עסקים ופקידי ממשלה.

... עסקים בקהיר אמרו ... כי התיירים הישראלים ... שוק טוב וכי המצרים ... לקראת "הפלישה הישראלית" לקהיר החורף.

סוכני נסיעות במצרים הביעו ... כי לכשתיפתר בעית טאבה ... מצרים לקנות חבילות תיור ... ישראל.

חברת הנסיעות "שירי תורס" בתל־אביב פתחה החודש במבצע ... תיור לישראלים כולל ... במלונות הפאר "מריוט" ... האחד.

אבי בניהו

● עתודה להכשרת מורים לערבית

צה"ל ומשרד־החינוך־והתרבות החליטו לפתוח עתודה אקדמאית ראשונה מסוגה של בוגרי כיתות י"ב, שבמסגרת שירותם הצבאי ... עצמם להוראת השפה הערבית בבתי־הספר. כיתת עתודה ראשונה ... כ־20 בנים ובנות תיפתח בשנת הלימודים הבאה.

פרטים אלה נמסרו בסוף השבוע בסיור שערך סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, בחיל המודיעין של צה"ל בלוויית הרמטכ"ל, רב־אלוף ... לוי, ראש אמ"ן, ראש אכ"א, קצין חינוך ראשי, קצינים ופקידים בכירים. מטרת הסיור היתה לבחון את נושא הוראת השפה הערבית ... וצרכי צה"ל בחיילים דוברי ערבית.

יצחק שור

"דקמרון" הוצג על המדרכה בהפגנה נגד עיריית הרצליה

מאת יהושע מרקוס, כתב "על המשמר"

מדרכות הרחוב מול בניין עיריית הרצליה הפכו ביום שישי בצהריים לבמה, בה הופיעו שחקני ההצגה "דקמרון" בקטעים מן המחזה.

המופע נערך במסגרת הפגנת מחאה שאורגנה ע"י תנועת ר"ץ נגד החלטת עיריית הרצליה לאסור הצגת "דקמרון" בליל שבת בקולנוע "דוד" בעיר. השחקנים קראו גם שיר מיוחד שחיברו נגד סגן ראש העיר, אריה אוריאלי.

המפגינים נשאו כרזות בהן נכתב "העיריה איננה צנזור לסרטים ומחזות", "הופכים את הרצליה לבני־ברק", "באנו חושך לגרש" ועוד.

מפיקת ההצגה, צביה טיילור, אמרה לכתב "על המשמר", כי תגיש תביעה נגד העירייה בשל התערבות בלתי־חוקית וגרימת נזק.

בתשובה לשאלת כתב "על המשמר" אמרה המפיקה, שאסרו עליהם להציג בת"א ובעפולה, אולם שם מדובר היה באולמות עירוניים. גם בירושלים הוטל איסור על ההצגה, אולם היא בוטלה. החמור הוא טענה שבהרצליה אסרו לקיים את ההצגה באולם הפרטי, שבו מתקיימים מופעים בלילות שבת במשך כל השנה, לרבות המופע "זוגות זוגות".

ראש העיר אלי לנדאו, שיצא אל המפגינים, רמז שלא הוא אסר את ההצגה אלא סגנו (גם הוא חבר הליכוד). הוא הציג בפניהם העתק של החלטת מועצת העירייה, לפיה תמכו במניעת ההצגה רוב חברי המליאה, כולל אנשי המערך.

לכתבנו נודע, כי מפ"ם והמשמרת הצעירה של "העבודה" מסתייגות מהצעד שנקטה סיעת המערך בעניין זה.

עשרות שוטרים ופרשי משטרה על סוסים שמרו על הסדר בהפגנה, שהתפזרה לאחר 40 דקות.

"שיעור בבריונות" במסגרת חיסול חשבונות בין תלמידים

מאת יואב אהוב, כתב "על המשמר"

[illegible]

רובינשטיין: נגביר השמירה על סניפי דואר בעקבות רצח המנהל

מנהל סניף הדואר, יצחק שוני (51) מקריית־חיים, שנדקר למוות במהלך שוד שאירע ביום ה' בערב בסניף הדואר בקריית־ביאליק, מסר הודעת שכיב מרע לחוקרי המשטרה טרם שנפח את נשמתו במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. על כך נודע לכתב עתיים.

חוקרי המשטרה מיהרו בליל המקרה לבית־החולים, שם הצליחו להציל פרטים מפיו של מנהל סניף הדואר אשר הותקף על־ידי שני שודדים רעולי פנים בעת שביקש לצאת את שערי בית הדואר בדרכו לביתו.

השודדים ארבו לו בפתח סניף הדואר ומשזה פתח את דלת הבטחון וביקש לצאת מן המקום הדפו אותו לאחור במטרה לבצע את השוד.

מזימתם של השודדים ליטול את הכסף מכספת סניף הדואר סוכלה בשל סדרי הבטחון הנהוגים במקום.

פרשת השוד נתגלתה כעבור זמן לאחר שעובר אורח שמע את גניחותיו של מנהל הסניף אשר נדקר וזה הזעיק את המשטרה.

שר־התקשורת, אמנון רובינשטיין, הביע ביום ו' צער עמוק על האסון הטראגי. השר אמר לכתב עתיים, כי בעקבות רצח מנהל סניף הדואר בקריית־ביאליק ינקוט משרד־התקשורת אמצעים נוספים כדי להגן על סניפי הדואר ועובדיו. השר הביע זעזוע והשתתפות באבל הכבד של המשפחה.

אמנון רובינשטיין הוסיף וציין, כי אין זה המקרה הראשון שסניפי דואר ומוסדות ציבור אחרים מהווים יעד למעללי פורצים ופושעים.

סניף הדואר בקריית־ביאליק היה ביום ו' נעול, זאת לאחר שהעובדים אשר הגיעו בבוקר לסניף לא יכלו לעמוד בהלם האסון ולשרת את הציבור בנסיבות אלה.

ממשרד־התקשורת נמסר, כי מנהל סניף הבנק ושנרצח פעל לפי כל נוהלי הבטיחות הנקוטים בסניף אשר מוגן ואובטח. (עתיים)

היום ומחר — תרגילי הג"א בקריית־שמונה, חצור וראש־פינה

היום ומחר, ביום ראשון וביום שני, ה־28 וה־29 לחודש זה, יהיו תרגילי הג"א במרחב הערים קריית־שמונה, חצור וראש־פינה. במהלך התרגילים ובסיומו קולות ירי וישמעו צפירות. אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות־יורדות.

לרוחל'ה קמינר ולמשפחה

במות

האם ז"ל

אבל

כל בית מאסא

בפלילים

צעיר מחברון נאשם במעשה מגונה בילדה

צעיר מחברון הואשם ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בירושלים בביצוע מעשה מגונה חמור בילדה בת 7.

בכתב־האישום טוענת התובעת דרורה נחמני מפרקליטות מחוז ירושלים, כי הנאשם, עלי חרד בן 20, בא לפני 10 ימים עם אחרים להתקין הסקה אצל משפחה בגבעת יערים בפרוזדור ירושלים.

במהלך העבודה פגש הנאשם את בת המשפחה, ילדה בת 7, מתחת לבית העומד על עמודים, תפס אותה והחדיר לפיה את אבר מינו תוך שימוש בכוח.

התביעה מאשימה את חרד בביצוע מגע מיני שלא כדין, ויחד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים. טרם התקבלה החלטה בעניין. (עתי"ם)

חשוד בהדחת תלמידה וקיום יחסים עימה

צעיר החשוד, כי הדיח קטינה בת 15 לברוח מבית־הספר, להתגורר עימו ולקיים עימו יחסים ובאיום על אביה בנשק נעצר ביום שישי ל־6 ימים בבית־משפט השלום בת"א.

רס"ר אבי נחום מתחנת השכונות במשטרת ת"א טען בפני השופטת דבורה ברלינר, כי החשוד, בנימין יוסי בן 20, הופיע ב־11 בדצמבר בשעה 13:00 בבית־הספר בו לומדת הקטינה, הדיח אותה והבריח אותה מבית־הספר ומבית הוריה לתקופה של שבועיים. משך אותה תקופה הוא התגורר עימה בבתי־מלון בבת־ים וביהוד וקיים עמה יחסים, למרות שידע כי היא בת 15.

עוד חשוד בנימין יוסי, כי ביום בו הבריח את הקטינה בא לבית־הספר רוני עג'מי החבר לשעבר של הקטינה. החשוד איים על עג'מי כי יפגע בו באולר אם יגלה להורי הקטינה כי ראה אותו בבית־הספר בזמן הלימודים.

חשד נוסף שהעלה החוקר היה שבנימין יוסי בא ב־14 בדצמבר בשעה 23:30 במכונית לכפר שלם ואיים באקדח על אביה של הקטינה על שהתנגד כי היא תצא בחברתו.

השופטת הורתה לעצור את החשוד ל־6 ימים. (עתי"ם)

צעיר נמלט מבקש דיון נוסף בעיסקת טיעון עימו

צעיר נמלט, הטוען כי המשטרה הפרה עיסקת טיעון שחתמה עימו, פנה בסוף השבוע לנשיא בית־המשפט העליון וביקש דיון נוסף, לאחר שעתירתו נגד המשטרה לקיים את ההסכם נדחתה.

הפרשה החלה לפני כחודש וחצי. בכר דהן מהרצליה חתם לדבריו על עיסקת טיעון עם ראש לשכת החקירות במשטרת הרצליה. על־פי הסיכום בין השניים, התחייב דהן למסור למשטרה 5 אקדחים ו־5 רימונים ובתמורה התחייב קצין המשטרה לבקש מבית־המשפט לגזור עליו רק מאסר על תנאי בתיק סמים שנפתח נגדו וכן לא להעמידו לדין על החזקת הנשק. בנוסף, התחייב קצין המשטרה לבטל צו עיכוב יציאה שהוצא נגדו. הוא איפשר לדהן לצאת ממעצר בית שהוטל עליו, כדי להביא את הנשק למשטרה. אך לאחר מכן — טוען העצור — התנערה המשטרה מן העיסקה. המשטרה נימקה זאת בטענה, כי הקצין לא היה מוסמך לחתום על עיסקה כזו והוא לא קיבל על כך רשות מן הממונים עליו. המשטרה גם המליצה לנקוט נגדו באמצעים משמעתיים. נמסר לבית־המשפט העליון.

דהן ביקש לכפות על המשטרה לקיים את ההסכם ועתר לבג"ץ. העתירה נדחתה והשופטים קבעו, כי העיסקה לא תפסה, משום שפרקליט מחוז המרכז היה צריך לאשר אותה.

לאחר דחיית העתירה, לא התייצב דהן לדיון על הארכת מעצרו והוכרז לעבריין נמלט.

פרקליטיו, עו"ד דוד יפתח ועו"ד יורם שפטל, פנו בבקשה לנשיא בית־המשפט העליון, בעוד דהן ממשיך להסתתר, וביקשו לקיים דיון נוסף בעתירה נגד המשטרה, טרם ניתנה החלטה. (עתי"ם)

בעל צרכניה במושב נדקר במהלך קטטה

מאת כתבת "על המשמר"

רפי אילוז, בעל צרכניה ממושב משמר השבעה, נדקר ביום שישי במהלך קטטה עם צעיר בן 17 וחצי. אילוז הוחש לביה"ח "אסף הרופא", שם נותח.

ביום שישי בצהריים הגיע הצעיר, תושב פ"ת שעובד באחד המשקים במושב, לצרכניה ואילוז דרש ממנו להגיד למעבידתו לבוא ולהסדיר חובה. בין השניים התפתח ויכוח שהפך לקטטה, במהלכה שלף הצעיר סכין ודקר את אילוז בבטנו.

הצעיר נעצר לחקירה על־ידי שוטרי תחנת ראשל"צ והיום יובא להארכת מעצרו בבית משפט השלום ברחובות.

משתתפים באבלו הכבד של חברנו

גיורא דורי ומשפחתו

על מות האב־הסב

יעקב דורי

בית הספר "גלעדי"

לאורי קנטוקה ולמשפחה

משתתפים באבלכם במות האח

רני

קיבוץ שריד